

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni Kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 596

Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 29 grudnia 1935

Rok 30

Poznań, 28 grudnia.

Armaty i róże

Dawno to było już temu, parę lat przed wojną. Jan Kasprowicz opowiadał nam w przyjacielskim gronie o wrażeniach, jakie odniósł z niedawnego spotkania się ze starymi kolegami z ławy szkolnej, których na wiele lat stracił był z oczu. Rozmawiali na tem zebraniu o wielu sprawach, ale zebrani, mając wśród siebie sławnego poeę, rychło skierowali rozmowę na poezję i sztukę wogóle.

— I tu — opowiadał Kasprowicz — gdy zacząłem mówić o wielkości poezji polskiej, jak to pod tym względem nie mamy nikomu nic do pozazdroszczenia, ani Goethego, ani Schillera, zauważyłem u niektórych słuchaczy jakąś niepewność i wahanie, aż wreszcie jeden z nich objął mnie po przyjacielsku za ramiona i mówi: Daj pokój, Jasiu, mieszkaś we Lwowie i stałeś się szowinistą...

Uśmialiśmy się zrazu z tego, jakbyśmy dziś modnie powiedzieli, kompleksu niższości, wykazanego przez owego interlokutora, o którym zresztą Kasprowicz mówił jako o człowieku jak złoto i dobrze dla ojczyzny pracującym Polaku, a który jednak miał wątpliwości co do niepozazdroszczenia Goethego i Schillera.

Ale przyszły niebawem i poważniejsze refleksje, bo już wówczas czuć było w atmosferze zbliżającą się burzę wielkiej wojny, a Roman Dmowski swoją książką o Rosji, Niemcach i kwestji polskiej ostrzegł już ogół polski i ustawił drogową orientację w nadciągającym zderzeniu się narodów. A drobny zdawało się epizod, opowiedziany przez Kasprowicza, rzucił nagłe i wyraźne życiowe światło na to, skąd nam grozi największe niebezpieczeństwo, jaki wróg najgłębiej podkopyje się pod same korzenie narodowego bytu.

Od wschodu groziła nam tylko przemoc liczebna, od zachodu nietylko niezmiennie sprawna maszyna państwowa, lecz również onieśmielająca przewaga cywilizacyjna. Żeśmy potrafili tak długo ten wszechstronny napór wytrzymać i wyjść nieokaleczeni, to będzie po wszystkie czasy świadectwem mocy ducha naszego narodu.

Do tego kasprowiczowego koleżki dobrze będzie jednak w myślach od czasu do czasu powrócić, bo przecież nigdzie nie powiedziane jest, że mamy odtąd spoczywać na laurach. Czasy, jakie przeżywamy można rozmaicie oceniać, ale jedno jest pewne ponad wszelką wątpliwość, że po długich latach niewoli i skrzepowania narodu weszliśmy w okres, w którym nastąpić powinien najwyższy nasz rozwój duchowy, odrobienie wszystkich braków, jakie gdziekolwiek w naszej strukturze duchowej powstać mogły, czy to wskutek przytłumienia życia kulturalnego przez ucisk, czy przemiany socjalne, i doprowadzenie wszelkich naszych sił twórczych do możliwości najpełniejszego rozkwitu, nadanie duchowemu obliczu naszego narodu najwybitniejszego a właściwego mu

Groźne kataklizmy żywiołowe

Niszczycielskie powodzie i burze we Francji, Hiszpanji, Portugalji, Anglii, oraz w Argentynie — 235 ofiar mrozu — Walka z potokami lawy

Paryż (PAT). Z całej Francji nadchodzą alarmujące depesze o szkodach, wyrządzonych przez wichry i burze. Szczególnie duże spustoszenia wyrządziły burze morskie na wybrzeżach Bretanii i Wandei, na południu w okolicy Bordeaux i nad morzem Śródziemnem.

Równocześnie wskutek długotrwałych deszczów wezbrały rzeki, szczególnie w okolicach, leżących nad brzegami Rodanu, którego wylew zagraża dwom departamentom. Również Saona niebawem wystąpi z brzegów.

W okolicach górskich lawiny śnieżne przerwały połączenie na wielu drogach, odcinając od świata szereg wiosek. Na drodze Mont-Genève lawina zniszczyła całkowicie most na przestrzeni 200 m.

Avila. (PAT). W czasie ostatnich powodzi w prowincji Avila (prowincja hiszpańska w Starej Kastylji — red.), w pobliżu Guisando zatoneły 4 osoby, jadące samochodem.

W San Esteban del Valle dwa młyny zostały zniszczone przez wodę, a około 40 domów jest poważnie uszkodzonych. W Candéal woda zniszczyła również dwa młyny.

Na obszarze całej prowincji wiele drzew jest wyrwanych z korzeniami. Powódź wyrządziła rolnikom wielkie szkody, obliczane na kilka milionów pesetów.

Lizbona. (PAT). W całym kraju padają ulewne deszcze. W okolicach Chamusca Drue rzeka Tag zerwała dwie tamy, zalewając okoliczne obszary.

London (Tel. wł.). Z powodu trwających nieustannych deszczów część środkowej Anglii nawiedziła groźna powódź.

W Yorkshire poziom rzeki Derwent w ciągu 24 godzin podniósł się o przeszło dwa metry. Miasta Barrow i Lensby w Leicestershire są zupełnie odcięte od świata.

W hrabstwie Warwickshire i Wil-

shire szereg miejscowości stoi pod wodą.

Nad kanałem La Manche przeszły niezwykle o tej porze burze, które spowodowały duże przerwy w ruchu i opóźnienia.

Buenos Aires. (PAT). Trwające od dłuższego czasu ulewne deszcze wywołały znaczne szkody w prowincji Entre Rios. W szeregu miejscowości rozpoczęły się powodzie.

Rozlane szeroko wody jednego ze strumieni zniosły na przestrzeni 2 km samochód osobowy, zrzucając go ostatecznie do rzeki Parana.

Liczba ofiar jest narazie nie ustalona.

Nowy Jork. (PAT). Według ostatnich wiadomości, liczba ofiar w na-

wiedzonych przez mrozy i nawałnice środkowo-zachodnich i południowych stanach stale wzrasta i w obecnej chwili wynosi już 235 osób. Liczne miejscowości są odcięte od świata.

Honolulu. (PAT). Według doniesień z Hilo, jeden z samolotów, które podjęły próbę wstrzymania strumienia lawy, płynącego z wulkanu Mauna-koa, zrzucił 10 bomb tuż przed posuwającym się strumieniem lawy o szerokości około 70 metr.

Inne samoloty bombardowały krater wulkanu. Liczą się z możliwością zatkania krateru przez wybuchy bomb. Byłby to pierwszy wypadek przerwania ręką ludzką ognistego potoku lawy.

Ważą się losy rządu Laval'a

Paryż (PAT). Większość prasy stwierdza, że dzień wczorajszy nie był pomyślny dla rządu. Interpelacja pos. Reynaud wywołała rozczarowanie przedstawicieli umiarkowanej prawicy. Jednak, według powszechnego mniemania, Laval zdoła się utrzymać w dniu dzisiejszym.

„Le Matin” pisze: „Trudno jest wysuwać wnioski co do dzisiejszej walki i należy przewidywać, że wyłonią się nowe wydarzenia, mogące spowodować zmiany nawet w ostatecznej chwili głosowania”.

„Le Journal” sądzi, iż rząd uzyska dość znaczną większość. Nawiązując do interpelacji Reynauda, dziennik stwierdza, że prawdziwe niebezpieczeństwo ujawniło się ze strony, z której jak najmniej można go było oczekiwać.

„Echo de Paris” nazywa oświadczenie Laval'a „energicznym, szczerem i poważnym”, lecz podkreśla, że interpelacja Reynauda miała charak-

ter morderczy i zaskoczyła deputowanych prorządowych. „Nie możemy pochwalić Reynauda — pisze dziennik. — Nie miał prawa prowadzić gry Frontu Ludowego. Co nastąpi dziś? Teoretycznie bitwa jest przegrana, lecz Laval nie powiedział jeszcze ostatniego słowa”.

„Le Figaro” stwierdza, że jeśli gabinet upadnie, to będzie to dziełem Reynauda.

„La Republique” zaznacza, że gdyby izba głosowała wczoraj, to wynik byłby niewątpliwy. Po interwencjach Delbosa i Reynauda rząd poniósłby porażkę. Nie można twierdzić, że to samo nastąpić musi dziś.

Paryż. (Tel. wł.). W sobotę o godzinie 9 rano izba francuska w dalszym ciągu prowadziła ogólną dyskusję. Sala obrad z uwagi na wczesną porę była pusta. Na ławach jest niewielu posłów. Rząd reprezentowali ministrowie spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

Przemawiali jeszcze dwaj posłowie, a mianowicie: przedstawiciel partji środka i Le Court-Grademaison w imieniu kilku grup prawicowych.

Na tem zakończono dyskusję i zarządcono przerwę. W międzyczasie poszczególne grupy parlamentarne zbiorą się na narady w sprawie uchwalenia rezolucyj, jakie zostaną wniesione po południu. Przedtem jeszcze w ostatnim słowie przedstawia stanowisko swoich ugrupowań przedstawiciele poszczególnych frakcyj.

Uwięzione statki

Moskwa (PAT). Parowiec „Łozowski” (do jego uratowania przyczynił się, jak donosiliśmy, uczeń z Mysłowic — red.) utknął wśród lodów niedaleko od Sachalinu.

Przybyły na pomoc łamacz lodów „Krasin” wyczerpał zapas węgla, zanim dotarł do parowca. Wobec tego 20 b. m. wypłynął z Władywostoku drugi łamacz lodów „Urickij”.

Moskwa (PAT). Na morzu Kaspjskim uwięził w lodach 2 parowce „Azja” i „Mołodziec”, które spieściły z pomocą kilku zagrożonym łodziom.

Uwięzionym statkom z załogą liczącą ponad 100 osób brak żywności. Posłano im na pomoc samolot, który na razie nic nie zdziałał.

wyrazu i zajęcie już bezspornego stanowiska pośród innych narodów.

A nie trzeba nikogo przekonywać, że zaszczytnych miejsc wśród narodów nie zdobywa tylko kultura materialna.

Ów Polak, o którym tu mowa, pozostający pod sugestją duchowej potęgi Niemiec, bolał niewątpliwie w głębi duszy nad swoim upośledzeniem, ale mimo to nie opuszczał rąk, pracował dla przyszłości kraju w ciężkich warunkach i cieszył się, gdy się dowiedział, że oto Polska, i to zpośród jego kolegów, przybył wielki poeta, rad był zbliżyć się doń i go uściskać. Jak z jego odezwania się wnosić możemy, niebardzo nawet dobrze rozumiał się na tych sprawach, ale czuł jednak, że duch to potęga.

Dziś żyjemy w bez porównania pomyślniejszych dla naszego rozwoju warunkach, nie zapominajmy więc o konieczności wszechstronnego rozwoju, wesprzyjmy potężnie dzieła ducha polskiego. Na tem polu nigdy się nie kończy, a my mamy wiele do odrobienia zaniedbań i wypienienia obcych chwastów, jakie szczególnie w ostatnim czasie lawą ruszyły na polską niwę.

Znane jest powiedzenie Franciszka

Lisza, gdy po raz pierwszy usłyszał muzykę Chopina. Wykrzyknął wtedy, że są to kwiaty róży, ale pod tem kwieciem kryją się armaty. I miał rację, bo wiele zaiste musielibyśmy mieć baterji, żeby nam tak skutecznie pomogły do wygrania batalji o istnienie narodu, jak muzyka Chopina!

A gdy się zwracam do spraw bliższych i nie tak patetycznych, jak zdanie Lisza, to przypominam sobie opowiadanie pewnego socjalisty, który brał udział w zamieszkach roku 1905 w Warszawie. Mówił mi, że gdy miał przenosić ulicami Warszawy, na których pełno było snujących się we wszystkie strony patroli kozackich, niebezpieczną paczkę, bo zawierającą dynamit, i gdy potrzebował dodania sobie odwagi, zaczynał sobie deklamować w myśli — „Redutę Ordona”. I wnet nabierał takiej pewności i swobody ruchów, że żaden z patroli go nie zaczepiał.

Bo takie są potrzeby duszy ludzkiej, taką strawą się karmi. Baczmy, żeby nasza dusza zbiorowa miała pod dostatkiem ożywczego pokarmu.

ZYGMUNT RACZKOWSKI.

Warszawa.

W obronie przed czerwonym naporem

Poważne zastrzeżenia prasy paryskiej w sprawie ratyfikacji paktu z Sowietami — Znamienne polecenia Moskwy — Przyczyny zerwania stosunków dyplomatycznych Urugwaju z Rosją

Paryż. (PAT). Równoległe do starań kół lewicowych, mających na celu doprowadzenie do jak najszybszej ratyfikacji francusko-sowieckiego paktu nieagresji, w prasie francuskiej ukazały się obszernie artykuły na ten temat.

„Matin” ogłasza tekst poleceń, udzielonych w sierpniu r. b. w Moskwie komuniście francuskiemu Marty. Polecenia te przewidują: 1) stworzenie frontu, zbudowanego na podłożu politycznym lub gospodarczym; 2) zaprowadzenie jednolitego ruchu zawodowego na podłożu walki klas; 3) organizowanie akcji antyfaszystowskiej; 4) wywieranie nacisku celem rozwiązania lig; 5) usunięcie z armii i policji zwolenników faszyzmu; 6) walkę przeciw organizacjom katolickim; 7) utworzenie w łonie armii t. zw. komitetów obrony republiki; 8) ochronę francusko-sowieckiego paktu nieagresji od możliwych ataków.

Z drugiej strony zapowiedziana ratyfikacja traktatu bez uregulowania sprawy dawnych długów carskich oraz pogłoski na temat nowej pożyczki dla Sowietów — wywołały żywe niezadowolenie prasy.

„Le Jour” zaznacza, że zapowiedziany kredyt dla Sowietów pójdzie raczej na uregulowanie należności dostawców francuskich, którzy przekroczyli znacznie kwotę 220 milionów fr., przewidzianą przez francusko-sowiecki traktat handlowy z r. 1923. Według pogłosek, kredytu tego udzielono by w ten sposób, iż 200 milionów dalaiby dwaj bankierzy, zaś pozostałe 800 milionów wzięto by w specjalnej kasie depozytowej, która, nie mogąc dawać pożyczek samodzielnie, udzieliłaby kredytu państwu, a to ze swej strony odda ów kredyt zainteresowanym.

London. (Tel. wł.) Według doniesień pism brazylijskich, wiadomości o zerwaniu stosunków dyplomatycznych Urugwaju z Sowietami potwierdzają się.

Władze urugwajskie otrzymały dokumenty i pisma urzędowe, potwierdzające doniesienia prasowe, że wszyscy mówcy na ostatnim kongresie Kominternu w Moskwie zalecali wzniecanie rewolucji. Stwierdzono w związku z tem, że poselstwo sowieckie w Montevideo otrzymywało specjalne fundusze na akcję wywrotową. Wreszcie mowa holenderskiego komunisty Maina, wygłoszona na zakończenie obrad kongresu Kominternu, najwyraźniej określiła cel i zamierzenia na najbliższą przyszłość w stosunku do Ameryki Południowej. Rząd urugwajski po rozważeniu powyższych danych i różnych własnych spostrzeżeń doszedł do przekonania, że współpraca dyplomatyczna z Sowietami jest niemożliwa. Ustalono, że ośrodkiem akcji propagandowej komunistów była stolica kraju.

London. (Tel. wł.) Według dalszych doniesień prasy z Brazylii i Urugwaju, w Montevideo komuniści zor-

ganizowali spisek rewolucyjny. Na koniec stycznia i początek lutego przygotowano specjalne zamieszki, które miały być hasłem do przewrotu w kraju.

W związku z tem i zgodnie z nową konstytucją oraz życzeniem całego ga-

binetu prezydent podpisał dekret, na mocy którego współpraca dyplomatyczna z Sowietami przestała istnieć, a posłowi i całemu personelowi wystawiono niezwłocznie paszporty, dając do zrozumienia, aby jak najprędzej opuścili Urugwaj.

Ponowny wybór MacDonaldów?

London. (PAT). Związek wyborców konserwatywnych czterech uniwersytetów szkockich wysunął kandydaturę MacDonalda do izby gmin na miejsce zmarłego Noel Skeltona. B. premier zgodził się na wysunięcie jego kandydatury, jako zwolennika rządu narodowego.

London. (PAT). Istnieje wszelkie prawdopodobieństwo, że obaj MacDonaldowie zasiadą znów w parlamencie na ławach stronnictwa rządowych, gdy izba gmin wznowi swe obrady w dniu 4 lutego. Malcolm Mac-

Donald będzie kandydował w północnym okręgu Szkocji, Cromathy na zaproszenie związku wyborców narodowo-liberalnych wobec ustąpienia dotychczasowego posła narodowo-liberalnego MacPhersona.

„Times” w artykule wstępnym wykazuje właściwość wysunięcia Ramsay MacDonalda na kandydata uniwersytetów szkockich i poleca jego wybór, jak również wybór Malcolma, podkreślając, iż obecność obu MacDonaldów w gabinecie przyczyni się do większej spójności rządu narodowego.

Na frontach bojowych w Abisynji

Warszawa. (PAT). Na podstawie wiadomości ze źródeł francuskich, angielskich i niemieckich, P. A. T. ogłasza następujący komunikat o sytuacji w Abisynji.

Na froncie północnym wojska abisyńskie, działające koło płaskowzgórza Tembien, poczyniły dalsze postępy. De-dzas Harlu Kebede, dowódca większej grupy, zaatakował podobno szereg u-mocnionych stanowisk włoskich na drodze Makale - Adua, przyczem miał zdobyć jedenaście karabinów maszynowych, 200 karabinów ręcznych i wielkie zapasy amunicji.

Abisyńczycy otrzymali znaczne posiłki na całym froncie w prowincji Tigre, co w ich mniemaniu udaremni większe ruchy Włochów, a umożliwi im samym ofensywę. Miałyby to być ustawiczne wypadki w różnych punktach frontu.

Sprzeczne komunikaty wojenne o bitwie stoczonej wczoraj w okolicy wa-

wozu Afgaga nie pozwalają, zdaniem Ag. Reutersa na wyrobienie sobie jasnego sądu o położeniu na tym odcinku. W każdym razie jest rzeczą pewną, że w ataku brało udział kilkuset wojowników abisyńskich, którzy wyparli przednie straż włoskie, lecz następnie zostali powstrzymani przez główne siły. Jak dalej donosi Reuter z Adis Abeby, przygotowania abisyńskie do ofensywy na północy są prawie całkowicie zakończone. Celem tego ataku ma być wyparcie Włochów z całego Tigre.

Na froncie południowym, według wiadomości ze źródeł niemieckich, daje się zaobserwować wznowienie akcji lotniczej. Oczekiwany atak włoski na Web-Szebeli dotychczas nie nastąpił. Doniesienia o wznowieniu działalności samolotów włoskich na południu potwierdzają również źródła francuskie, według których Włosi z pozycji pod Do-lo robią duże wypadki w głąb kraju.

Pod adresem nowoczesnych pogan

Berlin. (PAT). Pod adresem całego szeregu pism niemieckich występuje „Deutsche Allgemeine Zeitung” z zarzutem, że w artykułach, poświęconych omówieniu znaczenia obchodu wigilijnego nie wspomniano o Chrystusie ani o chrześcijaństwie. W formie niedwuznacznej pod adresem kół niemieckich, wrogo usposobionych wobec chrześcijaństwa, „Deutsche Allgemei-

ne Zeitung” pisze, że można podkreślać niemiecki charakter i pochodzenie nocy wigilijnej, ale równocześnie nie wolno zapominać o tem, że kanclerz oświadczył na ostatnim kongresie w Norimberdze, iż niema zupełnie zamiaru stwarzać nowego światopoglądu, opartego na przedchrześcijańskiej epoce dziejów niemieckich.

Nowi generałowie dywizji

Warszawa. (PAT). P. minister spraw wojskowych gen. brygady Tadeusz Kasprzycki został mianowany z dniem 1 stycznia 1936 r. generałem dywizji.

P. drugi wiceminister spraw wojskowych gen. brygady Felicjan Sławoj-Składkowski został mianowany również z dniem 1 stycznia generałem dywizji.

Napad na pociąg

Częstochowa. (Tel. wł.). Na pociąg węglowy, zjeżdżający z przystanku Borowe Pole ku Częstochowie rzuciła się banda złodzieiów celem rabunku, po uprzednim zahamowaniu pociągu.

Obsługa kolejowa zaczęła ostrzeliwać napastników, którzy zdołali uciec.

Stosunek do Ukraińców

Warszawa. (Tel. wł.). W kołach politycznych traktują wczorajsze przemówienie prok. Rudnickiego w procesie o zabójstwo śp. Pierackiego jako wielką polityczną mowę programową.

Prokurator Rudnicki przeprowadzał tezę, że Polacy i Rusini są współgospodarzami w Małopolsce wschodniej i że

Harakiri

London. (Tel. wł.) Jeden z generałów dawnej armii chińskiej Hsu-Fing-Tang popełnił przed mauzoleum Sun-Jan-Tsena harakiri rzuciwszy się na własny miecz.

W liście, pozostawionym do krewnych generał Hsu-Fing-Tang podkreślił, że jego śmierć ma być przestrożą dla obecnych przewodców Chin, którzy wreszcie powinni zaprzestać obecnej polityki japońskofilskiej.

Kurs dolara. Dziś rano Bank Polski notował kurs dolara 5.29 zł, w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.31 zł.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 28. 12. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 62½ oraz za 3½ poz. bud. 39½.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% złotowe listy zast. po 38,—, zaś 4% listy zast. konwert. ofiarowano po 37,—.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych ofiarowano Bank Polski po 96,—, natomiast płacono za Bank Cukrownictwa 64,— oraz za Hotel Bristol 312½.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 62,50 P.
3% poz. budowl., serja I 39,50 P.
4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933
Pozn. Ziem. Kred. 38,— +
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 37,— O.

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Cukrownictwa 64,— P.
Bank Polski 96,— O.
Hotel Bristol w Warszawie 312,50 P.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 28. 12. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznania, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

STANDARTY:

1) żyto 715 g/l.
2) pszenica 756 g/l.
3) owsies 420 g/l.

Ceny orientacyjne:

Żyto (Uspodob. stałe) . . . 12,25— 12,50
Pszenica (Uspodob. stałe) . . . 17,00— 17,25
Jęczmień browarowy . . . 14,25— 15,25

Uspodobienie spokojne.
Jęczmień 700—725 g/l. . . 13,75— 14,25
Jęczmień 670—690 g/l. . . 13,25— 13,50

Uspodobienie spokojne.
Owies (Uspodob. spokojne) . . 13,75— 14,25

Mąka
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w. 18,75— 19,00
żytnia gat. I 0-45% wł. w. . 18,25— 18,75
żytnia gat. I 0-55% wł. w. . 17,50— 18,25
żytnia gat. II 45-55% wł. w. . 14,25— 15,25

Uspodobienie stałe.
pszena gat. IA 0-20% wł. w. 28,75— 30,50
pszena gat. IB 0-45% wł. w. 28,00— 28,50
pszena gat. IC 0-55% wł. w. 27,00— 27,50
pszena gat. ID 0-60% wł. w. 26,50— 27,00
pszena gat. IE 0-65% wł. w. 25,50— 26,00
pszen. gat. IIA 20-55% wł. w. 25,00— 25,50
pszen. gat. IIB 20-65% wł. w. 24,50— 25,00
pszen. gat. IID 45-65% wł. w. 22,00— 22,50
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w. 20,00— 20,50
pszen. gat. IIG 60-65% wł. w. 18,50— 19,00

Uspodobienie stałe.
Otręby żytnie stand. . . 9,50— 10,00
Otręby pszen. grube stand. 10,50— 11,00
Otręby pszenne średnie st. . 9,50— 10,25

Otręby jęczmienne . . . 9,75— 11,00
Rzepak zimowy . . . 41,00— 42,00
Rzepak zimowy . . . 40,00— 41,00

Siemię lniane . . . 36,00— 38,00
Gorzyczka . . . 37,00— 39,00
Groch Viktorja . . . 24,00— 29,00
Groch Polgera . . . 22,00— 24,00

Łubin niebieski . . . 9,50— 10,00
Łubin żółty . . . 11,00— 11,50
Mak niebieski . . . 64,00— 66,00

Koniczyna czerw. surowa . . 100,00—110,00
Konicz. czerw. 95-97% czyst. 120,00—130,00
Koniczyna biała . . . 75,00— 95,00
Koniczyna szwedzka . . . 170,00—185,00

Ziemiaki fabr. za kilo % . . 20
Makuch lnian. w taflach . . 16,50— 16,75
Makuch rzepakowy w tafl. 13,50— 13,75

Makuch słon. w tafl. 42/43% 18,50— 19,00
Śrut Soja . . . 21,00— 22,00
Śloma pszena luzem . . . 2,20— 2,45

„ pszena prasowana . . . 2,70— 2,95
„ żytnia luzem . . . 2,40— 2,65
„ żytnia prasowana . . . 2,90— 3,15

„ owsiana luzem . . . 2,75— 3,00
„ owsiana prasowana . . . 3,25— 3,50
„ jęczmienna luzem . . . 2,20— 2,45

„ jęczmienna prasow. . . 2,70— 2,95
Siano zwykłe luzem . . . 5,75— 6,25
„ zwykłe prasowane . . . 6,25— 6,75

„ nadnoteckie luzem . . . 6,50— 7,00
„ nadnoteckie pras. . . 7,50— 8,00

Ogólne usposobienie spokojne.
Ogólny obrót: 1421,5 tonn, w tem żyta 305 tonn, pszenicy 130 tonn, jęczmienia 160 tonn, owsa 83 tonn.

Obniżka cen prądu

Warszawa. (Tel. wł.). Od wczoraj wprowadzono obniżenie cen prądu elektrycznego o 5,3 proc. (w)

Wiadomości

Do prezydenta Czechosłowacji dr. Beneša nadeszła depesza od Litwinowa, utrzymująca w niezwykle serdecznym tonie, w której Litwinow daje wyraz nadziei pogłębienia współpracy i przyjaźni między Czechosłowacją a Z. S. R. R.

Według urzędowych oświadczeń, rozpowszechniane w Londynie alarmujące pogłoski o złym stanie zdrowia króla Jerzego są pozbawione wszelkiej podstawy.

Adm. Beatty żąda w liście otwartym rozbudowy floty wojennej, tak, aby mogła ona stawić czoło atakom. Na rozbudowę i odnowienie floty żąda Beatty przeznaczenia olbrzymich sum, sięgających 4 miliardów złotych.

Komisja rumuńsko-sowiecka dla regulowania spraw granicznych postanowiła zniszczyć z pomocą dynamitu niewydobyte dotychczas z Dniestru wagony i statki, zatopione podczas wojny i rewolucji.

Nacjonalizm Hitlera i jego geneza

Nie ulega wątpliwości, że nacjonalizm Hitlera jest czymś różnym od dotychczas w Niemczech występujących prądów i organizacji narodowych. Różnice te nie leżą jednak tyle w ideologii politycznej czy też w doktrynie, ile w nastawieniu społecznym.

Przedhitlerowskie partie narodowe w Niemczech opierały swój byt bądź to na elementach szlachecko-ziemiańskich, bądź też mieszczańsko-burżuazyjnych. To oparcie się o elementy spokojne i zrównoważone decydowało o małym znaczeniu organizacji narodowych w przedwojennym życiu narodu niemieckiego. Znaczenie to miały poza dynastją dwa czynniki, reprezentujące zorganizowaną siłę fizyczną, armia i partia socjalistyczna. Poza tem duże znaczenie miały tajne organizacje typu masonskiego.

Dzisiaj jesteśmy świadkami, że ta sama idea narodowa niemiecka, właściwie zupełnie niezmienniona, dysponuje tak wielką zorganizowaną siłą, o jakiej naprzykład stronnictwo niemiecko-narodowe nie mogło nawet marzyć. Niejeden z zagranicznych obserwatorów, szukając przyczyn tego imponującego zjawiska, któremu na imię narodowy socjalizm, dochodzi do powierzonego wniosku, że przyczyną tego wielkiego rozwoju nacjonalizmu niemieckiego jest moment światopoglądowy, a zwłaszcza rasizm.

Zapewne w pewnym stopniu ma taki obserwator słuszość, ale tylko w bardzo małym. Trzeba wyraźnie stwierdzić, że rasizm w Niemczech znany był już przed wojną. Już przedwojenne narodowe ugrupowania niemieckie cechował antysemityzm o nastrojach rasistycznych, już przed wojną w ich programie były takie elementy narodowego socjalizmu, jak przeciwstawienie orjentacji politycznej, jak nastroje pangermanistyczne, jak wybitny militarizm, jak tendencje imperjalistyczne. Była też namiętna miłość do Niemiec oraz chęć podniesienia narodu niemieckiego na możliwie wysoki poziom siły politycznej, militarnej, gospodarczej i cywilizacyjnej. Słowem, niema istotnie ani jednego punktu w politycznym programie Hitlera, który byłby czymś bezwzględnie nowym.

Jedyną nowością jest tylko fakt, że przekonania narodowe przestały być w Niemczech właściwością jakiejś małej grupy społecznej, a stały się artykułem wiary większości ludu niemieckiego. Zaznaczyć przytem należy, że Hitler oparł się na najszerzych warstwach społecznych zupełnie świadomie, czemu daje niejednokrotnie wyraz w swojej książce „Mein Kampf”.

Wedle jego bowiem przekonania, zdobytego przez praktykę życia, tylko najszerze warstwy ludowe są zdolne do zapewnienia idei politycznej ostatecznego zwycięstwa. Tylko robotnik i chłop zapewnić może ruchowi społeczno-politycznemu prawie że religijny nastrój, dający siłę oporu, zdolność rewolucyjnego uderzenia tam, gdzie trzeba, i bezgraniczną wiarę w zwycięstwo.

Hitler, wychodząc z tego rodzaju rozumowania, oparł się przede wszystkim o robotników niemieckich. Wzory akcji i propagandy politycznej przejął w pierwszym rzędzie od socjalistów. Ich też uważał za największych swoich przeciwników. Nie od rzeczy będzie przy tej sposobności zwrócić uwagę na fakt przejęcia przez Hitlera od socjalistów szturmówek. Przecież to właśnie socjaliści mieli zawsze i wszędzie oddziały robotnicze, zwane bojówkami, używane jako narzędzia obrony własnej i teroru obcych ugrupowań.

Celem działania na socjalistyczne masy robotnicze Hitler nawet użył słowa „socjalistyczny” w nazwie partji. Oczywiście, że fakt położenia największego nacisku na walkę z socjalizmem w praktyce właśnie zaraził w pewnym stopniu ruch hitlerowski socjalizmem. Można tedy powiedzieć śmiało, że hitleryzm jest mniej czyścym nacjonalizmem, aniżeli np. faszyzm czy polski ruch narodowy.

Hitleryzm zatem jest bezprzeznaczone starym niemieckim nacjonalizmem, a nie żadnym jakimś nowym nacjonalizmem. Nowość jego polega jedynie na tem, że potrafił on pod swymi sztandarami zorganizować większość narodu niemieckiego.

Sprawie tej dlatego poświęcam tak dużo miejsca, że stanowi ona źródło bałamuctw, bardzo dla naszego

polskiego ruchu narodowego szkodliwych. Bałamuctwa te są szerzone celowo przez wroga nam propagandę, a zdarza się tu i ówdzie, że ulegają ich sugestji nawet narodowcy najlepszej wiary, ale mało znający niemieckie stosunki polityczne.

Polegają te bałamuctwa na przekonaniu, że Stronnictwo Narodowe jest jakąś starą partją polityczną, a dopiero w przyszłości zjawi się jakiś mesjasz polityczny, który odegra rolę polskiego Hitlera czy Mussolini'ego.

W świetle zaś analizy hitlerowskiego nacjonalizmu analogie te są niesłuszne. Stronnictwo Narodowe bowiem jest dziś o tyle podobne do hitleryzmu, że ma za sobą większość polskich mas szerokich, a tem nad hitleryzmem góruje, że ma za sobą wielką tradycję polityczną. Tradycja ta jest dla przyszłości polskiej o tyle ważna, że my nie posiadamy tak dawnego bytu państwowego, jakim żyły Niemcy.

Zwróć tu uwagę jeszcze na jedno źródło nacjonalizmu Hitlera. Źródłem tem to obserwacja austriackich stosunków politycznych, która była pierwszą polityczną szkołą dzisiejszego największego dostojnika niemieckiego i wodza narodu niemieckiego. Hitler w swej młodości był, jak można przypuszczać z lektury jego książki, zwolennikiem austriackich wszech Niemców, krytykując jedynie sposób

ich akcji politycznej. Specjalnie brał za złe zarówno wszechniemcom, jak też austriackiej dynastji, że nie zdecydowała się na ostry kurs germanizacyjny.

Hitler wierzy w to, że, gdyby taki system, jaki prowadził Józef II, był utrzymany przez lat dziesiątki, to Austria zostałaby zniemczona i nie byłaby się rozpadła w wojnie. Myśląc to, popełnia autor wielki błąd, bodaj, że dla niego charakterystyczny. Zapomina o ludzkich możliwościach.

Austriacy Niemcy byli przecie zbyt małą mniejszością w austriackim państwie, by móc dokonać takiego dzieła. Hitler zapomina, że w polityce pragnienia i chęci nie wystarczają, gdy brak siły.

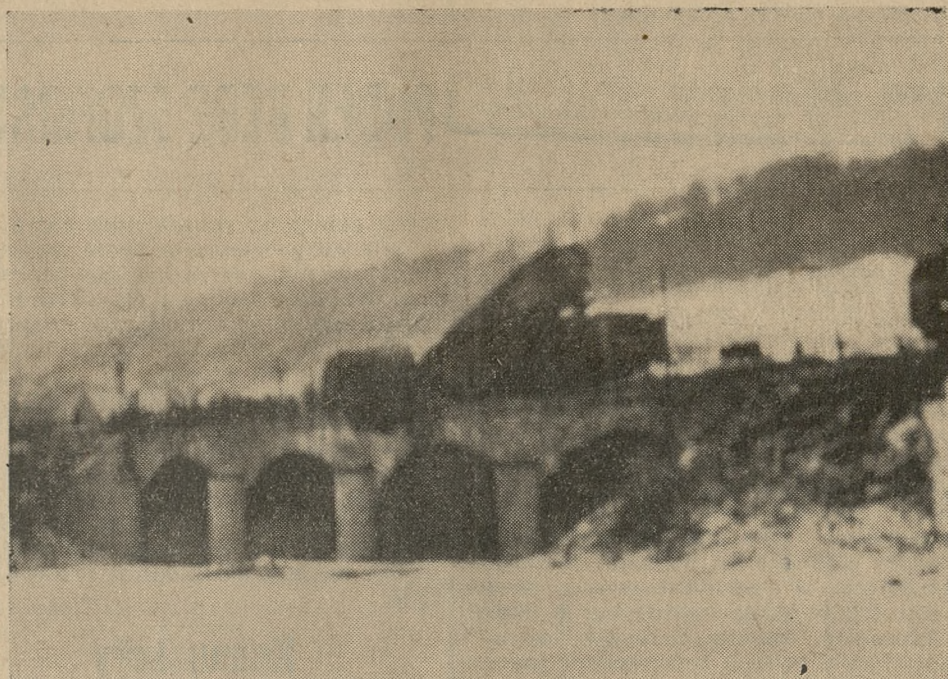
Rys ten psychiki Hitlera jest na przyszłość o tyle niebezpieczny, że może on stać się podstawą nieobliczalnej decyzji politycznej, która, nie spełniając niemieckich nadziei, może Europę dużo kosztować. Niebezpieczeństwo hitlerowskiego nacjonalizmu polega na jego austriackiej genezie.

Nacjonalistycznie myśląca część Austriaków uważała za swoje posłannictwo — wchłonięcie nowych obszarów słowiańskich, kontynuując tradycje dawnej marchji Wschodniej.

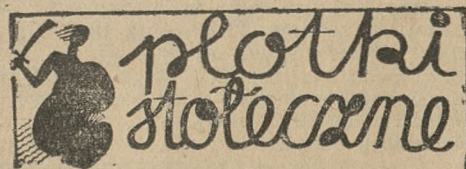
W następnym artykule — o rasowych przesłankach w poglądach Hitlera.

Dr. KAROL STOJANOWSKI

POSIEW ŚMIERCI I ZNISZCZENIA

Rozbite wagony wykołonego w wigilję w Turyngji, na moście na Sali, pociągu pośpiesznego. Z pod spiętrzonych wagonów wydobyto zwłoki przeszło 30 pasażerów.

26 grudnia

Już właściwie po świętach. Wprawdzie materialnie dzień dzisiejszy jeszcze należy do dni świątecznych, ale już zrana zjawia się poczta, już w myślach zaczynają się ustalać terminy, zagadnienia i kwestje, które trzeba wypełnić — słowem: skończył się czas zupełnej bez troski, symbol wypoczynku.

Cóż to za rozkosz miała w sobie świadomość, że już człowieka nie goni żaden termin ani żaden obowiązek, — że można być sobą i tylko ze swymi najbliższymi. Jak każda rzecz rozkoszna kończy się szybko, niżby sobie można było uzmystwić, tak i ta: zaczynamy czas pracy.

*

W wigilję mieliśmy w Warszawie coś tak osobliwego, czego nie byłym świadkiem nigdy na lądzie: Londynu niestety nie znam, ale mam wrażenie, że takie muszą być mgły londyńskie. Wyobraźcie sobie państwo: wysiadamy z jednego z ostatnich tramwajów z drobiazgami od aniołka, a tu mgła tak ciężka i tak silna, że dosłownie nie widać na odległość 6 kroków; w odległości 4 kroków jeszcze zarysował się

kontur postaci ludzkiej, który się zaraz rozplywał w nicłość.

Raz w Łodzi miałem podobne uczucie, kiedy się zwiadało fabryczną pralnię: tam nie można było dostrzec drugiego pracownika, stojącego przy maszynie o kilka kroków. Teraz zasłony mglistej nie przebiła nawet światło.

Mgły te były przejściowe. Po godzinie przeszły ponad miastem, pozostawiając tylko wspomnienie koszmara.

*

Pierwszego dnia mieliśmy dobry przymrozek. To też ulice, ogrody i przedmieścia były pełne żadnych przyjemności sportowych lub przechadzki. Było w tem coś anormalnego, żeby święta Bożego Narodzenia minęły w mrozie. Żeby tradycji stało się zadość, zaraz wczesnym popołudniem zaczęła się odwilż, a dzisiaj można się ślizgać w wodzie. Tylko siedzieć w domu! Gorzej to z nartami, baczność — głodnieć...

*

Czy wszyscy byli zadowoleni ze świąt? Młodzież naturalnie, że tak. Starsi obliczali kosztą i dochodzili do przekonania, że przy obecnych ulgach kolejowych i wprowadzonych pociągów w góry, o wiele jest taniej, a i zdrowiej, zachłysnąć powietrza górskiego i utrudzić się fizycznie na saneczkach i nartach. Kupcy życzyli sobie, żeby mieli cały rok taki, jak ostatnie dwa tygodnie trzy dni: nie skarżyliby się wtedy na żaden kryzys.

Jasnowidz prof. HANDU

ze swoim ciemno-jasnowidzącym niemyślnym Medjum LIDO, zapraszają wszystkich interesujących się przyszłością, by w celu dokładnego opracowania ich horoskopów życiowych w wszystkich kierunkach, jak: loterii, miłości, kradzieży, spadków, odnalezienia skarbów

zawiliych spraw życiowych, zechcieli podać swój dokładny adres, datę urodzenia i nadesłali kilka swoich włosów, w celu ściągnięcia fluidów od poszczególnej osoby, by każdego szarego człowieka wprowadzić w Nowy Świat, na właściwy szczęśliwy tor życia. Ściągnięcie fluidów medialno-astralnych pociąga za sobą dość znaczne koszty, wskazanem więc jest by każdy nadesłał jednocześnie 1.50 zł znaczkami na koszty korespondencji. Za horoskopy pobieram opłatę. Adresować Jasnowidz Prof. HANDU, Kraków, ul. Długa 27/9, ng 19 782

Tylko sprzedawcy dzienników byli niezadowoleni, żaląc się między sobą:

— Co to za święta, gdy nikt żadnych kurjerów nie kupuje!

Warto zaznaczyć, że podczas zakupów świątecznych uważano już bardzo, żeby kupować u swoich. Stopniowo wchodzi to w krew i w działanie.

A w polityce? Tam także były święta...

WARSZAWIANIN.

Austria i Trzecia Rzesza

Wśród powtarzających się ostatniemi czasy oznak ożywienia stosunków kulturalnych między Rzeszą i Austrią zanotować należy zapowiedź cyklu odczytów wiedeńskiego uczonego prof. Srbika w Berlinie.

Pierwszy odczyt odbył się w tych dniach w uniwersytecie berlińskim. Zarówno osoba prelegenta, jak i okraśny przezeń temat („Rola Austrii w historii niemieckiej”, wywołały rzadko notowany napływ słuchaczy do największego audytorjum uniwersyteckiego. Mówca kładł nacisk na wspólnotę ducha niemieckiego, który łączył dzieje Austrii z dziejami reszty ziem niemieckich. Wywody prelegenta były żywo oklaskiwane.

Z nieminiejszym zainteresowaniem oczekiwane są dalsze odczyty wiedeńskiego uczonego. Przyjazd jego do Berlina na tle rodzących się teraz w Wiedniu prądów, które dotychczasową przewagę oddziaływania kulturalnego Włoch na terenie austriackim pragnęłyby zastąpić żywszym nawiązaniem stosunków z Rzeszą niemiecką.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO DĘBIEC

W niedzielę, 29 b. m. odbędzie się uroczystość łamania opłatka na sali p. Figla, ul. Świerczewska, Początek o 18-ej.

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

W niedzielę 29 b. m. odbędzie się uroczyste poświęcenie proporca. Zbiórka w sali S. N. (Św. Marcin 65) o godz. 8; msza św. w kościele farnym o godz. 9. Akademia z przemówieniami w sali p. Heyduckiego, ul. Masztalarska 8. Początek o godz. 11-ej.

O godz. 18 w sali p. Heyduckiego łamanie opłatka z występem T. Hernesa.

WNUK WIELKIEGO DZIADA

W Paryżu odbył się ślub porucznika Jeana Bécourt Focha, wnuka pogromcy Niemców z panną Colette Houdemon, córką generała wojsk francuskich.

Koniec akcji obniżania cen

Na konferencji prasowej w dniu 21 b. m. zapowiedział minister przemysłu i handlu, gen. Górecki, że akcja obniżania cen przemysłowych będzie zakończona do Nowego Roku. To przyspieszenie tempa prac rządu wywołane zostało ze wszechmiar niepożądanymi objawami i następstwami zastoju, który zapanował w obrotach gospodarczych z chwilą rozpoczęcia akcji obniżkowej.

Zwolennik programu deflacyjnego, b. min. Matuszewski, polemizując w jednym ze swoich artykułów z przeciwnikami tego programu, powiedział, że godzi się na to, aby skończyć z deflacją, ale w tem znaczeniu, że skończyć z deflacją, to znaczy zrobić ją, doprowadzić do końca. Deflacja nie jest ani celem, ani nawet normalnym stanem życia gospodarczego: jest ona raczej zabiegiem leczniczym, który trzeba koniecznie wykonać — i to im prędzej i dokładniej, tem lepiej.

Teoretycznie trudno odmówić racji temu pogładowi. A ponieważ w praktyce znajduje on potwierdzenie w przytoczonej na wstępie zapowiedzi ministra Góreckiego i jej powodach, przeto możemy stwierdzić, że dzień 31 b. m. będzie końcem deflacji w zakresie cen przemysłowych.

Co wobec tego przyniesie naszemu gospodarstwu narodowemu Rok Nowy 1936?

Niedobrze jest zbyt natęczywie zaglądać za tajemniczą zasłonę przyszłości. Niedobrze i niecelowo, bo ileż to

już najrozmaitszych przepowiedni gospodarczych spełniło się akurat w odwrotnym sensie? Przeto, zachowując bardzo wskazaną tutaj ostrożność, ograniczmy znacznie naszą ciekawość i trzymając się ściśle tematu deflacji, spróbujmy odpowiedzieć na pytanie: jak będzie wyglądał teren naszego życia gospodarczego po zakończeniu „procesów wyrównawczych”, po „likwidacji przerostów” i przesunięciu punktu ciężkości dochodu społecznego od miasta w stronę wsi?

Pomimo szerokiego zasięgu obecnej akcji obniżkowej i doprowadzenia jej — jak twierdzą przedstawiciele rządu — do granic wytrzymałości przemysłu, nie będzie to teren zupełnie równy. Wsie pozostaną nadal w dolinach, a miasta na pagórkach, — ponad wszystkim zaś górować będzie podwyższony nawet jeszcze blok gospodarki publicznej. Czy gospodarka ta w budżetach państwa i samorządów będzie zrównoważona, to przyszłość wykaże, — w każdym jednak razie nacisk olbrzymiego bloku gospodarki publicznej na budzące się u jego stóp do nowego życia gospodarstwo prywatne będzie w dalszym ciągu bardzo ciężki.

Obok tego nacisku podatkowo-budżetowego zarysowuje się na nowym terenie w większych, niż dotąd, rozmiarach interwencyjna rola państwa w życiu gospodarczym. Rząd musi dopilnować, aby obniżone ceny dotarły do najmniejszego konsumenta, przede wszystkim wiejskiego, aby zbliżone ku sobie ostrza „nożyc” po pewnym czasie znów się nie oddaliły, jak to się stało po pierwszej akcji deflacyjnej, przeprowadzanej przed trzema laty przez rząd p. Prystora.

Rekompensatą dla życia gospodarczego za ten wzrost interwencjonalizmu ma być zmniejszenie etatyzmu, czyli bezpośredniej gospodarki państwa. Jednak na ten temat tyle słyszeliśmy w ostatnich latach słów, którym nie odpowiadały fakty, że tym razem będziemy czekali na „rzeczywistą rzeczywistość”.

Na tak zniwelowanym terenie ma się rozpocząć trzeci akt programu rządowego, nazwany „aktywizacją życia gospodarczego”. Nie należymy do zwolenników sztucznych środków na pobudzenie tej aktywizacji w rodzaju np. pomnożenia pieniądza obiegowego. Uznajemy jednak w całej pełni znaczenie bodźców psychicznych, które dalyby impuls osłabionej inicjatywie prywatnej, — uruchomiły martwe kapitały, bądź znajdujące się jeszcze w kraju, bądź ukryte w zagranicznych bankach.

Znaczenie i rolę czynników psychicznych w trzeciej fazie swego programu docenia także i rząd, jak to wynika z licznych przemówień jego kierowników. Jak jednak rząd zamierza pobudzić te czynniki do działania na froncie gospodarczym, tego narazie nie wiemy.

Swoje zdanie w tej materii wypowiedzieliśmy już wielokrotnie, stwierdzając, że źródła podnień psychicznych zapala i zaufania leżą poza sferą czysto gospodarczych poczyną.

Wobec tego, unikając niepotrzebnego powtarzania się, ograniczymy się do czysto sprawozdawczego przeglądu terenu życia gospodarczego po zakończeniu t. zw. deflacji, dotyczącej cen artykułów przemysłowych.

M. K.

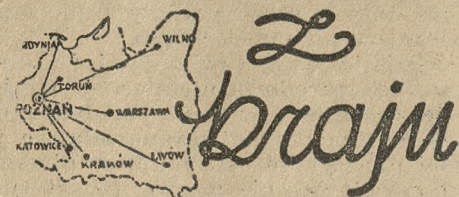
Uwaga!

Znana Aspirina „Bayera” jest obecnie wytwarzana w kraju. Jako znak dobroci i tożsamości widnieje na opakowaniach i tabletkach krzyż bayerowski.

ASPIRINA

Do nabycia we wszystkich aptekach.
Cena za 6 tabl. obecnie już tylko Zł. 0.90, za 20 tabl. Zł. 2.25

ng 19 768

NA 84 MILJONY ZŁOTYCH STRAT PRZYNIOSŁA ZESZŁOROCZNA POWÓDŹ

Przed świętami odbyło się w stolicy posiedzenie likwidacyjne powszechnego komitetu pomocy ofiarom powodzi. Ze sprawozdania, uwzględniającego całokształt akcji wynika, że czynnych było 2.700 komitetów lokalnych. Wskutek powodzi uległo zniszczeniu 88.674 gospodarstw oraz 222 tysiące ha pól uprawnych. Dotknięte powodzią były w mniejszym lub większym stopniu województwa: krakowskie, łwowski, kielecki, lubelskie, warszawskie i pomorskie. Ogółem straty spowodowane przez klęskę powodzi wynosiły 84 miliony złotych. Dla ofiar powodzi zebrano w gotówce 12½ milj. złotych, oraz w naturaljach około 7 milionów złotych.

SKUTKI AMNESTJI

Onegdaj pogotowie ratunkowe w Warszawie zostało zawezwane na ulicę Sławomirską gdzie w pewnym domu uległo zatruciu 16 osób. Jak się okazało, właściciel mieszkania, niejaki B., miał przed sobą proces, którego miał powód się obawiać. Pozbył się jednak kłopotu odrazu dzięki amnestji. I to go tak ucieszyło, że wyprawił sobie libację, w czasie której wypito przeszło 50 butelek wódki. Skutek zaś był ten, że tyle osób uległo zatruciu alkoholem, z których dwie w stanie ciężkim odwieziono do szpitala.

W NASTĘPSTWIE SZCZEPIENIA SZKARLATYNY

Do szpitala w Łomży przewieziono w tych dniach 18 dzieci szkolnych z Małego Płocka, które zachorowały po dokonaniu na nich szczepienia ochronnego przeciw szkarlatynie. Trzej dzieci zmarło. Szczepienia dokonał jeden z miejscowych lekarzy żydowskich. Władze zarządziły dochodzenia w tej sprawie, ażeby stwierdzić, co właściwie było przyczyną masowego zachorowania dzieci.

ŻYDZI NA SZKODĘ SKARBU PAŃSTWA

Prokuratura sądu okręgowego w Krakowie przygotowała akt oskarżenia przeciwko spedytorom Żydom Goldstaubowi, Golflusowi, Diamandowi, Methowi i Anisowi o oszustwo przy odprawach celnych w latach 1930-34. Przez oszustwa te skarb państwa poniósł szkody na 350.000 zł. Odpowiadać będą obok Żydów, także ówczesni kierownicy krakowskiego Urzędu Celnego, Wiesław Zalesiński i Władysław Datka. Tak bowiem zazwyczaj kończą się „grzechności” polskich urzędników, wyświadczone Żydom.

WYNIKI NIEOCZEKIWANEJ REWIZJI

W okolicy Krosna zdarzały się dość często napady bandyckie, przyczem sprawcy zazwyczaj występowali z bronią w rękę. W tych dniach policja tamtejsza dokonała nagłej rewizji u rozmaitych podejrzanych jednostek na terenie powiatu, przyczem nadspodziewanie wykryto 12 karabinów, 17 strzelb, 25 rewolwerów wszelkich systemów i wiele innych okazów broni. Aresztowano też ogółem sześć osób, podejrzanych o uprawianie rozbój.

ODWILŻ W GÓRACH

Jak donoszą z Zakopanego, z powodu nagłego podniesienia się temperatury i bardzo szybkiej odwilży przy ciepłym wietrze, na wielu podgórskich terenach narciarskich w Beskidach i na Podhalu warunki dla sportu narciarskiego uległy obecnie znacznemu pogorszeniu. Wiele wycieczek narciarskich i zawodów odwołano z powodu niepomysłnych warunków atmosferycznych.

PRZEPRASZA KOŚCIÓŁ KATOLICKI

W jednym z dzienników ukazało się następujące oświadczenie:

„Ja Jan Fajkes czując się winnym, że, będąc katolikiem, zawarłem związek małżeński w zborze protestanckim, przepraszam za ten mój czyn Kościół katolicki i społeczeństwo katolickie” — Fajkes.”

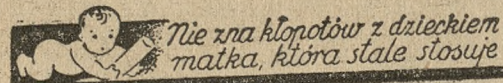
Osobliwe to oświadczenie charakteryzuje psychikę Żydów — przechrztów.

Echo koncertu poznańskiego na Łużycach

Koncert kompozytorski Bjarnata Krawca, jaki odbył się w Poznaniu w dniu 9 grudnia, znalazł sympatyczne echo na Łużycach. Podkreśliwszy znaczenie sztuki, piszą „Serbskie Nowiny”: „Witamy z radością każdy pokaz naszej sztuki także wobec nie-Serbów, gdyż przecież nie chcemy się odgrażać od reszty świata kulturalnego. To też ze szczególną radością witamy koncert serbski w stolicy wielkopolskiej, w starosławnym Poznaniu, a to tem więcej, że był on przystępny także naszym uszom, a to dzięki temu, że transmitowały go wszystkie polskie stacje radiowe. Koncert serbski w radju...! Jest to coś rzadkiego, niestety! To też żywimy nadzieją, że w przyszłości także radio niemieckie będzie miało wzgląd na te tysiące serbskich słuchaczy, popierających radiofonję niemiecką. Dotąd jesteśmy jeszcze skazani na zagranicę. Ale też zato jesteśmy jej wdzięczni. 9 grudnia nasi radjosiłuchacze siedzieli przy swych aparatach rozrzuwieni, słuchając koncertu swego mistrza Bjarnata Krawca z Poznania. Program był krótki, lecz dobry (wiadomo, że tylko pierwsza część programu była transmitowana — przyp. red.). A jak z silnego aplauzu mogliśmy wnioskować, sala św. Marcina była przepelniona.”

Pismo budziszyńskie, wspomniawszy następnie o samym programie, szczególnie o przemówieniu red. Powidzkiego, i wymieniwszy wszystkich wykonawców, chwali specjalnie dobrą wymowę języka serbskiego przy wykonaniu utworów śpiewanych, a nie mniej dobrą i wyraźną transmisję. Pismo wyraża wkońcu wdzięczność mistrzowi Bjarnatowi Krawcowi za to, że sztuka jego daje sąsiadom słowiańskim świadectwo wielkości kultury narodu łużyckiego, a szczególnie sąsiadom Polakom, że dali Łużycanom możność przeżycia „godziny narodowego rozrzuwienia”.

„Bowiemy serbskie obywatelstwo Łużyc jest wdzięczne za każde uznanie, okazane jego samodzielnej narodowej kulturze.”

Najstarszy czynny dziennikarz

Najstarszym zapewne, czynnym jeszcze dziennikarzem jest Marko Smoler, naczelny redaktor organu narodu łużyckiego, budziszyńskiego „Serbskich Nowin”. W dniu 21 grudnia r. b. obchodził on swoje 78 urodziny. Od zgorą lat 50 stoi on na czele dziennikarstwa łużyckiego, broniąc dzielnie praw swego ludu. Smoler popiera szczególnie łużyckie sprawy szkolne, widząc słuszenie największe niebezpieczeństwo w germanizowaniu swego ludu przez szkołę niemiecką. Z okazji 78 rocznicy urodzin „Serbskie Nowiny” poświęcają swemu redaktorowi bardzo ciepły artykuł, podnosząc wielkie jego zasługi na polu pracy narodowej.

Ze swej strony życzymy sędziwemu łużyckiemu koledze z całego serca, aby jeszcze jak najdłużej Bóg pozwolił mu pracować przy zdrowiu dla dobra swego narodu. (T. P.)

Odnaczenia dla księży polskich w Ameryce

Na wniosek biskupa połowego J. E. ks. Józefa Gawliny odnaczeni zostali złotem krzyżami zasługi następujący kapłani polscy, pracujący wśród naszego wychodźstwa na terenie Stanów Zjednoczonych A. P.: ks. prałat dr. Kłowo, rektor Seminarjum Polskiego w Orchard Lake, ks. prałat dr. A. Pitass, proboszcz w Buffalo, ks. prałat dr. J. Dworzak, proboszcz w New Jorku ks. K. Gronkowski, proboszcz w Chicago, ks. kanonik J. Szymański z Texas, ks. proboszcz St. Przyborowski z Częstochowy w Texas, ks. proboszcz J. Sztuczko z Chicago.

Godnością kanoników honorowych odznaczył J. E. ks. arcybiskup Teodorowicz na wniosek ks. biskupa Gawliny ks. ks. Grzonkowskiego i N. Domańskiego, Anderson (Texas).

Sprawa rejestracji rzemiosła

Jak wiadomo, już rok temu t. j. z dniem 1. stycznia 1935 minął termin rejestracji praw nabytych do wykonywania rzemiosła.

Wszyscy rzemieślnicy, którzy nie posiadali kart rzemieślniczych, obowiązani byli pod rygorem sankcji karnych zgłosić się w wyznaczonym terminie do władz przemysłowych

wych celem uzyskania uprawnień.

Niezarejestrowanie praw nabytych w ustawowym terminie nie pozbawia jednak zainteresowanych, którym te prawa nabyte nie mogą być odebrane, do potwierdzenia tych praw w innej niż poprzednio drodze.

W związku z tem należy przypomnieć treść okólnika Min. Przem. i Handlu z dnia 16 lipca 1935, w którym to okólniku wymienione są wszystkie warunki uzyskania uprawnień. Osoby, które nie miały 15 grudnia 1927 ukończonych 21 lat, nie mogą uzyskać zaświadczenia o posiadaniu praw nabytych.

Komunikaty Izby Rzemieślniczej

Uproszczone egzaminy czeladnicze

Z poznańskiej Izby Rzemieślniczej otrzymujemy następujące pismo z prośbą o zamieszczenie:

Izba Rzemieślnicza w Poznaniu przypomina, że z dniem 31 grudnia 1935 r. traci moc obowiązującą rozporządzenie min. przemysłu i handlu z 13 lutego 1934 r. wydane w porozumieniu z min. w. r. i o. p. w sprawie zmiany przepisów dotyczących egzaminu na czeladnika.

Z przepisów o uproszczonych egzaminach na czeladników mogą korzystać terminatorzy, którzy nie mogą okazać świadectwa szkolnego z ukończenia nauki w publicznej szkole dokształcającej zawodowej z powodu braku takiej szkoły lub z powodu niemożności uczęszczania do niej dla braku miejsca, albo z innej uzasadnionej przyczyny w miejscowości, w której terminator odbywał naukę rzemiosła.

Terminatorzy lub pomocnicy, którzy odpowiadają wymienionym warunkom i wniosą podanie do Izby Rzemieślniczej przed 31 grudnia 1935 r. będą dopuszczeni do uproszczonego egzaminu czeladniczego na podstawie powyżej cytowanego rozporządzenia, jeśli zgodnie z § 3 powyższego rozporządzenia załączą do podania:

1) zaświadczenie właściwego Kuratorium okręgu szkolnego, stwierdzające, że w miejscowości, w której odbywał naukę rzemiosła nie istniała w okresie odbywania nauki publiczna szkoła dokształcająca zawodowa,

2) lub zaświadczenie Kuratorium okręgu szkolnego, stwierdzające, że terminator lub pomocnik z powodu braku miejsca nie mógł uczęszczać do publicznej szkoły dokształcającej zawodowej w miejscowości, w której odbywał naukę — względnie

3) zaświadczenie właściwego Urzędu wojewódzkiego wydane po wysłuchaniu władzy szkolnej, że terminator lub pomocnik z innej uzasadnionej przyczyny nie może okazać świadectwa szkolnego z ukończenia nauki w publicznej szkole dokształcającej zawodowej.

BOISZ SIĘ GRYPY?
WŻYWAJ
ORYGINALNYCH
PASTILLES
VALDA

W sprzedaży w aptekach i składach aptecznych

ng 19 175

JAN WIKTOR

III.

Jeżeli rodzice polscy wysyłają dziecko na kolonie do Polski, to uważane to jest za zbrodnię, i tacy narażeni są na szykany. Zgoła inaczej, gdy rodzice oddają na kolonie do Bawarii, Saksonii, lub w inne części Niemiec. Zwykle miarodajne czynniki dokładają wszelkich starań, aby wysłać dzieci z rodzin „napiętnowanych”, a więc wychowujących w duchu polskim. Tam żyją w doskonałych warunkach, otoczeni najczulszą opieką. Tak, bo tam należy to do obowiązku narodowego, wszyscy wypełniają misję narodową. Gdy chłopak wraca z tego „landerholung”, jest ubrany od stóp do głów w nowe buty, mundur hitlerowski, z plecakiem pełnym podarunków dla siebie i dla rodziny. W domu rodzinnym nie chce inaczej rozmawiać tylko po niemiecku.

— Tam wszyscy okazywali mi niemiecką miłość. Tu nie ma Polski. U Niemca mocie chleb, to idźcie za Niemcami. Jak was wyciępią z pracy, to kaj pójdziecie? A kto tam mieszka — dziady, żebraki, bezrobotni. Mało ich tu przychodzi po żebraniu. Chcecie, żeby i was wygnali z torbą?

Jeden z ojców skarżył się na syna, który powrócił z tych letnich kolonij.

— Serce mi się kraje, bo nie wiem co się stało z dzieckiem, jest całkiem odmienione, mówi mi, że zapomniał i już nie umie po polsku. A był wszystkim trzy miesiące precz poza domem.

W czwartym roku życia dziecko idzie do ochronki, później do szkoły, gdzie nie wolno wymówić jednego słowa po polsku, w dziesiątym roku musi należeć do Hitlerjugend, gdzie dostaje mundur, odznaki, później musi wstąpić do S. A., następnie do Arbeitsdienst, a w 21 roku życia do Reichswehry. To są te ogniwa, skuwające mocnym łańcuchem dzisiejsze wyrostające pokolenie.

Od chwili, gdy dziecko przekracza próg ochronki, w ciągu długich lat ustaje wszelki wpływ rodziców, zwykle zapracowanych w gospodarstwie, czy w kopalni, w przeważnej części zależnych ekonomicznie, przerażonych wspomnieniami teroru, mordów, gwałtów, których pamięć jest wciąż tak żywa. Tyle rąk i to mistrzowskich urabia dusze w kulcie dla potęgi Niemiec, że dumą, że zaszczytem do nich należeć, w pogardzie dla sąsiadującego narodu. Tyle organizacji kształtuje w światopoglądzie narodowo-socjalistycznym, nie wypuszczając wychowanków aż do czasu dojrzałości, do zupełnego wyrobienia, to też ich działanie można porównać do kamieni ścierających ziarno polskie na chleb niemiecki.

Wynaradawia się wbrew oświadczeniom Hitlera, który odrzucił germanizację, jako pojęcie sprzeczne ze światopoglądem narodowego socjalizmu...

Zgoła inaczej oddziaływa się na starsze pokolenie. Zaspjuje się wsię pismami niemieckimi, w nich przytacza się całe ustępy o nadużyciach, o nędzy, ciemnocie, czerpiąc wiadomości z dzienników, wychodzących w Polsce, np. z „Gazety Polskiej”. „Ostdeutsche Morgenpost” pewne zdania znamiennejsze podkreśla rozstrzelonym drukiem, jak „Die Grosspolnischen Bauer leben wie Bettler”, w zakończeniu redakcja opatrzyła dopiskiem, że te wsi, tak świetnie zagospodarowane za czasów niemieckich, spadły obecnie na dno tej samej nędzy, która jest w domu każdego galicyjskiego chłopca od

niepamiętnych czasów. Nie trzeba dawać, jak wielkie wrażenie wywierają podobne wiadomości na polskich czytelnikach, niejednokrotnie działają jak kosa w rękach wytrawnego kosiarza.

Żebractwo w Niemczech jest tępiące bezwzględnie, — każdego chwytają

policjant za kołnierz i odsyła do przytułku, do obozu żebraczego, lub do więzienia. Jednakże tutaj robi się często wyjątki. Jeżeli zjawi się żebrak, to napewno ze Śląska wojewódzkiego. Niektórzy bezkarnie wędrują po wsiach od domu do domu. Czasem władza sroga zapyta o papiery, ale

skoro usłyszy, że z Polski, zaraz wolno puszcza. Skądś przeciskają się, przepelzają jak uprzykrzone robactwo, nieraz skądś aż z pod Wadowic, obszarpane włóczgi, wycirusy, opilce, wyrzutki społeczeństwa, męty z torbą

Chore kobiety osiągnęły przez użycie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa** lekkie wypróżnienie, przyczem połączone to jest nieraz z nadzwyczaj dobroczynnym działaniem na chore organy. Zalecana przez lekarzy.
Tg 2291

dziadowską, krzywą pijackie, bezczelne gęby, trą ślepią kulakami i opowiadają nieraz świetnie po aktorsku o

100 lat niepodległości Grecji

Wiek XIX., — wiek przebudzenia narodowego ludów europejskich — jest także dla Grecji okresem walk o niepodległość, o wyzwolenie z pod okrutnego i upokarzającego jarzma monarchii tureckiej.

Przebudzenie polityczne poprzedziło przebudzenie umysłowe, wywołane działalnością kilku pisarzy, wielbicieli kultury helleńskiej i cywilizacji francuskiej. Bożaci kupcy już w XVIII w. zakładali szkoły np. w Kozani (1740) i Phanar (1799), które stały się ośrodkami ruchu niepodległościowego. Poza tem w Europie zachodniej, a zwłaszcza we Francji, kształcili się pierwsi krzewiciele greckiego przebudzenia narodowego. Należy tu wymienić dwóch najwybitniejszych: Korai (lub Coray) i Rhigas.

Korai (1748—1833), urodzony w Smyrnie, ośrodku ruchu hellenistycznego, studiował w Amsterdamie, Montpellier i Paryżu (1788). Gdy legion grecki połączył się z wojskami francuskimi, zdążającymi do Egiptu walczyć z Turkami, Korai poświęcił mu piękny wiersz, w którym nawiązuje do bohaterstwa starożytności.

Pod wpływem idei francuskich połączył nowoczesne pojęcia wolności z starożytnościami. Zapoznawał Europę z potrzebami Grecji i jej rozwojem poczucia narodowego.

Rhigas (1753—1798), urodzony w Tessalii, był wybitnym rewolucjonistą greckim. W Wiedniu założył z kilkoma rodakami tajny związek „Hetairia”, który jako cel wytknął sobie uwolnienie Grecji od Turków. Pisał rozprawy i podręczniki (Le voyage de jeune Anacharsis, Un traité de tactique militaire), wydał pieśni wojenne, z których najbardziej znanym jest „Hymn Pallikarów”, ułożony na wzór Marsyljanki: Allons, enfants des Hellènes,

Le temps de gloire est arrivé... itd. W Trójście chodził w narodowym kostjumie helleńskim, za co został aresztowany przez władze austriackie i wydany Turkom.

Wpływy francuskie prześląkały oficie na grunt grecki (szkoła w Phanar). Tłumaczono dzieła Racina (Muruzi) i Monteskiusza (Argyropulo).

Niemniej interesowała się ruchem greckim Rosja. Pod patronatem W. Ks. Aleksandra Muruzi ułożył i wydał w r. 1817 słownik zw. Arką (Kibotos). Z Paryża przybywali emisariusze do Rosji np. kupiec Tsakalof, który założył w Odesie „Stowarzyszenie Przyjaciół” — Hetairia tón philikón. Grecy cieszyli się w Rosji dużą sympatią. Przyjęli oni wielki plan Katarzyny II — odnowienie cesarstwa (Basileia) bizantyjskiego z stolicą w Konstantynopolu. W r. 1820 Hetairia w Odesie przyjęła na przywódcę rosyjskiego generała, adjutanta cara Aleksandra I, Ipsilantięgo. Ipsilanti był marzycielem, mało zdecydowany i niepraktyczny, ale gorący wielbiciel Grecji. Wkroczył w r. 1821 do Mołdawji, zając się jako pierwszą prowincję cesarstwa bizantyjskiego. Wyprawa Ipsilantięgo skończyła się katastrofalnie; musiał uciekać do Austrii. Pod wpływem jednak tej wyprawy duchowieństwo greckie założyło na Morei komitet, który dalej prowadził pracę niepodległościową. Duszą jej był arcybiskup patriarski Germanos, który ogłosił rewolucję. Brał w niej udział Ipsilanti, a obok niego odznaczył się Aleksander Marrocodatos, prezydent zgromadzenia wykonawczego i Mianlis, głównodowodzący sił zbrojnych. Także ten wysiłek zbrojny skończył się klęską; Grecy nie ugięli się, postanowili szu-

kać pomocy zagranicą. Udzielił im jej zdolny ówczesny dyplomata Kapodistria.

Kapodistria był z urodzenia Grekiem, studiował w Wenecji i Padwie, przyjął obywatelstwo rosyjskie i od r. 1907 był na służbie Rosji.

Ponieważ dalsze dzieje walki o wol-

NA SYLWESTRA

★

Reine des Reinettes

Niech perli się w kielichach

POLSKI SZAMPAN

ang 19 766

MAKOWSKIEGO z Kruszwicy

ność łączą się z polityką mocarstw europejskich, przyjrzymy się jej. Najbardziej zainteresowaną na Bałkanach była Rosja, która czuła się spadkobierczynią cesarstwa bizantyjskiego. Ekspansja Rosji na Bałkany i do Rosji niepokoiła Francję, która od początku XIX w. zdążyła do utrwalania swych wpływów w południowej części Bałkanów i Turcji. Dla Anglii rozbicie Turcji i zapanowanie Rosji w Azji było bardzo niebezpieczne ze względu na drogi do Indji. W interesie Anglii leżało, by silna Turcja przeciwstawiła się dążeniom Rosji do zawładnięcia morzem Czarnem i Azją. Z drugiej strony Anglia nie mogła nie poprzeć greckich ruchów wolnościowych, chcąc nie dopuścić do interwencji rosyjskiej. Do tego dochodzi jeszcze Austria, która z osobistych względów politycznych Niemce patrzyła na sympatje okazane przez Rosję ruchom wolnościowym narodów słowiańskich.

W r. 1828 stanął na czele rządu hr. Kapodistria. Wolna Grecja obejmowała wówczas Eleusis, Egine, Salaminę, Poros i Megare. Kapodistria utworzył radę stanu — panhellenion, — uprządkował wewnętrzne stosunki i zaprowadził spokój w kraju. Uważany był jednak za narzędzie Rosji i to, jak i despotyczny charakter jego rządów, przyczyniły się do utraty popularności. W r. 1831 został zamordowany. Po nim obrano prezydentem brata jego Augusta. Walka między stronnictwami trwała dalej; zaostrowana przez interwencję mocarstw. Ostatecznie nastąpiło między Francją, Anglią i Rosją porozumienie i zawarto układ w r. 1832. Na podstawie tego układu otrzymała Grecja ustrój monarchistyczny. Na króla powołano młodego syna króla bawarskiego, Ottona, który przybył do Grecji w r. 1833.

Bardziej szczerze i uczciwie od dyplomatów ustosunkowała się do wypadków w Grecji opinia publiczna państw zachodnio-europejskich. Sympatje dla Greków okazywano powszechnie i bardzo oficjalnie ze strony najwybitniejszych przedstawicieli społeczeństwa. Dość wspomnieć Byrona w Anglii, Chateaubrianda, Lamartine'a i V. Hugo we Francji, filozofów Tnierscha i Kruga w Niemczech.

W r. 1824 powstał w Paryżu komitet filohelleński, do którego należeli Chateaubriand, Lafayette, de Broglie i in. Komitet ten wydawał czasopiśma, na które kwestowała Pani Recamier. Powyższy ruch wywołał wojnę francusko-turecką, zakończoną zwycięstwem Francji pod Novarino.

3. 13. 35.

MGR. KUCNER.

nędzy swojej, o ruinie, o bezrobociu, że nie dostają żadnego zasiłku, że tyle jego dzieci z głodu ginie w domu i dla nich ręce yciaga, przytem szkaluje Polskę, przeklinając stosunki. Skłamał skargi służą do tego, aby wzbudzić litość i wydrzeć z kieszeni parę fenigów. Czasem przytacza i prawdziwe nędzarze, nieszczęśliwcy, wydziedziczni, którzy kryją nabój dynamitowy w sercu, a w obu pięściach przekleństwa i pomstę: — „My z Polski, żeby ja... tam tak.” Tacy wędrują od domu do domu jak wstępny artykuł wycięty z żywego dziennika, krzyczący każdym słowem, w przerażających barwach malujący stosunki, położenie Polaków. Ich słowa, jak odezwy. Ich wygląd jak najstraszliwsza proklamacja. Czasem zamaszysia Polka chwyci za miotłę i wyściga z domu drania.

— Ty pieronie do pola. Ile ci za to płaca?

Częściej jednak ludziska słuchają, litują się, wtykają jałmużnę.

— Tam tak! Chwałać Panu Jezusowi, że nas ochronił.

Zaraz zniemczeli pokazują palcami, naśmiewają się, drwią:

— Idźcie za Polską, tam was taka sama nędza czeka. Chcecie, żeby tutaj tak samo było?

Jakże nie wierzyć takim słowom. To też wierzą. Ich opowieść długo pozostaje w pamięci słuchaczy, służąc jako odstraszający przykład. I nieraz skarżą się szczerzy Polacy:

— Dlaczego takich wpuszczają? Cóż my powiemy?

Istotnie, jakże, co opowiadać o Polsce, matce sprawiedliwej, jak budzić jej imieniem uśpionych, jak porywać wątpliwych, jak ogrzewać wystygłych. Ukazanie się jednego takiego niweczy nieraz długotrwałą pracę najszlachetniejszych. Ci z bieda-szybów, ci z bieda-domów nie chodzą, ci zaciskają zęby nieraz z przekleństwem, ale też zaciskają kilof w garści i kuja ziemię, wydzierają okrucy węgla na chleb. Natomiast przekradają się mgły, nie mające nawet papierów, może nawet na rozkaz pewnych czynników.

Nie pozwala się na urządzanie odwiecznych zwycięstw ludowych, jak obchód mięsopestny z niedźwiedziem, z Marzą, aby zniweczyć wszelkie wspomnienia starosłowiańskie. Tworzy się niemieckie kółka śpiewackie, aby wypełnić polskie piosenki we wsi. Zakłada się niemieckie kółka sportowe. Przysyła się z miasta instruktorów, którzy też uczą narodowych tańców niemieckich, aby wytrzebić tańce górnośląskie.

ZAKONNIKIEM PIGUŁKI REFORMACKIE

STOSUJĄ SIĘ:
JAKO REGULUJĄCE ŻOŁĄDEK,
PRZY CIĘPIENIACH WĄTROBY,
NADMIERNEJ OTYŁOŚCI,
UŚMIERZAJĄCE HEMOROIDY
I PRZY SKŁONNOŚCIACH
DO OBSTRUKCJI SĄŁAGODNYM
ŚRODKIEM PRZECZYSZCZAJĄCYM
„ŻYCIU 1-2 PIGUŁKI NA NOC.”

kg 10 928

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

Z POLSKIEJ LITERATURY RELIGIJNEJ

NA POLSKIEJ KAZALNICY

Kaznodziejstwo polskie ma świetnie zapisaną kartę. W trosce o dobro człowieka i swego narodu przyłożyli się nasi kaznodzieje, by z duszy ludzkiej wykarzcować wszystkie chwasty i nieużytki i rolę należycie uprawić a potem na już uprawioną glebę rzucić ziarno Boże. Żmudna i mozolna praca doczekała się w wielu wypadkach bardzo obfitego plonu. Znajomość świata i ludzi, dokładne poznanie ducha czasu, szczególnie zaś swego narodu, gruntowna wiedza teologiczna, rozmiłowanie się w języku ojczystym, oto między innymi ważne czynniki, które stanowią o jakości kazania i kaznodziei.

W szeregu największych kaznodziejów polskich stanął „prorok narodu” Piotr Skarga, wybitnym mówcą był Fabjan Birkowski. A kiedy wskutek kataklizmu dziejowego tężyna narodu zaczęła się rozkładać i następowało stopniowe załamywanie, wtenczas Woronicz w swych świetnych mowach usiłował zatrzymać ku przepaści zwątpienia kroczący naród. Po nim wystąpił tej miary mówcy, co Kajsiowicz, Antoniewicz, Prusinowski i pójdą po tej samej drodze wychowywania narodu, co ich poprzednicy. Sięgając zaś najnowszych czasów na polskich ambonach załśniła tacy mocarze słowa, myśli i uczuć jak arcybiskup Teodorowicz, biskup Bandurski, biskup Szlagowski, infułat Kłos, prałat Prądzyński i in. Mowy ich zawierają świętą diagnozę czasów nowoczesnych i współczesnego człowieka oraz znakomite leki dla schorzonego organizmu.

Nie zawsze w parze z żywym słowem szła literatura kaznodziejska. Nie naszą rzeczą wnikać w przyczyny tego zjawiska. Stwierdzić jedynie wypada, że zalety należy gwałtownie odrabiać. A stać nas na to. Z prawdziwą radością należy zarejestrować nową publikację kaznodziejską pióra ks. Feliksa Bodzianowskiego. Treść jej podzielona na dwie grupy: w pierwszej mówi autor o kształceniu charakteru, w drugiej zaś o stosunku mężczyzny do religii. Słusznie postąpił ks. Bodzianowski, tak grupując materiał. Wymaga tego czas i powaga przedmiotu, by dokładnej poddać analizie duszę ludzką i dać jej pozytywne podstawy, oraz zwrócić uwagę zameczzonego gonitwą człowieka na wartości wieczne, na niezawodne podstawy życia. Książka, wyposażona w bogaty materiał naukowy, czerpany z dzieł najwybitniejszych pisarzy nowoczesnych, a przytem pilnana przystępnie, ożywna dobrymi przykładami. Dla orientacji załączył autor bibliografię — bodaj nowość w wydawnictwach kaznodziejskich. Szkoda tylko, że zapomniany o tak kapitalnych pisarzach francuskich jak Gillet, Eymieux, Baunard, Charles Wagner i in. Szatą swoją zewnętrzną dzieło odbiega od szablonu, a formą konferencji

*) Feliks Bodzianowski: Zagadnienia najaktualniejsze. Owińska 1935, nakładem autora, str. 275.

MISTERJUM O ANGIELSKIM ŚWIĘTYM STANISŁAWIE

Prawie dokładnie w sto lat po zamordowaniu u nas św. Stanisława zaszedł w Anglii zupełnie analogiczny wypadek. Arcybiskup z Canterbury Tomasz Becket padł przy ołtarzu pod ciosami czterech rycerzy, wysłanych przez króla. Henryk II był jednak szczęśliwszy od Bolesława Śmiałego. Upokorzył się, odbył pokutę i panował dalej. Ofiarę jego Kościół zaliczył w poczet świętych. Należy dodać, że Becket w młodości jako człowiek świecki był doradcą i ulubieńcem króla, ale, zostawszy prymasem, uznał za swój obowiązek przeciwstawić mu się w imię praw kościoła.

Znany poeta T. S. Eliot osnuł na jego męczeństwie dramat*) w stylu misterjum, który w lecie odegrano w katedrze w Canterbury, a więc tam, gdzie zaszła zbrodnia, a obecnie wystawiono w Londynie.

Becket powraca z Francji, gdzie schronił się przed gniewem monarchy. Chór kobiet, dręczonych ziemią przeczuciami, wzywa go, by uchronił. Lecz arcybiskup pokonał wszel-

*) T. S. Eliot, „Murder in the Cathedral” („Mord w katedrze”).

nawiguje do świetnych konferencji francuskich jak Lacordaire'a i Janvier'a lub niemieckich O. Bonawentury i jego biografa Dondersa. — Wydaniem wspomnianej książki ks. Bodzianowski przyczynił się znacznie do wzbogacenia polskiej literatury kaznodziejskiej.

Ks. Stanisław Skaziński.
Poznań.

„ROZWAŻANIA”.

Brak u inteligencji katolickiej czynnej postawy wobec wiary i praktyki wierzeń, skłonił Stanisława Kasznice*) do krótkich refleksyj na temat życia duchowego katolika. „Tradycyjne wykonywanie pewnych ceremonij i gestów, powtarzanie starodawnych słów, trwanie przy odwiecznych obyczajach... to już tylko forma. Treści coraz mniej. Wiara ucieka przez jakieś szczeliny, gdzieś na dnie duszy ukryte... Tam gdzie były żywe wody pustynia... pustynia jest tam, gdzie niema Boga”. Oto motyw przewodni tych refleksyj.

Najobszerniejsza ich grupa — to jakby hymn radości, podzięką za szczęście posiadania czynnej wiary, to spowiedź człowieka, który na sobie doświadczył błogosławionych skutków sumiennego wypełniania obowiązków katolika — człowieka, który się nie wstydi pokazać na zewnątrz swój stosunek pozytywny do wiary, który nie dba o niczyje pobażliwe czy ironiczne uśmiechy i pełny ekwiwalent za tę postawę znajduje w radosnym spokoju duszy, stanowiąc w przeświadczeniu, że aktywna wiara pomaga mu lepiej spełniać swe obowiązki człowieka świeckiego.

Drużga część rozważań ilustruje wartości praktyczne, jakie w życiu codziennym przynosi czynna postawa katolicka. W doskonale dobranych przykładach wykazuje autor, że katolik praktykujący wnosi w swą pracę codzienną, w życie swego otoczenia wyższe wartości, że pełniej i sumiennie wypełnia swe obowiązki, głębiej spogląda na wszelkie zagadnienia doczesne, z szerszym współczuciem i większym zrozumieniem patrzy na niedolę pokrzywdzonych, łatwiej wnika w ich potrzeby i prędzej znajduje drogę wyjścia. Nie brak i wskazówek jak zdobyć tę postawę czynną, jakie na drodze do niej czekają trudności i przeszkody. Autor nie moralizuje, nie przybiera tonu kaznodziejskiego, mówi szczerze i prosto — odsłania własną duszę, mówiąc o swych doświadczeniach. Stąd są nam rozważania te bliskie, trafiają do serca, zmuszają do przemyślenia na nowo wielu zagadnień wstrząsają często sumieniem, a działają tam silnie, że wyszły z pod pióra człowieka świeckiego, człowieka nauki i wysokiej kultury.

Alfred Jesionowski.
Pszczyna.

*) St. Kasznica: Rozważania. Księgarnia św. Wojciecha — Poznań 1935, str. 172.

ŻYCIE KULTURALNE

ZACZYNAMY CHODZIĆ NA OPERE WŁOSKA

Onegdaj, w czwartek, 26 grudnia otwary się, tradycyjnym zwyczajem, wielkie sceny operowe we Włoszech w szczególności pięć największych, przez państwo subwencjonowanych teatrów w Neapolu, Rzymie, Medjolanie, Turynie i Genui. Kto posiada odbiornik lampowy nieco większego zasięgu — a nawet dwulampówki dają dzisiaj Medjolan względnie Florencję, oraz Rzym — dla tego zaczął się wielki sezon operowy.

Radio włoskie nadało już w czwartek inauguracyjne przedstawienie z Teatro

Reale w Rzymie, gdzie odśpiewano „Iris” Mascagniego, z Pią Tassinari w partii tytułowej, z tenorem Gigliem, barytonem Ghirardinim i basem Vaghim Dyrygował Tullio Serafin. Od dzisiaj przez trzy dni z rządu będzie EIAR nadawał przedstawienia z La Scali i Teatro Reale naprzemiennie. Dzisiaj w sobotę usłyszymy z La Scali „Lohengrina”, jutro w niedzielę będzie śpiewany również z La Scali Verdiego „Ernani”, we wtorek zaś Teatro Reale powtarza „Iris”.

Kolendy polskie w Lozannie. Piszą nam z Lozanny: Doroczny koncert znanego zespołu wokalnego „Monet et Madrigal”, pod dyrekcją Henryka Opieńskiego odbył się dn. 8 grudnia w Lozannie, a poświęcony był wyłącznie kolendom: w bogatym programie prócz francuskich i niemieckich znalazł się oczywiście szereg kolend polskich, które szwajcarska publiczność bardzo lubi i ceni. Wyraz temu dały również miejscowe krytyki („Gazette de Lausanne”, „Fenille d'Avis de Lausanne”) piszące o „dużym wrażeniu” jakie „w zakończeniu programu zrobiły polskie kolendy”. — Na koncercie tym

obecny wydelegowany przez poselstwo polskie w Bernie D. Alfons Bronarski. Dodajemy, że ten sam program kolendy będzie odśpiewany dzisiaj, dn. 28, w Radio lozańskim (Suisse Romande). Radiosłuchacze będą mogli przekonać się, jak pod szwajcarskim niebem wydają się polskie kolendy.

Muzyka w Łodzi. Piszą nam z Łodzi (w p.): W Filharmonji łódzkiej występowała para śpiewaków: Wanda Werwińska oraz R. Poraj. Wystąpił też z koncertem skrzypcowym Henryk Temianka, laureat Międzynarodowego konkursu skrzypcowego im. H. Wieniawskiego w Warszawie.

NAUKA

Z naukowego Torunia. Na posiedzeniu Wydziału Historyczno - Archeologicznego Tow. Naukowego w Toruniu powołana została Rada w składzie następującym: ks. prał. Alfons Mańkowski — przewodniczący Wydziału, ks. dr. Władysław Łęga — wiceprzewodniczący, mag. Marjan Magdański — sekretarz i dyr. Zygmunta Mocarski. Po referacie ks. A. Mańkowskiego p. t. „Dokąd pielgrzymowali Pomorzanie w wiekach średnich?” wywiązała się ożywna dyskusja.

150-tą rocznicę śmierci Eulera, słynnego matematyka i fizyka uczyniła Związkowa Akademia Nauk w Leningradzie wydaniem zbiorowego dzieła, w którym zamieścili swe prace wybitni matematycy i fizycy rosyjscy.

LITERATURA

Śmierć Bourgeta. W siedmym wieku lat 83 zmarł członek Akademji Francuskiej, słynny od pół wieku zgórą powieściopisarz i krytyk literacki Paweł Bourget. Od „Ucznia” („Le disciple”) do „Rozwoju” i jeszcze późniejszych powieści, był Bourget znany także w Polsce, doczekawszy się licznych przekładów. W swych początkach uchodził za znakomitego psychologa i powieści jego zaczęły pod tym względem w literaturze francuskiej jakby nowy okres. Rychło jednak analiza psychologiczna Bourgeta została w drobniogłówności i wnikiwości prześcignięta przez innych pisarzy, a wreszcie Bourget przeżył samego siebie, chociaż do ostatka tworzyć nie przestawał. Z mnogich jego powieści największy rozgłos zyskały jeszcze „Etap” i „Kosmopolis”.

TEATR

Co grają w Warszawie? Teatr Nowy wystawił sztukę J. Anouilha „Był sobie wiezień”. Rola główną grają Cwiklińska, Maszyński i Znicz.

Nestroy wrócił. Warszawskie Ateneum pod dyrekcją Jaracza wystawiło słynną w swoim czasie „bombę” Nestroya „Galganduch, czyli trójka hulańska”. Trójkę stanowią Jaracz, Daniłowicz i Sił Sielański. Tekst zaktualizowany przez Hemara i gruntownie przeafasowany, bo z nestroyowskich rzemieślników — hulaaków przedmarcowego Wiednia lat czterdziestych w zesłanie stuleciu, zrobili się dzisiejsi... bezrobotni. Jaracz gra pijaka Pociągla.

żył na śmierć, gdyż stał na przeszkodzie połączeniu władzy duchownej i świeckiej — a „byłoby to nieledwie doskonałe państwo”. Słowa te są niewątpliwie ironiczną wycieczką równocześnie przeciwko anglikańskiemu ustrojowi, opartemu na Akcie Supremacji, — i przeciw teorii państwa totalnego.

Tak sam utwór, jak jego powodzenie, stanowią zmienną ilustracją do obecnych nastrojów Anglii, w której katolicyzm konsekwentnie rozszerza i gruntuje swe wpływy. Przecież ten sam rok 1935 przyniósł kanonizację More'a i Fishera, przyjętą z patriotyczną dumą i radością także i przez szereg wybitnych anglikanów.

Dr. W. Tarnawski.

Lwów.

Książki nadesłane

Ludwik Szczepański: „Medjumizm współczesny i wielkie media polskie”. Kraków 1936. Nakł. Wyd. „Natura i Kultura”.

Ludwik Szczepański: „Spirytyzm współczesny. Czy umarli mówią z nami?”. Kraków 1936. Wyd. „Natura i Kultura”.

KRAJOZNAWSTWO

Nowe prace naukowe z Polesia. Na ostatnim zebraniu Komisji Geograficznej Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk przedstawiono dwie nowe prace wykonane na podstawie badań na Polesiu. Dr. Gołąb zbadał stózek napływowy rzeki Horyń. Jest to rzeka nieustępująca wielkością Prypeci. Okazało się na podstawie badań, że olbrzymie obszary wschodniego Polesia są usypane z materiału przyniesionego przez Horyń z Wołynia. Dr. Krygowski zmierzył w czasie tegorocznego pobytu na Polesiu nachylenie i kierunek nachylenia drzew. Pomiaru tego rodzaju zainicjował kilka lat temu na terenie Wielkopolski i Pomorza prof. dr. St. Pawłowski, który przypisuje im wielkie znaczenie. Drzewa nachylają się w kierunku, w którym wieją przeważające wiatry, odgrywają w pewnym względzie rolę stacji meteorologicznych. (r. bl.)

SZKOLNICTWO

Śląski Instytut Pedagogiczny. Piszą nam z Katowic: Kilkakrotnie donosiłem już w Dziale o znaczeniu i pracy Instytutu Pedagogicznego w Katowicach. Niedawno odbyło się zebranie sprawozdawcze Tow. Inst. Ped. Przewodniczył dyrektor Edward Czernichowski. Instytut istnieje lat siedem. Uczęszcza doń przeszło 150 słuchaczy - nauczycieli. Instytut prowadzi kursy z zalewem psychologii stosowanej i pośrednictwa zawodowego z poradnią, psychologiczną dla młodzieży. Wielkiemu powodzeniem cieszą się deliberaty językowych obcych. Prelegentami są profesorowie wyższych uczelni naukowych Krakowa i Warszawy. Instytut wydaje czasopismo naukowe „Chowanna” poświęcone zagadnieniom psychologicznym i wychowawczym. Ogniska metodyczne stworzone przy Instytucie pracują w kierunku ulepszenia metod dydaktyczno - metodycznych w szkole. (A. D.)

VARIA

„Dziwy powietrza i wody”. Taki tytuł nosi dziełynieasty tom „Biblioteki Wiedzy”, wydawanej przez Trzaskę, Everta i Michalskiego. Jest to praca Ellisona Hawksa, autora jednego już tomu w tej bibliotece, „Dziwów przyrody” przetłumaczona przez dr. F. Rutkowskiego. Autor ten ma zdolności popularnego wykładu opowiada ciekawie i barwnie. Mówi o zjawiskach atmosferycznych i tłumaczy ich powstawanie; o ciśnieniu, temperaturze, widmach, mirażach, zorzy północnej, porach roku, wiatrach. Rozdziały o „dziwach wody” przynioszą m. in. interesujące szczegóły o lodowcach i górach lodowych, o rzekach i wodospadach. Jak wszystkie tomy „Biblioteki Wiedzy” książka wydana jest bardzo ładnie, ilustrowana licznymi fotografiami. (tk)

Pisma nadesłane

„Śpiewak”. Nr. 12. Treść: St. M. Stoiński: „Szukajcie, apisyjcie i zbierajcie kolendy polskie!” — Dr. Zetowski: „Czwierćwiecze Roty F. Nowowiejskiego”. — Makuszyński: „Halka” prawdziwie „nieszczęsną”. — F. Starczyński: „Gustaw Roguski”. — W. Fabry: „I jeszcze raz o występie Carusa w Warszawie”. — A. Miętuś: „Poznańskie „Hasło” w Olsztynie”. — Kronika muzyczna. — Kronika chóralna. — Nadesłane nuty, książki i czasopiśma. — Z Rady Naczelnej Zjednoczenia P. Z. Ś. i M. — Komunikat w wiadomości z Polskich Zw. Śpiewaczych. — Kalendarzyk imprez i koncertów śpiewaczych. — Od administracji „Śpiewaka”. — Treść rocznika. — Adr. Red. Katowice, ul. ks. Damrota 4.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Grudzień
29
NIEDZIELA

Kalendarz rzym.-kat.
Niedziela: Tomasz b.
Poniedziałek: Dawida kr.
Kalendarz słowiański
Niedziela: Gosława bł.
Poniedziałek: Ludomila
Słońca: wschód 8,04
zachód 15,46
Długość dnia 7 g. 42 min
Księżyc: wschód 10,00
zachód 20,44
Faza: 4 dzień po nowiu.

Stan wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego w Poznaniu: Dziś plus 0,16 mtr.

Przepowiednia pogody na niedzielę, dnia 29 grudnia: Pogoda w ciągu dnia na ogół bez większych zmian, orzeźwiający wiatry południowe, pochmurno i możliwość opadów. Temperatura w ciągu dnia bez zmian.

NOCNA SŁUŻBA APTEK

Śródmieście: Apt. pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apt. Sapiężyńska, pl. Sapiężyński 1. — Apt. pod Lwem, St. Rynek 75. — Apt. na Chwałiszewie, Chwałiszewo 76. — Jeżyce: Apt. im. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76. — Łazarz: Apt. przy Parku, ul. Marsz. Focha 47. — Górczyn: Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158. — Wilda: Apt. Fortuna, Górna Wilda 96. — Apt. przy Bramie, Górna Wilda 3. — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — Staroleka: Apt. miejscowa. — Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.

Poradnia przedślubna Polskiego Towarzystwa Eugenicznego Collegium Medicum, Fredry 10, udziela bezpłatnych porad w poniedziałki o godz. 13-ej — kobietom, we wtorki o godz. 13-ej — mężczyznom. Zg 10 336

KRONIKA MIASTA POZNANIA

OSOBISTE

— **Ślub.** W dniu dzisiejszym w kościele farnym w Kościńcu pobłogosławiony został związek małżeński p. Witolda Urbańskiego, współpracownika naszej redakcji, z p. Marią Roszakówną z Gniezna. Nowożeńcom składamy serdeczne życzenia szczęścia na nowej drodze życia!

— **Ślub.** W Lesznie odbył się ślub córki pp. Józefstwa Jondrów, p. Marji z p. Stefanem Banaszewiczem, kupcem z Poznania, oraz p. Teodory z p. Kazimierzem Galeckim z Leszna.

REKOLEKCJE

— **Rekolekcje zamknięte dla mężczyzn** rozpoczynają się w dniu 3 stycznia w Gnieźnie w Domu Rekolekcyjnym, organizowane przez Kat. Stow. Mężów. Trwać będą do 7 stycznia. Koszt utrzymania i mieszkania wynosi 8 zł. Zgłoszenia nadsyłać do Kat. Stow. Mężów, Poznań, Al. Marcinkowskiego 22. III ptr., najpóźniej do 31 bm.

W dniach 4, 5 i 6 stycznia odbędą się w Buku rekolekcje zamknięte w domu Sióstr Miłosierdzia. Rekolekcje organizuje Kat. Stow. Mężów w Poznaniu. Koszt pobytu 9 zł. Zgłoszenia jak wyżej.

OBCHODY GWIAZDKOWE

— **„Jasełka”** w 3 odsłonach wykona młodzież salezjańska w sali Ogrodu Zoologicznego w dniach 29 bm. o godz. 18 i 2 stycznia o godz. 19,30. Bilety w zakładzie przy ul. Wronieckiej 9.

— **Tow. „Jedność”** pod wezwaniem św. Stanisława urządza w sobotę, 28 bm. o godz. 16 na sali p. Grotowskiego, Dolna

ODEZWA

ku uczczeniu siedemnastolecia powstania. Również przed rokiem, dnia 27 grudnia 1918 r., Komitet Budowy Domu Żołnierza w Poznaniu wydał pierwszą odezwę do społeczeństwa wielkopolskiego z apelem o uczczenie tego wielkopolskiego dzieła historii Wielkopolski Dnia przez wzniesienie Domu Żołnierza Polskiego i Wielkopolskiego Powstańca w Poznaniu, sercu Wielkopolski.

Apel ten wydał zaiste prawdziwie piękny wynik. Dzięki ofiarności społeczeństwa wielkopolskiego zebrano dotychczas przeszło 220.000 zł w gotówce oraz poważną ilość materiałów budowlanych i darów w naturze. Na pięknym placu budowlanym przy ul. Fr. Ratajczaka, uzyskany dzięki szczodrości naszych ojców miasta, rozpoczęto już zakładanie fundamentów pod dom.

Komitet prosi gorąco wszystkich obywateli, by ku uczczeniu Siedemnastolecia Powstania w Wielkopolsce przyczynili się choćby najdrobniejszym udziałem do wzniesienia tego monumentalnego gmachu, mającego świadczyć po wieki o wieloletnim poświęceniu i pamięci naszej o Żołnierzu Polskim i jego wielkiej przeszłości i — da Bóg — jeszcze większej przyszłości.

Ofiary uprasza się składać na konto P. K. O. w Poznaniu Nr. 215.000.

Zderzenie samochodu z wozem

Dwie osoby przewieziono do szpitala

Poważny wypadek wydarzył się dziś rano wskutek zderzenia się samochodu z wozem na szosie Poznań — Swarzędz w pobliżu Bramy Warszawskiej. Przewiezony przez właściciela samochodu osobowy PZ 41217 kabriolet, marki „Steier”, własność Otona Landgrafa z Poznania (ul. Śląska 2) zderzył się z wozem piekarskim p. Brodowskiego ze Swarzędza.

Podczas zderzenia poszkodowani zostali właściciel samochodu, p. Landgraf, oraz woźnica Józef Włodarczyk i żona jego Józefa z Swarzędza.

Kierowca samochodu inż. Landgraf odniósł niewielką ranę darta na głowie, którą na stacji pogotowia zalepiono mu plasterm, poczem odjechał takśówką do domu. Woźnica firmy Brodowski, 31-letni Władysław Włodarczyk ze Swarzędza (Piaski 9) odniósł podczas wypadku najcięższe obrażenia. Ma on ranę darta prawej dłoni, powieki, stłuczenie nasady nosa i okaleczenia na głowie. Ponadto odniósł p. Włodarczyk ogólne potłuczenia. 29-letniej żonie jego Józefie zaszyto na stacji pogotowia ranę długości 20 cm na szczycie głowy. Oboje Włodarczyków po opatrzeniu w pogotowiu przewieziono do szpitala miejskiego.

Powodu wypadku należy dowiadywać się w mgie i śliskiej jezdni. Zderzenie,

którego świadkiem był pewien kapral, jadący na rowerze, nastąpiło na ul. Warszawskiej w pobliżu strzelnicy wojskowej. W samochodzie p. Landgrafa uszkodzona została chłodnica i rozbita przednia szyba.

Włodarczyk oświadczył naszemu współpracownikowi, który go odwiedził w szpitalu, że we wtorki, czwartki i soboty wozi pieczywo z piekarni Maksymiljana Brodowskiego w Swarzędzu na Rynek Wildecki, gdzie je sprzedaje. W sobotę, ponieważ w tym dniu ruch na targu jest większy, bierze zwykle do pomocy swoją żonę. Poza tem jeździ z nim chłopiec Feliks Przybylak. W dniu dzisiejszym o godz. 7,20, gdy Włodarczykowie w towarzystwie Przybylaka minęli baraki za strzelnicą wojskową, Włodarczykowa, starając się przebić wzrokiem gęstą mgłę, krzyknęła nagle do męża: „Przecież ten samochód jedzie wprost na nas!” Włodarczyk — tak twierdzi — zjechał zupełnie na prawą stronę i zdołał jeszcze w ostatniej chwili postawić konia bokiem, gdyż już samochód uderzył w lewą stronę wozu. Przybylakowi nic się nie stało, a Włodarczykowie spadli na bruk i ulegli pokaleczeniu. Włodarczyków sfotografowano roentgenem, by się przekonać, czy kości ich są całe. Ich obrażenia zewnętrzne są dość poważne, szczególnie u Włodarczykowej.

APOLLO - METROPOLIS

Seanse 5 — 7 — 9 Seanse 1.15 - 7.15 - 9.15
JUTRO W NIEDZIELĘ, 29 bm.

DAWNO OCZEKIWANA WIELKA PREMIERA!
CAŁY ŚWIAT BIJE HUCZNE OKŁASKI MARCIE EGGERTH
W najpiękniejszej i najświetniejszej OPERETCE KALMANA
KSIĘŻNICZKA CZARDASZA

— wersja niemiecka —

DZIS w sobotę poraz ostatni
APOLLO przepiękny film REGINA
METROPOLIS arcykomedia SZALONY PORUCZNIK

W niedzielę i święta w kinie APOLLO seanse już od godz. 3 popołudniu

Wilda, „Jasełka”, odegrane przez dzieci członków Towarzystwa, poczem odbędzie się rozdanie gwiazdki dla wszystkich członków Towarzystwa.

— **„Jasełka” pracowników zakładów miejskich.** W sali zebrani gazowni miejskiej odbyła się uroczystość „Jasełek”, odegranych przez członków „Bratniej Pomocy” pracowników miejskich zakładów światła i wody. Uroczystość, która odbyła się w wypełnionej po brzegi sali, zagaił prezes honorowy „Bratniej Pomocy” pracowników miejskich zakładów światła i wody, dyrektor gazowni miejskiej, inż. Antoni Dziurzyński. W serdecznych słowach przemówił następnie ks. prałat Steinmetz. Potem odegrano przemianę trzyaktową jasełkę „W cichą betlejemską noc” M. Dębca. Przy wykonaniu współdziałał chór męski i orkiestra salonowa „Bratniej Pomocy” pod batutą p. kapelmistrza Sternalskiego.

Piękna uroczystość, świadcząca o harmonijnym współżyciu organizacyjnym dyrekcji zakładów miejskich, zakończył wspólny śpiew kolendy. (kl.)

— **Gwiazdka u b. Ochotników Armji Polskiej.** Zarząd Związku b. Ochotników Armji Polskiej urządził w dniu 23 bm. z swoich funduszy, gwiazdkę dla dzieci bezrobotnych członków oddziału. Po odśpiewaniu kolendy i krótkim przemówieniu prez. mjr. r. A. Łukaszewicza obdarowano 66 dzieci.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Nowa taryfa gazowa.** Dyrekcja gazowni miejskiej ukończyła już opracowanie projektu nowej taryfy. Projekt ma być zaraz po Nowym Roku przedłożony Komisji przedsiębiorstw przemysłowych, wybranej przez magistrat. Po rozpatrzeniu projektu przez komisję potrwa jeszcze około 14 dni, zanim nowa taryfa wejdzie w życie. Należy przypomnieć, że nowa taryfa gazowni zastosuje się wydatnie do ostatniej obniżki cen koksu. (pt.)

— **Gęsta mgła.** Dziś panuje znowu gęsta mgła od samego rana. Z powodu mgły utrudniona jest znacznie komunikacja kołowa, a rano tramwaje jeździły oświetlone. (kl.)

— **Niebezpieczna zabawa.** Zdawałoby się, że wypadek przejechania dzieci, uprawiających jazdę saneczkami po ulicach, co miało miejsce na ul. Ogrodowej, odstrząsy innych od podobnych zabaw. Tymczasem tak nie jest. Oto na ul. Kochanowskiego, na odcinku między ul. Poznańską i Jeżycką, dzieci uprawiają w dalszym ciągu sport saneczkowy, zjeżdżając z góry w poprzek ul. Jeżyckiej. Z uwagi na wzmógłony ruch kołowy na tym odcinku, tego rodzaju zabawy mogą się skończyć bardzo tragicznie. (sk)

— **Co na to opinia publiczna?** Wczoraj o godz. 13,40 na Moście Teatralnym jakiś, zdaje się podchmielony osobnik, po

uroczystem zdjęciu marynarki, usiłował rzucić się z mostu. Osobnik ten byłby z pewnością czyn swój wykonał, gdyż był już po za barierą, gdyby mu nie byli w tem przeszkodzili przechodnie. Niespodzianie jednakże w dalszym ciągu usiłował swój zamiar wykonać, gdyż wyrwał się swym wybawcom i szamotał się do tego stopnia, że czterech mężczyzn, w tem jeden rosły saper, nie mogło sobie dać z nim rady.

Znamienne jest, że oczekujący na tramwaj na narożniku ul. Jasnej, starszy przewodnik P. P. i posterunkowy nie zareagowali na wypadek, mimo, że jeden z przechodniów prosił ich usilnie o interwencję. (pt.)

— **„Fchnt tylni!”** Na tablicy ze spisem lokatorów w pewnej kamienicy przy ul. Chelmońskiego widnieje taki napis: „Fchnt tylni!”. Po jakimś to? Czy może po abisyńsku? Po polsku napewno nie! (pt.)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Oddalenie się chłopca.** Z domu rodziców przy ulicy Kilińskiego 6 oddalił się w dniu 21 bm. 13-letni Stanisław Małacki i dotychczas nie wrócił. Chłopiec jest blondynem o niebieskich oczach, wzrostu 1,35 m. Ubrany był w granatową czapkę, mundur szkolny i płaszcz, czarne pończochy, sznurowane trzewiki i kalosze. Zaginiony nosi rogowe okulary. (kl.)

— **Pożar w kaplicy.** W nocy na pierwsze święto wybuchł pożar w kaplicy zakładu wychowawczego w Szubinie. Jak się okazało, przyczyną wybuchu pożaru było silne napalenie w piecu kaflowym, od którego zapaliły się drewniane sprzęty. Ogień stłumiono. (R-r.)

— **Zamach samobójczy w urzędzie pocztowym.** W wigilję Bożego Narodzenia wieczorem usiłował popełnić samobójstwo pracownik kontraktowy urzędu pocztowego w Nowym Tomysku, Janusz Galina. Strzelił on do siebie w gmachu urzędu pocztowego i zranił się ciężko w płuca w okolicy serca. Przywołany lekarz dr. Janiszewski udzielił desperatowi pierwszej pomocy, zarządzając jego przewiezienie do miejscowego szpitala. — Powodem zamachu samobójczego był zawód miłosny. Galina oświadczył się jednej z urzędniczek pocztowych w Nowym Tomysku. Odmowa przygębła go do tego stopnia, że usiłował się zastrzelić. (R-r.)

KRONIKA POLICYJNA

— **Czyje rzeczy?** W piątek znaleziono złotą obrączkę, którą złożono w wydziale śledczym przy pl. Wolności 12, pokój 74. — Wkomisarjacie I przechowuje się brązowy, walizkę. (kl.)

— **Ostrzeliwujący się kłusownicy.** — Leśniczy Roman Lipowczyk z Popielarni, w pow. szubińskim, napotkał w lesie w

KRONIKA TOWARZYSKA

Wielki bal sylwestrowy w dniu 31 grudnia w salach Domu Rzemieślniczego Urzędu Towarzystwo Muzyczne Kolarzy w Poznaniu. Moc niespodzianek jak występy rewellerów, premjowanie masek, premjowanie baloników, reflektory, humor, śpiew itp 3 orkiestry. Początek o godz. 21. Strój dowolny. Komitet. Zg 12 481/2

Wieczór Sylwestrowy Polskiej Czerwonej Krzyża w salach Bazaru. Wesola zabawa! Dużo atrakcyj! Zg 12 492

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. dg 3124

Za co ukarano położną w Obornikach?

Jak nas informuje Związek Położnych na woj. poznańskie i pomorskie, Ubezpieczalnia Społeczna w Wągrowcu pozbawiła położną Mikołajczakową z Obornik na przeciąg 6 tygodni prawa udzielania pomocy położniczej członkom Ubezp. Społecznej, ponieważ w pewnym wypadku zawezwała ona do pogołu lekarza i w ten sposób „narażiła” Ubezpieczalnię na koszty.

Zaznaczyć należy, że pogoł ten był skomplikowany i położna, stosując się do instrukcji dla położnych, wydanych przez min. spraw wewn. w dniu 2 maja 1929 r., uważała za swój obowiązek — celem ratowania życia położnicy i dziecka — wezwać pomocy lekarskiej.

Popielowie trzech kłusowników. Na wezwanie kłusownicy poczęli uciekać, ostrzeliwując się. Na szczęście strzały chybiły. Na doniesienie nadleśnictwa w Kapiu, policja wdrożyła dochodzenia, w celu ujawnienia sprawców. (R-r.)

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: N. N., Kołaczkowice, 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 340,40 zł.

Na Tow. „Caritas”: M. Zegotto, Czacz, dla bezrobotnych na gwiazdkę, 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 7 zł.

Dla nieuleczalnie chorego inwalidy na podróż do Lourdes: Zbisiu Remszel, Kórnik, z prośbą o modlitwę, o zdrowie i pomoc w naukach, 1 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 7,50 zł.

Za nasze pieniądze

žadajmy dobrego towaru

kupując smaczną

musztardę REMU

w gatunkach

→ Sarepska
→ Trufłowa
→ Kremśka

Pr 6 505-46.100

Najweselszy Sylwester w Poznaniu

Z pośród licznych imprez sylwestrowych w naszym mieście najweselszy będzie wieczór, urządzony w popularnej kawiarni „Italia”. Przygotowano tam atrakcje i niespodzianki, jakich oko ludzkie nie widziało, ani ucho nie słyszało. Dość powiedzieć, że odbędzie się kapitalne konkursy jak konkurs starych talentów, konkurs na najprzyzwoitszy dowcip (w Polsce), konkurs zręczności i inne, nad którymi czuwać będzie jury, złożone z ludzi tej miary co T. Z. Herzes, Z. T. Makowski i Z. Laurentowski, którzy umotywuja wyroki dla szczęśliwców, odpowiednio naukowymi przemówieniami. Oziębło pożegna się rok stary, wspaniałe Rok Nowy, przyczem liczna publiczność usłyszy niezawodne „przepowiednie”. Tego warto dowiedzieć się. Trzy orkiestry przegrwają będą w trzech salach do tańca, ozdobione zabawnie przez Wita (nie Stwożsa) G.reckiego. Nakręcie zaledwie 2 zł. reszta bez zmian. Godzi się zawczasu zarezerwować bilety. Zg 12 497

Los niesprzedanych choinek

Jak już donosiliśmy, handlarze choinek w Poznaniu, w tym roku bardzo się przekalkulowali, bo nie liczyli się ze słabszą pokupnością choinek ze strony klientów. To też pozostało im dużo towaru, a niektórzy z nich ponieśli poważne straty, wynoszące w niektórych wypadkach po 700 i 800 zł. Ponieważ zarząd miasta wymaga, by jeszcze w dniu wigilii, do pewnej godziny wieczornej, miejsca sprzedaży choinek były nie tylko opróżnione, ale i oczyszczone z odpadków, handlarze zmuszeni byli niesprzedane w detalu drzewka wyzbyć się „w ramszu” za bezcen. Pozostałe choinki zakupił — jak corocznie — jeżeli nie wszystkie zostaną sprzedane, bo n. p. w r. 1934 handlarze wyzbyli się wszystkich drzewek — pewien ogrodnik z Wildy, celem zużycia ich w swem przedsiębiorstwie.

Choinki, czy to nasze świerki, czy jodły podhalańskie — trzymają się, jeśli się fachowo z nimi obchodzi, to znaczy, jeśli się je przechowuje na dworze, w chłodnych, cienistych miejscach, aż do końca marca i nie traci igliwia.

Zużywa się je w następujący sposób: obcina się gałęzie drzewka i stosuje w kwiaciarni. Zieleń choinek nadaje się do wszelkiego rodzaju wianków, wieńców i do girland. Zwłaszcza na girlandy jest podczas sezonu karnawałowego zawsze wielki popyt. Niezuży-

te w kwiaciarni gałęzie służą ogrodnictwu. W porze zimowej służą do nakrywania delikatnych bylin, w polach i w ogrodach, róż, rododendronów, azalii i t. p. Pozostały goły pień tnie się na średniej wielkości kołki i używa się jako podpór do pomidorów i do krzewów wysokopiennej agrestu i porzeczki.

W ten sposób choinka, niesprzedana na Boże Narodzenie, nie dzieli losu swej wyleganej siostrzyczki, która już po święcie 3 Króli kończy swój żywot w piecu lub na śmietniku. (pt.)

*

Zawodowi handlarze choinek, którzy corocznie sprzedają drzewka na placu Wolności i „towar” sprowadzają wagonowo, zwracają nam uwagę, iż trudności w sprzedaży choinek mieli w tym roku z dwóch powodów. Po pierwsze, z powodu braku dostatecznej kontroli sprzedawano w Poznaniu po targach, ulicach i podwórzach bardzo dużo choinek, pochodzących z kradzieży. Niemożliwością jest bowiem sprzedawać np. drzewko za 60 groszy, gdy w zakupie plus transport koszty opłat za miejsce itd. drzewko takie kosztuje handlarza do 2,50 zł. Drugą przyczyną, która wpłynęła na tegoroczne niepowodzenie zawodowych handlarzy choinek, była ochrona lasów w Wielkopolsce. Choinki dla Po-

znania trzeba było sprowadzać aż z Podkarpacia i Pomorza. Obecnie jeszcze zgłasza się urząd skarbowy, któ-

Z drzewa niesprzedanych choinek struży się kopytki i t. zw. „kwirlejki”. ry od handlarzy choinek z placu Wolności żąda wykupienia świadectwa przemysłowego za pół roku. Oczywiście, że w tych warunkach zawodowi handlarze choinek musieli ulec „dzikiej” konkurencji.

Taki jest los niesprzedanych jodełek i świerków

Na lewo widzimy obciosywanie drzewek z gałęzi — w środku sortowanie gałęzi — a z prawej wicie girland

W trosce o bezpieczeństwo działalności szkolnej

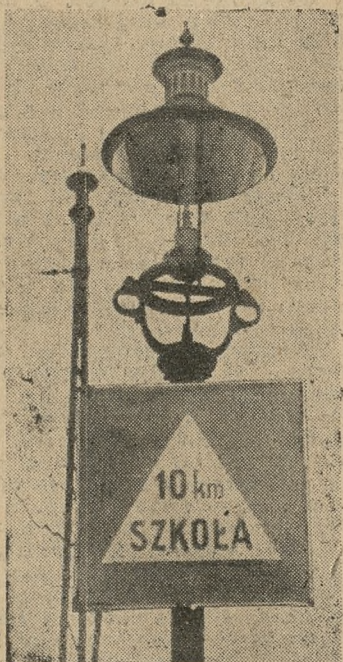
Tablice nakazujące w sąsiedztwie szkół zmniejszenie szybkości

Wobec rozporządzenia, dotyczącego niezatrzymywania się samochodów przy przystankach tramwajowych, zarząd miejski, wydział VII budownictwa na liczne prośby z kół rodzicielskich i na interwencję starostwa grodzkiego ustawił w tych dniach w mieście naszym 19 tablic orjentacyjnych dla kierowców samochodowych.

Tablice te, wymiaru 60×60 cm, są dwójakie. Jedne zawierają na ciemnoniebieskim tle biały trójkąt z napisem: „10 km/szkola”, a drugie mają na tem samem tle w białym czworoboku ostrzegawczy napis: „10 km./godz.” 11 tablic trójkątnych umieszczono w odległości 50 do 100 metrów od przystanków tramwajowych, przy których są szkoły, a mianowicie w następujących punktach: ul. Marsz. Focha przy kościele Matki Boskiej Bolesnej (gimnazjum Mickiewicza); Al. Marsz. Piłsudskiego, nar. Marsz. Focha (żeńską szkoła Handlowo-Przemysłową; Al. Marsz. Piłsudskiego i początek Św. Marcina (IV szkoła powszechna); Św. Marcin, róg Piekary (szkoła prywatna); Plac Ś-to Krzyski (gimnazjum prywatne żeńskie i szkoła powszechna pod wezw. Serca Jezusowego); Górna Wilda róg ul. Krzyżowa (XII szkoła powszechna); ul. Dąbrowskiego, nar. Zeromskiego (XXIII szkoła powszechna); ul. Dąbrowskiego, nar. Piotra Wawrzyniaka (XVI szkoła powszechna); ul. Grunwaldzka, róg Śniadeckich (gimnazjum Marcinkowskiego); ulica Strzelecka i ul. Strzałowa (gimn. Bergera i Kantego); Małe Garbary i Plac Stawny (XV i XXII szk. powsz.).

Tablice drugiego rodzaju zostały w liczbie 8 wywieszone w tej samej odległości od przystanków tramwajo-

wych, tam gdzie bywa wielki napływ dzieci szkolnych, a których szkoły nie znajdują się bezpośrednio przy przystankach tramwajowych. Te tablice wiszą przy ul. Grunwaldzkiej, nar. Matejki (gimnazjum żeńskie Zamojskiej);

Takie tablice ustawiono w Poznaniu w sąsiedztwie szkół

przy ul. Marsz. Focha, róg Berwińskiego (IV szkoła wydziałowa i IX szkoła powszechna); róg Dąbrowskiego i Młynowej (prywatna szkoła dr. Czajkowskiego); Al. Wielkopolska i róg Al. Puławskiego (gimn. SS. Urszulanek); róg G. Wildy i Spadzistej (III szkoła wydziałowa);

róg ul. Fredry i Wały Batorego (gimn. SS. Urszulanek); Św. Marcin, róg Ratajczaka (sem. nauczycielskie) i Rynek Śródecki (III szkoła powszechna i szk. dla głuchoniemych).

W ten sposób zarząd miejski zamierza zwrócić uwagę kierowców, a zwłaszcza zamieszkujących, na wszystkie te punkty, w których uczęszczająca do szkół młodzież jest najbardziej zagrożona.

Tablice, żądające od pojazdów mechanicznych wolniejszego tempa w sąsiedztwie szkół, znane są z zagranicą od dawna. We Francji przed szkołą umieszcza się tablicę z nakazem zwolnienia szybkości, a dalej za szkołą, tablicę z napisem „dziękuję”.

Czytelnicy nasi zwracają nam uwagę, iż kierowcy pojazdów mechanicznych nie stosują się jeszcze do wywieszonych tablic ostrzegawczych i nie zwalniają tempa do przepisanych 10 kilometrów na godzinę.

Naszym zdaniem, potrzeba czasu na to, aby kierowcy zaznajomili się z położeniem tablic ostrzegawczych i wiedzieli, na jakich odcinkach ulic zobowiązani są do zwolnienia tempa. Zorientowanie się co do tego jest tem bardziej konieczne, że tablice nie zawsze są umieszczone w bezpośrednim sąsiedztwie szkół, a z drugiej strony ruch uliczny na „zabezpieczonych” odcinkach odbywa się w tem samem tempie, jak gdzieindziej. Sytuacja jest teraz taka, że przy niektó-

rych przystankach tramwajowych pojazdy mechaniczne winny przejeżdżać z szybkością 10 km na godz., a inne przystanki mogą miać znacznie szybciej. Tak młodzież, jak i dorośli, nie wiedzą teraz, jak szybko przejeżdżać koło przystanku zbliżający się samochód. Ludzie wahają się z przejściem przez jezdnię i są zdezorientowani.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

W sobotę dnia 28 bm. koncert symfoniczny ku uczczeniu 75-lecia urodzin I. J. Paderewskiego. Kierownictwo muzyczne dyr. dr. Zygmunt Latoszewski. W niedzielę dnia 29 bm. o godz. 15 po cenach popularnych „Cavalleria rusticana” i „Pajace”, wieczorem o godz. 20 jedyny gościnny występ słynnej śpiewaczki murzyńskiej Cateriny Jarboro. Artystka odtworzy postać tytułową w operze Verdiego „Aida”. Kierownictwo muzyczne dyr. dr. Latoszewski, reżyser Karol Urbanowicz, choreografia Maksymiliana Statkiewicza. W poniedziałek dnia 30 bm. teatr nieczynny.

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro ostatnia nowość scen światowych komedia muzyczna „Piosenka o Nadziei”, na której publiczność bawi się doskonale. Ostatnie dwa przedstawienia wysprzedane były do ostatnich miejsc. W nadchodzącą niedzielę po południu o godz. 16 po cenach do połowy znizonych uroczą komedią Acharda „Domino”. Najbliższą premierą będzie głośna sztuka „Szesnaście latka”, która zdobyła na wszystkich scenach europejskich, a ostatnio w Warszawie nadzwyczajny sukces.

Sylwester w „Słońcu”

We wtorek, dnia 31 grudnia o godz. 11 wiecz. odbędzie się w kinoteatrze „Słońce” wielki, atrakcyjny **Wieczór Sylwestrowy** z udziałem pierwszorzędných artystów. Udział przyjmą: **KAROL HANUSZ**, świetny piosenkarz, ulubieniec publiczności, **LUDMIŁA SZRETTERÓWNA**, gwiazda stołecznej Rewji, **NIUSIA NESTER**, ulubiona pieśniarka i wodewilistka, **BLANKA ORSZAŃSKA**, świetna odtwórczyni typów komicznych, **STEFAN LASKOWSKI**, wytwórny piosenkarz i konferencier, **JERZY SULIMA**, znany piosenkarz. Część choreograficzną reprezentować będzie znakomity **BALET TACJANY WYSOCKIEJ**, który wystąpi w swych popisowych kreacjach. Najnowsze i najpiękniejsze piosenki odśpiewa popularny **Zespół Revellerów poznańskich „VOX”**. Konferencier Stefan Laskowski. Orkiestra pod dyktando popularnego kompozytora **ZYGMUNTA WIEHLERA**. Zarówno wesół, specjalnie dobrany program, jak i nazwiska występujących artystów są najlepszą rekomendacją, że **WIECZÓR SYLWESTROWY w „Słońcu”** stanowić będzie miłą rozrywkę dla najszerszych sfer naszej publiczności. Ze względu na wielkie zainteresowanie **Wieczorem Sylwestrowym w „Słońcu”** — uprasza się o wcześniejsze zakupywanie biletów, które po cenach b. przystępnych (od 1—4 zł łącznie ze wszelkimi opłatami) są do nabycia w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Pierackiego 20, telefon 56-38.

zg 12 478

Z Teatru Nowego

Dzisiaj w sobotę i jutro w niedzielę, „Nasze małeństwo”.

W niedzielę o godz. 12 po cenach najniższych, dane będą po raz drugi Jasełka Heleny Romer - Ochonkowskiej „Nasza szopka”, której wykonawcami wszystkich ról są wyłącznie dzieci.

W niedzielę po południu po cenach do połowy znizowanych, dane będzie po raz ostatni w bież. sezonie nadzwyczajny sukcesowa współczesna komedia Marji Jasnorzewskiej - Pawlikowskiej „Powrót mamy”.

„Manuela” świetna komedia Marcellego Acharda, po powrocie p. Koronkiewiczówny, zostanie wznowiona w środę przyszłego tygodnia.

Nuna Młodziejowska - Szczurkiewiczowa, długoletnia artystka i reżyser Teatru Polskiego w Poznaniu, którą udało się pozyskać dyrekcji teatru do współpracy, rozpoczęła przygotowania do nowej premiery teatru.

Przedstawienie sylwestrowe w Teatrze Nowym wypelni komedjofarsa „Nasze małeństwo” w wykonaniu premierowego zespołu artystów. — Sylwestrowe przedstawienie rozpocznie się o godz. 11 w nocy.

Teatr „Wesoła Banda”

Dziś w sobotę i jutro w niedzielę o godzinie 6 i 8 wieczorem wyśmienita rewja „Gwiazdka w Bandzie” entuzjastycznie przyjęta przez publiczność, z udziałem całego zespołu „bandytów” i „bandytek” na czele z L. Szretter, L. Nester, K. Hanuszem, M. Haliczem, S. Laskowskim, M. Remboszem i baletem Tacjany Wysockiej.

Bilety w cenie od 25 gr. nabywać można w firmie Zygariowski, a od godz. 5 w kasie teatru.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA
regulują żołądek, usuwają obstrukcję

Z WIELKOPOLSKI

— **Bydgoszcz.** W niedzielę, 22. bm. odbył się w Schronisku dla niewidomych obchód gwiazdkowy przy współudziale kuratorium, kilkudziesięciu niewidomych oraz licznych przyjaciół. Na program złożyły się występy niewidomych śpiewaków, deklamacje, gra na fortepianie oraz gra na skrzypcach p. Kaźmierczaka przy akomp. p. Stefaniakówny. Na zakończenie przemówił ks. kan. Stepczyński, dziękując za hojne ofiary.

— **Zmarł nagle, goszcząc w swoim domu grupę bliskich znajomych i przyjaciół, jeden z wybitnych reprezentantów ziemiaństwa, śp. Jan hr. Bniński,** były właściciel klucza osieckiego na Kujawach, a ostatnio właściciel majątku Jachcie na przedmieściu Bydgoszczy. Zmarł w wieku lat 66, pozostawiając po sobie szczerzy żni w szerokich gronach obywatelstwa, m. in. wśród mieszkańców Jachcie, gdzie żywo współdziałał z miejscowymi organizacjami społecznymi i zawodowymi, był prezesem honorowym „Sokoła”, Kółka Rolniczego itd.

— **Urząd Skarbowy na powiat bydgoski** podaje do wiadomości, że dla udogodnienia płatnikom nabywania świadectw przemysłowych w mieście Koronowie urządził tam na okres końcowych dni grudnia specjalną kasę pomocniczą. Kasa mieści się w biurach zarządu miejskiego.

— **Bydg. Tow. Hodowców drobiu,** kóz i królików urządził z okazji 25-lecia swego istnienia wielki pokaz drobiu, gołębi, kóz, królików i psów w dniach od 8—10 lutego. Pokaz odbędzie się w sali w ogrodzie Patrzera. Zgłoszenia do prezesa Towarzystwa, radnego Emila Jaworskiego (Bydgoszcz, Piękna 30, lub pl. Poznański 5) do dnia 10 stycznia włącznie.

— **W drugi dzień świąt Bożego Narodzenia miejscowy ruchliwy K. S. „Polonia” zorganizował pierwszy w tym sezonie zawody hokejowe z reprezentacją chojnicką K. S. „Chojniczanka”. Goście wystąpili w najsilniejszym swoim składzie przy współudziale trzech wybitnych hokeistów z bydgoskiej „Polonii” (pp. Orlicz, Rajewski i Szrajber), mieszkających stale w Chojnicach. Mimo takiego wyborowego składu zwycięstwo odniosła jednak drużyna „Polonii” w stosunku 2:1 (0:0, 0:1, 1:0).**

— **Chodzież.** W związku z naszą notatką o rzekomych nadużyciach w obwodzie pow. L. O. P. P., dokonanych przez tamt. sekretarza, proszeni jesteśmy przez L. O. P. P. z Poznania o zamieszczenie następującego wyjaśnienia. Wydelegowana fachowa komisja lustracyjna przez wojew. okr. L. O. P. P. żadnych nadużyć w kasie nie znalazła, lecz przeciwnie stwierdziła formalne załatwienie spraw. Dlatego też nie mogło być mowy o przekazaniu spraw prokuratorowi. W ten sposób sprawa zostaje wyjaśniona. (m)

— **Charnków.** Z wagonu, który nadjechał dla tut. gazowni skradziono około 60 ctr. węgla. Nadmienić należy, iż z powodu oszczędności zlikwidowano stróża dziennego na tut. dworcu.

— **K. S. M. męskiej** urządziło w ognisku w gronie patronatu swój opłatek wigilijny. Na program składały się kolendy, wykonane przez kółko muzyczne, śpiewy, deklamacje i przemówienie ks. Bogackiego, łamanie opłatka i rozdanie podarków przez gwiazdora. — Odbyła się również gwiazdka dla sierot i wdów po kolejarzach. Uroczystość zaszczylili swą obecnością ks. prof. Wiertelak i burm. Ciepluch.

— **„Sokół”** zakończył tygodniowe strzelanie z wiatrówek o cenne nagrody. Kolejność nagród przedstawia się następująco: 1) Machny, 2) Sobolewski, 3) Wachowiak, 4) Kaczmarek, 5) Sikora, 6) Pieske, 7) Nowak Marjan, 8) Wieczorek, 9) Helak, 10) Dziurła.

— **Kat. Stow.** urządziło zebranie wigilijne, które zgabiła p. Lesińska, witając ks. mnsj. Boguckiego. Deklamacje wygłosiła p. Madrowska, poczem rozdano podarki. (cn)

— **Gniezno.** W czasie świąt rolnik Wincenty Karolewski, właściciel gospodarstwa w Rzegnowie popełnił samobójstwo przez postrzelenie. Powodem samobójstwa ma być sprawa majątkowa.

— **Posiedzenie rady miejskiej** odbędzie się dnia 3 stycznia o godz. 18. Porządek obrad obejmuje tylko jeden punkt, a mianowicie wprowadzenie w urząd radnych miejskich.

— **W Kędzierzynie** powracający w towarzystwie 5 kolegów z przedstawienia amatorskiego 21-letni Władysław Przybylski został obok szkoły postrzelony w głowę. Kula zraniła go lekko nad prawym uchem i pozostała w czapce tak, że niebezpieczeństwo życia jego nie zagraża. Kto go postrzelił, narazie niewiadomo.

— **Dnia 26 bm.** pomiędzy godz. 11—12 na szosie Gniezno-Poznań w Skierszewie zderzył się z Gniezna do Poznania samochód osobowy P. M. 51852, kierowany przez Romana Bandurskiego z Torunia, podczas wymijania autobusu, zderzającego do Gniezna potracił z 4 idących jeźdźnię szosy dwie kobiety, a mianowicie 39-letnią Katarzynę Keffke z Jankówka i 39-letnią Józefę Oleksińską z Gniezna, które skutkiem tego doznały złamania kości ramionowych. Ranne kobiety odstawił do szpitala w Gnieźnie kierowca samochodu. (bg)

— **Inowrocław.** Urząd stanu cywilnego w Ostrowie n. Gopłem z dniem 1 stycznia 1936 r. przeniesiony zostanie do biura wójtostwa w Chelmiech.

— **15-lecie swego istnienia** obchodziła Spółdz. Spoż. „Zgoda”. Na zwołanym zebraniu dyr. Fenikowski przedstawił zebraniem powstanie i rozwój tej pożytecznej placówki, której współzawodniczy był śp. ks. prob. Gordon, jeden z najzasłużniejszych kapłanów inowrocławskich.

— **Wielkie burzenie** wśród miejscowego obywatelstwa wywołało postępowanie pewnych kół rodzicielskich przy tut. szkołach powszechnych, których zarządy za ubieranie dla biednej dziewczynki na gwiazdkę zakupiły towar u hurtownika

Zyda zamiast u kupców i przemysłowców polskich.

— **Dnia 5 stycznia 1936 r.** jako w rocznicę oswobodzenia Inowrocławia odbędzie się w mieście naszym wielki zjazd powstańców wielkopolskich z Kujaw, Paluk i okolicy. Program przewiduje nabożeństwo, pochód na groby powstańców, złożenie wieńca pod tablicą poległych przy ul. Solankowej oraz akademie w sali Parku Miejskiego. (c)

— **Kostrzyn.** Na jarmark przedświąteczny przybyło dużo straganiarzy zamiejscowych, spędzono również dużo bydła i koni. Jednakże z powodu ogólnego kryzysu wśród społeczeństwa ruch na rynku kramnym był bardzo mały.

— **17 rocznicę powstania wielkopolskiego** obchodzono tutaj w drugie święto Bożego Narodzenia. Po mszy św. udały się wszystkie organizacje w pochodzie na cmentarz, gdzie po przemówieniu ks. prob. Michalskiego złożono wieńce na grobach poległych powstańców. Uroczystą akademię zgał p. Wadyński, wręczając powstańcom dyplomy. Referat wygłosił p. dr. Wt. Meissner. Deklamacje, występy miejscowego kółka śpiewaczego oraz wspólny śpiew „Nie rzucim ziemi” zakończyły obchód. Miasto było udekorowane sztandarami o barwach narodowych. (dk)

— **Kościan.** Wieczór rozmaitości urządził 26. bm. w Hotelu Warszawskim chór męski „Arion”, wystawiając śliczną operetkę Offenbacha p. t. „Zaczarowane skrzypce”. Poza tem wieczór ten urozmaiciły śpiewy solowe, kwartet męski oraz kilka piosenek ludowych, wykonanych przez chór męski „Arion” pod kierown. dyrygenta p. Wojciechowskiego.

— **Wlkp. Tow. Kółek Roln.** urządziło zebranie prezesów, na którym omawiano sprawę mającej być urządzanej w czasie od 15—21. 8. 36. w Kościanie wystawy rolniczo-przemysłowej. Po zebraniu prezesów odbyło się zebranie powiatowe wszystkich członków oddz. pow. W. T. K. R., któremu przewodniczył prezes p. M. Chłapowski. W sprawach podatkowych wyjaśnienia udzielił naczelnik urzędu skarbowego, poczem p. Czesław Frydrych wygłosił referat.

— **Z dniem 1 stycznia 36.** zostaną wyłączone wszystkie gromady, które należały dotychczas do tutejszego Urzędu Stanu Cywilnego i przyłączone zostaną do terytorjalnych pod względem administracyjnym zarządów gminnych.

— **Kat. Stow. Młodz. m. i ż.** urządzają w dniu 29. bm. w Sokolni tradycyjny obchód łamania opłatka.

— **Przedstawienie teatralne** p. t. „Córka króla Baltazara” urządziło w dniu 26. bm. w Racocie Kat. Stow. Młodz. żeński. z Lubosza Nowego. Młode amatorki wywiązały się z swego zadania bez zarzutu. (mk)

„Wesoła Banda” w kinie „Metropolis”

We wtorek 31 grudnia

o godz. 11 wieczorem

• NOC SYLWESTROWA •

Rewja 1936 z udziałem całego zespołu „Bandytów i Bandytek” Ceny od 1—3 zł.

— **Leszno.** Wczoraj odbyła się uroczysta akademja ku uczczeniu 17 rocznicy powstania, która zgromadziła szerokie rzesze publiczności. Akademję zgał p. senj. Górecki, poczem orkiestra odegrała kilka utworów, a następnie p. K. Górecki wygłosił deklamację Kazimierza Dobrzyńskiego p. t. „Wojciech Cebula”. Następnie złączone tłumy odśpiewały „Do broni” Nowowiejskiego, poczem ks. prob. Skórnicki wygłosił dłuższe przemówienie o powstaniu wielkopolskim. Następnie p. F. Hejnowicz wygłosił wiersz dr. Bochenka „O cześć, powstańcom, sława”. Na zakończenie orkiestra odegrała kilka utworów, poczem wspólnie odśpiewano „Nie rzucim ziemi” i okrzykami na cześć armii narodowej, Romana Dmowskiego i gen. Hallera zakończono akademię. (h)

— **Mosina.** Obchód 17 rocznicy Niepodległości poprowadził 26. bm. capistrzyk na rynku, który zakończył odśpiewaniem „Roty”. Dnia 27. bm. o godz. 9.30 odprawione zostało uroczyste nabożeństwo w tut. kościele, w którym wzięli udział delegacje organizacji. Po nabożeństwie uformował się pochód, który z orkiestrą na czele udał się na miejscowy cmentarz dla oddania holdu poległym za wolność żołnierzom. Wieczorem o godz. 19 odbyła się w sali p. Hoffmanna uroczysta akademja.

— **Wskutek ślizgawicy** upadł na chodnik i złamał kość u prawej ręki p. Apolinary Sławiński. Pierwszej pomocy udzielił mu p. dr. W. Murkowski. W związku z tym wypadkiem winny czynnik miarodajnie przypomnieć właścicielom domów o obowiązku przysypywania chodników popiołem lub piaskiem. (ms)

— **Nakło.** Na torze kolejowym linii Miasteczko-Nakło w Anielinach, pociąg osobowy najechał parokonnny wóz, własność rolnika Jana Turbiaka. Wóz został rozbity w drzazgi i zabite oba konie. Wskutek wypadku pociąg zatrzymano. Turbiak przyjechał do Anielin w odwiedziny do rolnika Jana Kaługi i został tam w podwórzku bez dozoru konie. W pewnej chwili konie wybiegły na tor i wpadły pod pociąg. (kl)

— **Ostrów.** Walne zebr. Och. Straży Pożar. 6 stycznia o godz. 14 w własnej świetlicy.

— **Obchód 17 rocznicy oswobodzenia** odbędzie się 31. bm. i rozpocznie się o godz. 20.15 pochodem przez ulice miasta wojska i towarzyszt. Wzrę gmachem Banku Kupieckiego — siedziby kwatery powstańczej — nastąpi potem raport poległych i przemówienie. Nazajutrz w Nowy Rok msza św. o godz. 10.30, poczem wymarsz na groby poległych.

— **Zmarła** tu żona znanego kupca i obywatela śp. Bolesława Kunzowa, a siostra zmarłego niedawno proboszcza ostrowskiego śp. ks. kanonika Jarosza.

— **Teatr miejski** powtarza w niedzielę, 29. bm. wesołą komedję „Codziennie o 5-tej”.

— **W Raszkowie** zmarła siostra miejscowego proboszcza śp. Zofia Winnicka. Zwłoki zostaną przewiezione do Gniezna i tam pochowane. (os)

— **W drugie święto Bożego Narodzenia** w zaimprovizowanej świetlicy Szkoły Handlowej piękna uroczystość „łamania opłatka” Stow. Absolv. Szkoły Handl.

— **Miejscowe Stow. Kupieckie** obchodzą w niedzielę, dnia 29. bm. 30-lecie istnienia; z tej okazji odbędzie się uroczystościowe zebranie w hotelu „Polonia”. (rp)

— **Rogoźno.** W rocznicę powstania Tow. Powstańców i Wojaków im. śp. mjr. Biskupskiego obchodzi 1 stycznia 1936 swą uroczystość doroczną. O godz. 10 odbędzie się na Nowym Rynku zbiórka towarzystw z sztandarami, poczem wspólny pochód do kościoła na nabożeństwo. Stąd na cmentarz, celem złożenia wieńca na grobie poległych; o godz. 20 odbędzie się w Hotelu Centralnym wieczornica. Wygłoszony będzie referat na temat powstania Rogoźna, poczem nastąpi wykonanie dwóch jednoaktówek p. t.: „Noc w Belwederze” i „Dziesiąty Pawilon”.

— **K. S. M. męsk.** na zebraniu, które się odbyło pod kierown. prez. Haupego, obradowało również nad urządzeniem opłatka. Ks. patron Gierczyński wygłosił referat pod tytułem „Z wizyty u seniora pisarzy wielkopolskich prof. Piotra Palińskiego”.

— **Odbyło się** w lokalu p. Paczyńskiego zebranie Kółka h. harcerzy. Po zagajeniu przemówił opiekun I. drużyny harc. p. Smolarz, którego wybrano na przewodniczącego zebrania, do pióra p. Feierabenda. Na kierownika wybrano p. L. Koczorowskiego, na delegatów pp. Skretnego Franciszka i Haupego Kazimierza.

— **Naczeln. sądu** p. Adamski przyjmuje publiczność w każdą środę i piątek tygodnia od godz. 11—13.

— **Tow. Gimn. „Sokół”** odbędzie swe walne zebranie w dniu 10 stycznia 1936 o godz. 20 w lokalu p. W. Jarosza. W razie niedostatecznej ilości członków, odbędzie się zebranie pół godziny później bez względu na ilość obecnych członków, których uchwały będą prawomocne.

— **W czasie** od świąt Bożego Narodzenia aż do uroczystości św. Trzech Króli będzie tutaj kościół otwarty codziennie od godz. 16.30—18. (rm)

— **Szamotuły.** Mecz bokserski między szamotulskim K. S. i reprezentacją miasta Czepienia dał wynik 11:3 na korzyść gospodarzy. Walki przedstawiają się następująco: musza Michałowski (Cz.) poddał się Majchrzakowi (Sz.). Kogucia wygrywa Michalak (Cz.) z Jankowiakiem na punkty, piórkowa Figlarz (Sz.) Frydlera (Cz.) przez k. o. W lekkiej pokonał Zganiński (Sz.) Duczmała przez techn. k. o. W wadze średniej zremisował Seblak (Cz.) z Kanchenem (Sz.). W wadze półciężkiej wygrał Stroiński (Sz.) z Budzyńskim (Cz.) przez k. o. W wadze ciężkiej z powodu nadwagi Baczka (Cz.) z Pietryga zwyciężył ostatni przez poddanie się Baczka. Sędziował w rygu por. Cieślak. Publiczności dużo.

— **W niedzielę, 29. bm.** urządziła miejscowe kółko Str. Narod. uroczyste zebranie. Referaty wygłosiła prelegentka z Poznania. W czasie zebrania nastąpi dekoracja mieczkami, poczem łamanie opłatka. Wieczorem zabawa dla członków i zaproszonych gości.

i Pawła Władysława, zastępcami pp. M. Lewandowskiego Jakóba Heigdmanna, Stan. Styperke i Jana Sobanńskiego. Dalej uchwalono pobór dodatku komunalnego do państwowego podatku gruntowego na rok 1936, do państw. podatku przemysłowego na r. 1936 i in. Na przewodniczącego komisji rewizyjnej K. K. O. większość sanacyjna wybrała p. Pawła Władysława. Przy punkcie spraw personalnych rada miejska poruszyła sprawę stabilizacji oraz wysokości uposażeń pracowników miejskich. Celem zbadania tej sprawy wyłoniła się komisja w składzie pp. Władysława Borowskiego i Hermanowicza Edmunda oraz dr. Kurlusa Władysława, Mariana Korusa i Mariana Lewandowskiego. W wolnych wnioskach radny p. Lewandowski stawiał wniosek o obniżenie gazu od 1 grudnia b. r. radny Filipowski o oddanie gazu dla restauracji po cenie gazu przemysłowego. Za obniżką cen za gaz wypowiedzieli się wszyscy radni. Uzupełniono komisję finansowo-gospodarczą, w skład której wybrano p. Edmunda Hermanowicza i Pawła Władysława. (zb)

Z POMORZA

— **Chojnice.** W Mielonku usiłował przejść przez zamrażnięte jezioro 16-letni syn inwalidy wojennego Grota, Brunon. W chwili, gdy chłopak znajdował się na środku jeziora, słaby lód nie wytrzymał i załamał się. Chłopak wpadł do wody. Zwłoki jego wkrótce wydobyto.

— **W Chłopowach** targnął się na swoje życie inwalida wojenny Adam Kuldanek, liczący lat 47. Kuldanek nożem szwajcarskim zadał sobie niebezpieczne rany w szyję. Stan jego jest beznadziejny. W ostatnich tygodniach K. cierpiał na chorobę umysłową, którą sobie nabył na wojnie światowej.

— **Niejaką Katarzynę Jażdżewską** znaleziono na jezdni Alei Brzozowej z słabymi oznakami życia. Lekarz stwierdził zatrucie alkoholem. Stan jej jest groźny. (dch)

— **Grudziądz.** Izba Rzemieślnicza zostanie mimo licznych protestów, zwłaszcza ze strony rzemieślników pomorskiego, z dniem 1 maja 1936 r. przeniesiona do Torunia. Izba posiada w Grudziądzu własny gmach, zakupiony kosztem kilkuset tysięcy złotych.

— **Starosta Niepokulczycki,** przeniesiony na stanowisko wicewojewody do Tarnopola, opuścił w tych dniach Grudziądz.

— **Na zebraniu** akademików, zorganizowanych w grudniadzie kole akademickim, uchwalono poprzeć solidarnie obywatelstwo w walce z zalewem żydowskim. Postanowiono m. in. uczęszczać na zebrania, zwłaszcza stannu średniego i zwracać uwagę społeczeństwu na fatalne skutki inwazji żydowskiej, która w ostatnich czasach przybrała zastraszające rozmiary.

— **Zbiórka** książek dla dzieci wsi wieńskiej, urządzona przez sekcję opieki nad dzieckiem rodziny wojskowej, przyniosła w rezultacie 156 zł w gotówce i 2 691 książek, w czem przeważają podręczniki szkolne.

— **Z niewyjaśnionych** dotąd przyczyn zastrzelił się w swym mieszkaniu 32-letni plutonowy 65 p. p. Leon Egiert. Denat osierocił żonę i dwoje dzieci. (gn)

— **Lidzbark.** W majątku Chelst dokonano kradzieży około 100 ctr. przechowywanych w kopcach ziemniaków. Śledztwo wykazało, że sprawcy, pochodzący z pod Zieliną, wywieźli łup na kilku wozach. Złodziei ujęto.

— **Groźny pożar** wybuchł we wsi W. Lecka w stodole rolnika Koleciego. Płomienie przeniosły się na zabudowania Bernardowskiego i Kaczorka. Spaliło się 5 budynków gospodarczych. Straty wynoszą około 10 tysięcy złotych. (gn)

— **Święcie.** Święta Bożego Narodzenia minęły spokojnie. Wszyscy skupiali się w kołach rodzinnych, przy choince, w lokalach były pustki. Miejscowe świątynie i kaplice były podczas wszystkich nabożeństw przepelnione wiernymi.

— **W szarych murach** więzienia święckiego, gdzie znajduje się blisko 100 więźniów, w dniu wigilijnym rozległ się potężny śpiew kolend. Przy choince w kaplicy więziennej, po nabożeństwie, odprawionem przez ks. Glowackiego, łamano się opłatkami, poczem obdarzono wszystkich podarkami. Należy podkreślić tutaj ogrom pracy, który położyła Siostra Konstancja.

— **Ofiarość** naszego społeczeństwa jest bardzo wielka. Dowodem tego odbyte obchody gwiazdkowe dla biednych, urządzone tak przez zarząd miejski z wieburm. p. Rydzkowskim na czele, jak i przez Stow. Pań św. Winc. a Paulo. (tts)

— **Toruń.** Odbyła się tradycyjna gwiazdka kompanji toruńskiej Inwalidów Wojennych. Wszyscy członkowie otrzymali kilka złotych w gotówce. Losowane były torebki szczęścia, zawierające mięso i różne artykuły spożywcze.

— **W salach** Domu Miejskiego, przy ul. Chelmińskiej 16, została otwarta wystawa obrazów gdyńskiego malarza Vavt-Gierczaka. Wystawa posiada cały cykl, przedstawiający rozbudowę Gdyni.

— **Toruńskie kółko** Stron. Narod. urządziło swoim bezrobotnym członkom i działwie piękny wieczór wigilijny. Uroczystości zgał mjr. rez. Ławniczak. Odbyła się również dekoracja 52 członków mieczkami Chrobrego, a św. Mikołaj obdarował obecnych na sali paczkami.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi.

Dnia 27. b. m. wywieśniono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Dziennikarz Lech Jeszka w Warszawie i m. szynistka Halina Kozłowska; techn. budowl. Zygm. Skudelski w Bydgoszczy i stenotyp. Aurelia Białkowska; złotn. Walerj. Werwiński w Inowrocławiu i hafc. Klara Waczkowiakówna; kanc. kol. Fel. Jankowski w Sioninie Nowym i Kazim. Zawal; star. asyst. U. P. Zdzisław Rajewski i Ludmiła Rudewska w Rawiczu.

Zgony:

Dnia 23. grudnia 1935 r. zapisano następujące zgony: Czesław Zietkiewicz, drukarz, 32 lat; Franciszka Kaźmierczakowa z domu Macoskówna, 30 lat; Julianna Behr z domu Lück, wdowa, 80 lat; Katarzyna Kwiatkowska, kucharka 51 lat; Józef Stanisławski, murarz, 60 lat; Marja Wexchan z domu Szyłowska, 31 lat; Marjan Janowski, starszy woźny, 43 lat; Andrzej Nowak, 6 mies. 12 dni; Genowefa Kaczmarkówna, 3 lat, 17 dni Cecylja Gabler z domu Nowacka, wdowa, 67 lat; Marja Krajewska z domu Szymka, 63 lat; Stanisława Kozłowska z domu Wlazło, 45 lat; Józefa Coda z domu Ignasiakówna 29 lat; Ewa Coda, 1 dzień i 20 godz.; Zygmunt Kamiński, em. urzędn. 71 lat; Bohdan Lipiński, lekarz — doktor medycyny, 50 lat; Marja Wosiłówna, 19 dni

Tekst testamentu, który uważa się za fałszywy i korespondencja Strzeleckiego z p. Adyna Turno

Linia wskazuje trasy wędrówek, odbytych przez Strzeleckiego. Na wyspie Tasmanji numerem 1 oznaczona jest miejscowość Hobart Town, a numerem 2 Lanchestown. Na kontynencie australijskim cyfrą „5” Strzelecki oznaczył górę Kościuszko i podał jej wysokość na 6 800 stóp, a cyfrą „6” górę „Adinę”, oznaczając na mapie położenie Sydney’u, Strzelecki dodał, iż miasto to liczy 60 tysięcy mieszkańców.

Rozmowa z Janem Wiktorem

Kiedy jakaś książka wywrze na czytelniku silne, niezapomniane wrażenie, to po okresie analizowania jej treści i wysnuwania wniosków — wywołuje u niego zainteresowanie również innego rodzaju. Zadać sobie mianowicie pytanie: w jaki sposób ona powstała, jakie bodźce oddziaływały na autora, że tak właśnie ukształtował treść i formę swojego dzieła. Jest to zainteresowanie lepsze niż może gątku, lecz bardzo istotne. Rozstrzyga o jego istnieniu zwykła ludzka ciekawość i chęć zajątrzenia za tajemnicze kulisy twórczości.

Podobna ciekawość zjawia się jednak nie tylko w zwykłym czytelniku, którego można pościć o lekko-myślnie traktowanie spraw kultury. Rodzi się ona również, z trochę innych coprawda motywów, i w krytyku literackim, zwłaszcza w okresie takim, jak obecny, kiedy zupełnie wyraźnie widać przekształcanie się pojęć z zakresu twórczości literackiej.

Jak Wiktor wydał w ostatnich miesiącach nową swoją powieść p. t. „Orka na ugorze”. Czytelnik „Kurjera Poznańskiego” zetknął się już z „Orką na ugorze” za pośrednictwem obszernej recenzji pióra Zygmunta Wasilewskiego; nie o powtarzanie więc tej samej pracy chodzi mi w tym artykule. Pragnę podejść do tej książki od drugiej strony, właśnie od strony warsztatu pisarskiego. Przypadkowa rozmowa z Wiktorem — umożliwia ten zamiar, dość ryzykowny, wymagający bowiem wielkiej ostrożności i uwagi.

Więc przedewszystkiem jedno wyjaśnienie: W ustosunkowaniu się pisarzy do spraw twórczości zaszła ostatnio dość znaczna zmiana. Bezpośrednio wywołał ją reportaż, ale ta przyczyna jest tylko pozorna. Coś wpłynęło przecież i na samo pojawienie się reportażu w literaturze. Tem „czemś” było wdzieranie się do literatury nowej treści przeobrażeń społecznych. Dwojako zachowali się pisarze wobec tego faktu. Jedni odrzucili z pogardą natrętne pretensje współczesności do wkraczania w pracę artysty, inni, w których narazie nerw społeczny góruje nad artystycznym — przyjęli je z entuzjazmem. I ta dwoistość trwa do tej chwili, wydając dzieła, w których przewagę posiada albo element czystej problematyki artystycznej, lub też element treści społecznej...

— Moje książki — powiedział Wiktor — powstają z najdokładniejszego przeżywania rzeczywistości. A jeśli je wziąć wszystkie razem, to chyba najpracowiciej zrobiona jest pod tym względem — właśnie „Orka na ugorze”. Zagadnienie zjawiało się jako następstwo długich refleksyj, lecz każdy szczegół jego wkomponowania w treść i fabułę został sprawdzony w życiu.

— Zagadnienie...?

— Tak jest. „Orka na ugorze” jest najwyraźniej utworem zagadnieniowym. Mówi o takich zagadnieniach, które tkwią najgłębiej w życiu i jednocześnie najjaskrawiej zwracają uwagę dzisiejszego pokolenia. Zagadnienie wsi i zagadnienie szkoły ludowej.

— Pan mieszka stale na wsi?

— Nie stale. Tylko wtenczas, gdy piszę. Nie umiem pracować w mieście. Może zresztą to uprzedzenie wyznacza tematy moich powieści. Większą część roku mieszkam w środowisku wiejskim. Ludzie i sprawy, które mnie wtenczas otaczają, są ludźmi i sprawami wsi.

— To podsuwa panu tematy.

— Nie tak to należy nazwać. Pisarz może żyć w jakimś środowisku i wcale nie reagować na jego tematy, jeśli nie są one dostatecznie absorbujące. Nie oryginalność życia wiejskiego, nie jego barwność oddziaływała na mnie przy wyborze tematu, lecz to, co się pod powierzchnią tego życia kryje: problem wsi we współczesnej Polsce! Wydaje mi się, że jest to jedno z najkapitałniejszych zagadnień naszych czasów. Bywa ono z reguły zupełnie odsuwane na bok, a przecież ono właśnie tak, czy inaczej rozwiązane, będzie decydować o przeszłości, o kulturze jutrzejszej Polski. Proszę pomyśleć, prawie 70 proc. narodu!

— Akcja pańskiej powieści dzieje się na Podhalu?

— Akcja mojej powieści rozgrywa się w miejscowości, która jest zupełnie konkretna, która istnieje. Ale nie została w tekście nazwana, i nie o to chodzi, aby ją wskazać. Wiem z mojej powieści ma w pewnym sensie reprezentować: — wieś.

— Jakaż ona jest, ta wieś?

— Taka właśnie, jak ją pokazałem. Niektórzy krytycy zarzucają „Orce na ugorze”, że jest zbyt realistyczna, zbyt dokładna, że dla prawdy rzeczywistej poświęca zdobycze artystyczne. Lecz zapominają oni, że dramat odbywa się na płaszczyźnie o wiele głębszej, niż aktualne mody literackiego stylu. Samo życie ludu jest dramatem. W tej sytuacji zadaniem pisarza jest pokazać obiektywnie ten dramat.

— Dramat?

— To słowo jeszcze stokroć za słabe. Ci wszyscy, którzy narzekają na przejawianie obrazu w „Orce” nie byli na wsi, raczej nie byli na niej, aby ją poznać. Wiem, a w każdym razie ta wieś, którą ja poznałem — to obraz rozpaczy, przerażenia. Przerażenie budzi przedewszystkiem ciemnota wsi. Napewno są jakieś nieliczne polacie kraju, gdzie wieś stanęła na wyższym poziomie cywilizacyjnym i kulturalnym. Ale olbrzymia większość — to wieś ciemna i zacofana. Na tle tego zacofania pleni się zabobon, zbro-

nia i piniactwo. Trudno wypowiedzieć, w jak olbrzymich rozmiarach krzewi się na wsi piniactwo. Chłop pogrążony jest w ostatecznej nędzy materijnej, pięć groszy to dla niego pieniądze olbrzymi, ale na proces o między gotów jest sięgnąć się z ostatniego, gotów jest zadłużyć się i sprzedać zagon, żeby tylko zadość uczynić tej namiętności. Byłem niedawno świadkiem epilogu procesu między dwoma rodzinami chłopskimi o dziką gruszę, która stała na między. Proces ciągnął się trzy lata i kosztował około tysiąca złotych. Teraz przez wiele lat cenę tego procesu będą odrabiali, odepnując sobie od ust.

— Obraz okropny. Czy jednak nie przejawia się?

— Wiem — rzekł Wiktor — że zarzucają mi egzaltację i przejawianie. Może zresztą ja tylko miałem takie nieszczęście i tak najgorzej trafiłem, a teren moich obserwacji jest wyjątkiem. Lecz cóż na to poradzić, że taką wieś zobaczyłem.

— I ulitowałem się nad nią. „Orka na ugorze” jest utworem głębokiej troski i współczucia.

— Wcale nie proszę pana o takie sądy! — porywa się Wiktor.

— Lecz — zażegnuję burzę — są chyba jakieś jaśniejsze punkty w tym obrazie?

— Są. Szkoła i młode chłopskie pokolenia. Wierzę w dobroczynną działalność szkoły, jeśli chodzi o wieś. Zwiedziłem wiele szkół ludowych, przysłuchiwałem się lekcjom. Szkoła może zrobić wiele, ale niestety pracuje bardzo pomału. Przedewszystkiem trzeba zdać sobie sprawę, że w roku obecnym około pół miliona dzieci chłopskich znajduje się poza obrębem szkoły, ponieważ brak budynków i sił nauczycielskich. Powtóre działanie szkół już istniejących pozostawia wiele do życzenia. Największą bolączką szkoły ludowej jest manja eksperymentu i przerost biurokracji.

— I tam także!

— Także. Można tysiące anegdot opowiadać, jak działa maszyna biurokratyczna w szkolnictwie ludowym. Jak przeciąża się nauczycielstwo różnymi zbędnymi pracami, utrudniając jedyną najważniejszą — wychowanie przysługującego pokolenia. Opowiem panu dla przykładu dwa zdarzenia. W pewnym okręgu szkolnym inspektor nosił nazwisko równobrzmiące z nazwą sprzętu, który znajduje się w każdej klasie szkolnej. Otóż uchwałą kierowników tego okręgu postanowiono wyrzucić ten sprzęt ze wszystkich klas szkolnych, a dzieciom zakazano wy-

Sylwester w Teatrze Wielkim

Jak już donosiliśmy, odbędzie się w Teatrze Wielkim w Sylwestra o godz. 11.45 w nocy humorystyczny wieczór, w którym udział bierze cały zespół artystyczny naszej Opery i Operetki. Ile wesołości, wery i humoru przygotowali nasi artyści, o tem przekonają się wszyscy którzy obecni będą w noc sylwestrową w Operze. Wesołe, pełne dowcipu kuplety, śpiewy tańce i parodie uzupełnią wielce urozmaicony program. Zatem wszyscy, którzy chcą spędzić na wesoło noc sylwestrową niech zawczasu zaopatrzą się w bilety wstępu, które nabyć można w firmie A. Szrejbskiego, ul. Br. Pierackiego 20.

ng 13 452

mawiać jego nazwę. Inny wypadek. W pewnym rejonie szkolnym nakazano dzieciom w klasach powstawać gremialnie, ilekroć razy nauczyciel czy nauczycielka — kichnie. Na znak uszanowania.

— To są dziwactwa, drobnostki.

— Zapewne. Ale, jeśli tych drobnostek zbierze się setka?... Zresztą jest moim najmocniejszym przekonaniem, że właśnie szkoła odda wyjątku wsi z dzisiejszego stanu olbrzymią przysługę. Należy ją tylko nieco oczyścić ze zbędnego balastu.

— A kościół?

— Kościół, oczywiście, ma olbrzymi udział w kształtowaniu się oblicza wsi. Zarzucono mi, że w „Orce” ukazałem powierzchowność wiary ludu wiejskiego. Tak to zobaczyłem. Może gdzieindziej jest inaczej. Lecz wartoby zbadać to zagadnienie. Czy rozmaite ruchy społeczne nie podrywają religijności wsi i czy nie byłoby sposobów, aby ona przetrwała się ze sfery uczucia na czyn.

Kończymy rozmowę.

— Więc w sumie pesymizm?

— Nie! optymizm. Tylko inaczej pojęty. Wierzę w najdonioślejsze znaczenie zagadnienia sprawy chłopskiej w Polsce. I w to, że należy ją jak najszybciej poważnie rozwiązać. A jeśli tak, natenczas trzeba bez sentymentalnych dywagacji zdać sobie sprawę, jak jest na tej wsi naprawdę. Jest źle — moim zdaniem, — bardzo źle, ale musi być lepiej, będzie lepiej!

Oto w tem ostatnim powiedzeniu jest cały Wiktor, pisarz pasji i żaru wewnętrznego. I jeśli się tego współczynnika jego twórczości — pasji i temperamentu — nie bierze pod uwagę, nie można zrozumieć go ani jako artysty, ani jako społecznika.

Sprawa wsi poczyną w literaturze coraz głośniejsze odzywać. Umiłowanie nalogu i schematu pragnie ten nowy prąd tematyczny ułożyć w ugiaskane kształty wymuskania artystycznego. „Orka na ugorze” nie mieści się w tym schemacie, dlatego spotkała u krytyków tak wiele cierpkich pochwał i jeszcze więcej zarzutów.

„Orka na ugorze” jest powieścią, z którą w wielu miejscach można i należy się sprzeczać. Nawet zażarcie. Zasadniczo. Ale w tem leży właśnie jej wartość. Nienawidzę książek, o które nie można się sprzeczać i wszczynać poważnej dyskusji.

JÓZEF KISIELEWSKI.

SEMAFORY

W dal siną, która chłonie wyprężone
torzy,
I szarżyną przestrzeni ich kresy
osłania,
Wyciągnęły ramiona ciche semafony —
Milcząco — zadumane znaki zapytania.

Stoją zimą i wiosną, latem i jesienią,
Z ręką wiecznie przed siebie w przyszłość wyciągniętą,
Ani je słońce spali, ni deszcze odmiennie —
Zawsze jednakie, jedno wskazują memento.

Czasem wznosi się ramię ostrzegawczym ruchem,

I huczy tor stalowy rozgrzmiałym
hurkotem...
Aż przewali się pociąg żelaznym łańcuchem —
I wzniesiony semafor opada z powrotem...

Lubie spoglądać na ich czujność nie-
wzruszoną,
Na spokojną prośbę, bez blasku metafor,
I często marzę, patrząc w przyszłość nie-
zgiebioną,
By na mym życia torze stał taki semafor...

MARJAN WŁOSZKIEWICZ.
Poznań.

Listy z Bydgoszczy

Trzeci most

— Odbędziemy dziś wspaniałą wyprawę. Pojedziemy mianowicie z Bydgoszczy do Torunia. Cała ta daleka eskapada potrwa aż — trzy kwadransy.

— A jednak, — oponuje, — wyprawa to ogromnie daleka. Pojedziemy przecież z wizytą do bardzo odległej epoki. Pojedziemy z miasta najgorszej architektury przedwojennej, do miasta najpiękniejszej na naszych ziemiach architektury przedwiecznej...

Jedziemy, — inżynier Eugeniusz Wasilewski i ja, — jako przedstawiciele Rady Artystyczno - Kulturalnej w Bydgoszczy. Podróż trwa — istotnie — zaledwie kilkadziesiąt minut. Tak krótko, że nie stając czasu, by przypomnieć wszystko, co te dwa, tak bliskie sobie środowiska, oddala i dzieli. Bo — niesposób tego, co dzieli, — kłaść na karb typowej sąsiedzkiej niezgody. Tu wchodzi w grę przeciwność daleko poważniejszej natury. Od lat już trwa walka o prymat, o przewagę. Końca tej walki nie widać, ale widać, jak rośnie wielki mur, a raczej, jak wzbiera wielka rzeka nieporozu-

mień i niechęci...

Stanęliśmy oto nad brzegami wielkiej rzeki. Wisła jest ciemna, surowa i groźna. Tak dziś daleka od tej „srebrnej Wisłki” z popularnej piosenki. Odrazu schodzimy do — podziemi toruńskiego ratusza.

Tu, w pełnych swoistego charakteru lokalach Konfraterni Artystów, podejmuje — przywieziony przez nas temat, — „majster” konfraterni inż. Jarosławski. Na marginesie rozmowy notuję sobie następujące, charakterystyczne spostrzeżenia. Organizacjom artystycznym Bydgoszczy i Torunia przewodzą — inżynierowie. Może tak właśnie najlepiej. Inżynierowie — przecież — to ludzie ładu, konstrukcji, budowy.

Tymczasem, bez długich wstępów, obydwa inżynierowie budują już projekt współpracy kulturalnej artystów i działaczy Torunia i Bydgoszczy. Jeżeli uda się skonstruować projekt, to — życie kulturalne bydgosko-toruńskie ożywi się bardzo znacznie. Rozpocząć się ma wszystko od wymiany prelegentów, a następnie, całych imprez.

Koszty tej wymiany będą minimalne, a zasięg oddziaływania wysiłków twórczych obydwu środowisk rozszerzy się w wielkim stopniu.

Panowie inżynierowie nie ograniczają się jednakże do ogólnikowego rzucania planów. Nie byłoby inżynierami, gdyby odrazu nie szkiecowali konkretnych danych w swym projekcie. Te pierwsze konkretne pozycje, to przewidywane referaty torunian: dr. L. Kuszelskiego i dyr. Nowakowskiego w „Środach Dyskusyjnych” w Bydgoszczy. Pierwszy mówił będzie o „Perspektywie linearnej w dziejach sztuki”, a drugi referent omówi problemy radja w naszym regionie. Pierwszą imprezą toruńską w Bydgoszczy będzie „Wieczór Autorski” J. Adwigi Korczakowskiej z udziałem autorki i recytatorów toruńskich. A w zamian — artyści i prelegenci bydgoscy pojadą do Torunia.

Tu — panowie inżynierowie mówią: stop! Nie są fantastami, aby stawiać zamki na lodzie. — Zobaczymy! — powiadają, — jak się powiedą pierwsze próby. Potem — pomyślimy o dalszych...

I na tem — kończy się oficjalna część konferencji. Ale w części nieoficjalnej panowie inżynierowie nie wytrzymali. Nie napróżno jeden jest — architektem, a drugi — lotnikiem. Architekt zaczął budować imponujący

gmach „współpracy”, a lotnik z najwyższego piętra gmachu wystartował do lotu w — marzenie. I porwał za sobą resztę towarzystwa. Dyr. Mocar-skiej poczęł opowiadać o „Tece Pomorskiej”, która ukazywać się pocnie już w najbliższym czasie, jako — od dawna oczekiwany organ pomorskiego regionu kulturalnego, a prof. Gross zorganizował dla Bydgoszczy pokaz fotografii toruńskiej... Zegar na wierz ratuszowej w Toruniu jest bez cyfr. Zamazał te cyfry doszczętnie — czas. I może dlatego w Toruniu czas tak strasznie przędka leci. Już nadbiega noc, trzeba wracać.

I znowu przeprawiamy się przez Wisłę. Dwa potężne mosty wiążą Toruń z przeciwnym brzegiem. Dwa mosty, to jeszcze za mało. Trzeba teraz wybudować most trzeci, największy i najdłuższy. Taki, któryby — przeskoczywszy Wisłę, — sięgnął z Torunia do — Bydgoszczy. Nad tym mostem porozumienia kulturalnego pracują już z obydwu stron ludzie dobrej woli. Na czele dwu drużyn pracowników kulturalnych stanęli inżynierowie. — Niezwykle to będzie most, — myślę — nad którego konstrukcją czuwają architekt i lotnik. A jednak, nie wątpię, że ten to właśnie dziwny, trzeci most, będzie najpiękniejszym mostem nad Wisłą.

Życzenia NOWOROCZNE

na ostrzu języka 83

Jesteśmy już wreszcie po świętach — i mam nadzieję, że wszyscy czytelnicy zdolali wytrzeźwieć...

Co do mnie, to byłem świadkiem, jak sprawdziła się stara legenda o tem, że bydlęta przemawiają w noc wigilijną. Oj tak przemawiały... Zalało się bractwo jak ostatnie bydlęta — i zaczęło przemawiać bełkotem, z lekka tylko przypominającym ludzki język...

Otóż po Świętach nachodzą człowieka różne myśli. Muszę się z Państwem podzielić moimi refleksjami.

Patrząc na stół wigilijny i choinkę, przyszło mi na myśl, że i w świecie polityczno-dyplomatycznym jest taki stół wigilijny z rybą, choinką i tak dalej.

Choinka, obwieszona świecidełkami, jest oczywiście Goering... Nie nadarmo śpiewają w Niemczech:

„Der Bauch wird immer fetter,
Die Brust hängt voll Lametta“... itd.
Zielony strój wielkiego łowczego, pełen złotych bord, sznurów, guzików i blaszek — to idealna choinka...

A ryba wigilijna?
Oczywiście! Hoare! Chciał być wprowadzić dziadkiem do orzechów, lecz orzech był zbyt twardy... Wskutek tego pan Hoare zdobył europejski stół wigilijny jako ryba, która niema głosu.

I tak dalej, moi państwo... Są stare pierniki dyplomatyczne — a skutek: jedna wielka figa!...

Takie to głupie myśli zrodził po-święteczny kancenjamer...

A teraz wypadłoby, bym Państwu z okazji zbliżającego się Nowego Roku złożył życzenia. Nie uczynię tego jednakowoż; bo tak będzie lepiej. Naco obłuda?! Nie wierzę w bezinteresowność życzeń... W każdym życzeniu jest ukryta jakaś chytra myśl. Słowo daje. Przekonacie się na przykładach.

Jeżeli życzę „Kurjerowi Poznańskiemu” dużo abonentów i ogłoszeń, to czynię to bardzo szczerze... bo we własnym interesie! Czem więcej forsy zbije „Kurjer Poznański”, tem więcej ja od niego wyłudzę.

Tosamo jest z K. K. O. miasta Poznania. Jak tutaj nie życzyć dyrektorowi Piechockiemu dużo pieniędzy? Ależ życzę mu z całego serca, bo któż sfinansuje moją następną podróż, jeże-

li nie on? A wybieram się na wiosnę daleko — bo aż do Indji.

Więc, moi państwo — cokolwiek dobrego Wam życzę, czynię to we własnym interesie. Jeżeli dajmy na to mam życzyć Wam pieniędzy, to czynię to jedynie dlatego, byście mieli za co

kupować „Kurjera Poznańskiego” i moje książki. Zdrowia Wam już nawet życzyć nie potrzebuję — bo śmiech to zdrowie, a śmiech można łatwo zdobyć, czytając moje wierszyki w porannem wydaniu „Kurjera”...

W NOTATNIKU

„Obwiepolskie sympatje” — czyli cenne stwierdzenie

Urzędowa „Gazeta Polska” zamieściła w n-rze świątecznym feljton p. Wacława Kubackiego p. t. „Stygmat wsi”, w którym czytamy zaraz na wstępie:

„Mile są małe miasteczka tonące w ogrodach, wioski krztuszące się od bżów i dworki, owiane zapachem parafiankiej maciejki. W niskich, śmiesznie zapachanych gratach pokoiłkach mieszkają: staropolska gościnność, młodopolska lekkomyślność i obwiepolskie sympatje. Antysemityzm nieledwie na poziomie Mickiewiczowskiej ballady „Pani Twardowska” („Z bród żydowskiich ma być strzecha”). To ideal!”

Jest to rzeczywiście stwierdzenie bardzo cenne na łamach organu urzędowego.

Prowokacyjny wynik konkursu czyli Żyd speakerem w Polskim Radjo

„Warsz. Dziennik Narodowy” donosi: „Słynna z bojkotu wszelkiej polskiej, a nawet krajowej muzyka, spółka akcyjna pod firmą „Polskie” Radjo, ogłosiła przed kilkunastoma tygodniami konkurs na stanowisko speakera, czyli tak zwanego „za-powiadacza”, odczytującego również różne komunikaty oficjalne, które, jak wiadomo, stanowią tak znaczną część programów radiowych. Przed komisjami i sędziami przewinęło się kilkuset kandydatów. Słuchano ich bezpośrednio, robiono wiele prób przez antenę, eliminowano gorszych, badano znów pozostałych lepszych, aż wreszcie wybrano jednego laureata, którym dn. 22 b. m., a więc „na gwiazdkę”, obdarowano radjostłuchaczów.

Wybrańcem jest Żyd, niejaki p. Szaen-

kier. Jednocześnie zdymisjonowano pracującą od chwili powstania radja, popularną speakerkę p. Grabowską.

Premjowanie żydostwa staje się epidemią.

Do powyższego dodajemy uzasadnione: Maluczko, a Polskie Radjo zacznie transmitować na całą Polskę reportaże z chederów żydowskich, nabożeństwa z bóżnic, tudzież fonomontaże z cuchnącej mikwy, z obrzezania, z rytualnej rzezi bydła, maglowania trupów, skakania do księżycy i t. p. Do takiego przewidywania uprawnia nas

dotychczasowy rozplenający się w Polskim Radjo stygmat żydostwa.

Bankructwo T. K. K. T. na całej linii

„Goniec Warszawski” pisze na ten temat m. in.: „Pojawiły się niedawno doniesienia, jakoby T. K. K. T. (Tow. Krzewienia Kultury Teatralnej) posiadało nieuregulowanych zobowiązań na sumę około 800 tys. złotych. Na pozycję tę mają się składać nieuregulowane pobory rozmaitych pracowników technicznych, aktorów, oraz należności za materiały. — Powstaje bardzo ciekawa kwestja, kto te należności będzie regulował. Nic nie słyhać o tem, jakoby rozmaitym wpływowym ludziom zalegano z wypłatą należności, ale to nie odnosi się do szarego tłumu i proletariatu. — T. K. K. T. istniało przedewszystkiem subwencjami. Nie może ich dzisiaj udzielać ani miasto, ani ministerstwo oświaty, ani też nie można oczekiwać zbytniej hojności ze strony ministerstwa skarbu. Pamiętne są wystąpienia p. Matuszewskiego, który potępił subwencjonowanie teatrów z kasy państwowej.

W tej ciężkiej sytuacji prezes rady T. K. K. T., p. Janusz Jędrzejewicz, postanowił zrezygnować z kierownictwa tej organizacji. Zresztą przesilenie to obejmuje nie tylko p. Jędrzejewicza, ale w równym stopniu i dr. Władysława Zawistowskiego, który, jako naczelnik wydziału kultury i sztuki w m. W. R. i O. P., był w równym stopniu, co p. Jędrzejewicz, odpowiedzialny za los tej instytucji, która w porwywie „radosnej twórczości” powołała do życia i którą trzęśli pp.: Jędrzejewicz, Zawistowski, no i — J. Kaden-Bandrowski.

800 tysięcy długów mimo hojnych subwencji rządowych! Obawiamy się, że podobny finał czeka również wszystkie inne instytucje pseudokulturalne, powołane szumnie do życia przez różnych speców „radosnej twórczości”, i żyjące na wielkiej stopie tak długo tylko, dopóki... krówka mleko daje. Nic w tem dziwnego: istotą ich najistotniejszą jest — nie dusza, nie idea, ale wielkie pustodźwięczne tam-tam. Jak wobec tego doświadczenia z warszawskim T. K. K. T. wygląda pokutujący jeszcze w różnych ćwierciach i pół główkach projekt „stekakatezowania” teatrów poznańskich?

Z okazji Nowego Roku firmy składają życzenia swoim klientom. Podobnie my satyrycy i humoryści ślemy życzenia naszym. Nie potrzebuję chyba dodawać, że i te życzenia nie są bezinteresowne.

Otóż panom z góry życzymy wytrwałości: niech nadal robią tak jak dotychczas, a satyrykom polskim nie zabraknie tematu.

Tego samego życzę grubym rybom poznańskim: niech broją, przynajmniej jeszcze przez kilka tygodni — aż do premjery „Szopki”, którą w nowym roku zaprezentują Poznaniowi. Moi państwo, sroga to będzie szopa — miejcie się na baczności. Już od dziś przyjmuję łapówki od osób zainteresowanych za umieszczenie ich, lub nieumieszczenie w „Szopce” — zależnie od tego, czy mają czyste sumienie, czy nie...

Biuru koncertowo-odczytowemu w Pałacu Działyńskich życzę, by utartym zwyczajem urządzało w salonach pałacu bale fryzjerów i kominarzy, podtrzymując w ten sposób świetne tradycje tego domu.

Towarzystwo Krzewienia Kultury Teatralnej w Warszawie niech nadal krzewi kult międzynarodowej farsy i operetki. — Polska Akademia Literatury niech nadal robi kawały, a satyrycy polscy nie umrą z głodu.

Kaden-Bandrowski niech znów wymyśli jakieś nowe „wawrzyny”, a będziemy mieli o czem pisać; obliczyłem, że na tych blaszkach zarobitem dotychczas dwieście trzydzieści złotych!

Klingsland w Paryżu niech odkryje nowego „polskiego Fidjasa” — znów będzie śmiech i zarobek...

I w końcu życzę wszystkim grafomanom i grafomankom tak zwanego „natchnienia”, byśmy mieli co parodjować i wykipiać!

Takie są moje, chytne i zgoła nie bezinteresowne, życzenia noworoczne...

ARTUR MARJA SWINARSKI

W feljtonie „Złote myśli na złotą niedzielę” (N. O. J. 81) wydrukowano dwa cytowane przeze mnie aforyzmy pana Konara błędnie. Brzmiały one w rzeczywistości następująco: „Mozolną techniką zdobywa się kram twórczości, która cieknie już potem... jak woda” (a nie „kram”). Drugi aforyzm „Chciałbym być pięknym posagiem z marmuru” (a nie, z „marmurem”, jak mylnie wydrukowano). A. M. S.

WODA GORZKA MORSZYŃSKA
i sól krystaliczna lub proszkowana — znakomite środki w nawykowym zaparciu stolca. Żądajcie w aptekach i składach aptecznych.

ng 16 933

Wigilia pod patronatem czerezwyczałki

Było to w r. 1919. Na mocy układu bolskiego Czerwonego Krzyża z imitacją podobnej mszytuacji bolszewickiej, w połowie grudnia odstawiono do granicy, a właściwie: do linii demarkacyjnej polskiej liczny transport jeńców, zakładników i repatriantów Polaków z Moskwy, Smoleńska i z punktów pośrednich. W Smoleńsku zwolniono nas z więzień i z obozu koncentracyjnego już na kilka i kilkanaście dni przedtem i, skoro przybył na stację pociąg moskiewski, załadowano nas w dniu 14 grudnia. Mimo, że ogromna większość wszystkich była do ostateczności wyčerpana ciężkim więzieniem, trwającym od pół do półtora roku, — mimo, że przy wypuszczaniu z więzień zostaliśmy przeważnie okradzeni przez administrację, która, wbrew brzmieniu posiadanych przez nas kwitów nie zwracała zabranych nam „na przechowanie” pieniędzy, — mimo wreszcie, że wielu z nas utraciło w tym czasie, a nawet często było naoczniymi świadkami zamordowania przez czerezwyczałkę niejednego z naszych przyjaciół, krewnych, etc. — mimo wszystko, wychudzeni, wynędzniali, w łachmanach, żarci przez robactwo, cieszyliśmy się, jak dzieci! Wracaliśmy przecie do Polski, już wolnej od najeźdźców, — do rodzin swoich, do wolności! Niektórych, kto pod „pseudonimem” ukrywał swe prawdziwe nazwisko, zbyt... skompromitowane wobec bolszewików”) — w głębi duszy dręczył niepokój, czy w ostatniej chwili nie pozna ich kto niepowołany, — czy z samej granicy nie cofną takiego „prześiępcę” organa sprawiedliwości proletariackiej, aby go przykładowie ukarać

za tendencje kontrrewolucyjne, polskie narodowe, lub antysemityczne, co właśnie za największe było uważane zbrodnie!

Ale... do granicy mamy przecie kilka godzin jazdy. Przeplynał człowiek cały ocean niebezpieczeństw, incognito jego nie wydało się, więc chyba na samym brzegu już nie utonie! A tu, za linią demarkacyjną Wigilia, Gwiazdka i ten najczarowniejszy dar, jaki ktokolwiek otrzymać może: wolność! Więć odganiał się od siebie obawy wszelkie i możliwości i tylko wszyscy drżeliśmy z niecierpliwości, kiedy narazie ruszymy? Boć już wszelkie formalności załatwione. Starw zbroj czerezwyczałki, niestety Polak, Ajdukiewicz, zainstalował się w oddzielnym przedziale sleepingu I klasy wraz z kilku innymi dygnitarzami tej, najbardziej krwawej i zbrodniczej defenzywy, — my wszyscy z naszymi mizernymi „bagażami” już pomieściliśmy się na twardych ławkach, na podnoszonych równie twardych oparciach i nawet na półkach drewnianych III klasy i nic... Stoimy godzinę, dwie, trzy, aż wreszcie ruszyliśmy, ale... przetoczeni na boczną linię.

Co to znaczy? Kiedy pojedziemy? Przecie nie mamy co jeść, mróz bierze silny, a nasze łachy wiatrem podszyte... Do Ajdukiewicza!

— Uskokóście się panowie, — łagodzi. — Jeszcze coś nie zostało załatwione z polską komisją repatriacyjną. Ale jutro już pojedziemy.

Rozniesiono nam jakąś kaszę, a z „Czuryłówki”) mieliśmy trochę zapasów, tak,

*) „Czuryłówka” zwała się mieszkanka p. Jadwigi Lewińskiej, córki s. p. Wacława działacza narodowego z Mińska Lit. uwięzionego w Smoleńsku. W mieszkaniu tem, położonem przy ul. Czuryłowskiej, p. Lewińska pod pozorem posłania ojcu żywności, zorganizowała dokarmianie wszystkich więźniów Polaków. Z chwilą odesłania więźniów do granicy, została zlikwidowana i „Czuryłówka”.

*) Piszący te słowa figurował przez pół roku swego pobytu w „katorżnem” więzieniu smoleńskim pod fałszywym nazwiskiem „Wysomirskiego”, gdyż nasi konfidenci donieśli, iż został on jeszcze przedtem zaocznie skazany na śmierć za swą antysemitką i narodową działalność w Mińsku Lit.

że pokładaliśmy się spać dobrej myśli. No i pojechaliśmy dalej po upływie... 6 dni! Na 2 dni przed świętami usłyszeliśmy w nocy odbijanie lodu z kół wagonowych, potem gwizd parowozu, lekkie zderzenie wagonów i jazda dalej! I dojechaliśmy bez przeszkód do Orszy. Tu rozniesiono nam obiad (rodzaj nieokreślonej, ale gorącej zupy z jeszcze mniej określonymi jarzynami, czy liśmi), — „dokarmila” nas także „Czuryłówka” i... znów przetoczono nas na linię boczną, najodleglejszą. I tu utkneliśmy znów beznadziejnie. O Gwiazdce pod dachem rodzinnym mowy już nie było. Wszakże to pojutrze, — jutro, — dziś już Wigilia...

Czy trzeba opisywać, jaka, poprostu rozpacz nas ogarnia? Bo już nikteli o święta tu chodziło. Ajdukiewicz coraz wyraźniej dawał nam do poznania, że bardzo łatwo możemy, zamiast do Polski, pojechać z powrotem, i to już nie do Smoleńska, czy Moskwy, ale znacznie dalej... Dla czego? Co się stało?

— My jesteśmy w porządku i gotowi byliśmy już dawno was odstawić do granicy, ale polska komisja coś zwłoczy... No, a teraz, zbliżają się święta, więc, jasna rzecz, że członkowie komisji, jako dobrzy katolicy i tkliwi ojcowie rodzin, rozjechali się do domów, — oświadczył Ajdukiewicz ze zjadliwą ironją!

Oczywiście było to perfidne kłamstwo, obliczone na nasze nerwowe wyczerpanie. Tymczasem jednak zaczęliśmy tracić resztki nadziei. Na szczęście, jechało z nami kilku księży. Ci udali się do Ajdukiewicza i wymogli, że dał zezwolenie odprawienia mszy św. na rampie. Zaraz dwaj kapłani pojechali do miasta Orszy po potrzebne przybory, rampę obwieszono oponami wagonowymi, aby nie było przeciągów, ubrano ołtarz na kilku pakach, zawieszono obrazy i ks. Kucharski miał odprawić Pasterkę. Coś jednak przeszkodziło, dość, że dopiero nazajutrz obiecano nabożeństwo.

A tymczasem noc zapadała coraz głębsza i nikt, mimo zmęczenia i nieudolnego wprost wyczerpania, o spaniu nie myślał. Każdy myślał był wśród swoich, a niejedno-

nawet nie wiedział, czy i kogo z tych swoich przy życiu zostanie? Chodziliśmy jak błędni po rampie, jeden i drugi ukląkł przy wznoszonym ołtarzu, tu i ówdzie odezwał się szloch urwany...

Wigilia przeszła w milczeniu tragicznem, — w rozpaczliwym rozmyślaniu o najbliższych.

Nazajutrz rano cichy dzwonek zwołał nas na nabożeństwo. Ks. Kucharski wyszedł ze mszą św., poprzedzany przez ministrantów: prof. Mariana Massoniusa i inż. Kazimierza Kiernowskiego. Ktoś zaintonował kolendy. Ozwały się drogie sercom naszym motywy, przerywane coraz częściej łkaniem i szlochami. Pierwszy dzień świat przeszedł bodaj jeszcze bardziej przygnębiająco, niż Wigilia...

I znów powlokły się ciężkie, do ostatecznej rozpacz doprowadzające nas dni oczekiwania... Przyszedł Nowy Rok, w którym też pozwolono odprawić nabożeństwo. Ale zato nazajutrz! Co za radość, co za niespodzianka! W nocy z 1 na 2 stycznia znów „odkuto” nas z kajdan lodowych, pociąg ruszył i po kilku godzinach stanął w pobliżu granicy. Stamtąd marsz piechotą (9 klm). Sprzyjała nam cudowna, niemal wiosenna pogoda.

Linia demarkacyjna. Ostatnie formalności przy „zdawaniu” więźniów władzom polskim. Przy drucie kolczastym granicznym czeka nas p. Ciundziejewicki, starosta borysławski, gen. Żeligowski, wojewoda Raczkiewicz. Żandarmi polscy ładują nasze tłumaczki na ręczne sanki, idziemy na dworzec i już polską linią kolejową wracamy do siebie, do domu. Ja i wielu innych już na linii granicznej dowiedzieliśmy się, że rodziny nasze żyją i są w zdrowiu. Nie wszyscy byli tak szczęśliwi, — nie wszystkie rodziny doczekały się powrotu swoich najdroższych... Piekło bolszewickie pochłonęło niezliczone ofiary...

Na granicę polską, przybył natomiast nigdzie dotychczas nie zarejestrowany obywatel polski. Przyszedł na świat w czasie postoju w Orszy...

WŁODZIMIERZ DWORZACZEK.

Łowcy ptaków śnieżnych

Gotowe „wzory” spadające z nieba, znajdują zastosowanie w przemyśle

Słyszeliśmy o zbieraczach dzieł sztuki znaczków pocztowych, lasek, fajek i tabaczków, ale któż z nas kiedykolwiek słyszał o zbieraczach — płatków śnieżnych? Ponieważ jednak istnieją ludzie oddający się temu zajęciu, więc z zaciekawieniem pytamy: w jaki sposób i w jakim celu odbywa się kolekcjonowanie śniegu? Zanim na pytanie to odpowiadamy, zastanówmy się chwilę nad istotą tego obecnie aktualnego, zimowego opadu.

Co to jest śnieg? Podczas gdy krople deszczowe lub pył wody zamarzając, zamieniają się w grad, to płatki śnieżne tworzone są przez niewidoczne gołym okiem wodne molekuly, krążące dookoła cząsteczek obłoków. Czasu silnego mrozu, drobiny skupiają się, przybierając kształt kryształów. Te ostatnie odznaczają się wielką różnorodnością, tak dalece, że niema dwóch płatków absolutnie do siebie podobnych.

Dzięki znacznym różnicom w warunkach atmosferycznych pod względem gęstości, temperatury i wilgotności powietrza, każdy płatek śniegu posiada indywidualny charakter, naoczniający się w przepięknym — w większości wypadków — kształcie i rysunku. Obserwując przez soczewkę silnego mikroskopu płatki śnieżne, dostrzegamy artystycznie przez niewidzialną rękę wykonane wzory kwiatów, klejnotów, deseni koronkowych i t. p. Nie wszystkie jednak płatki opadające na ziemię, zachowują pierwotną, niepokalaną piękność. Wielka ich ilość ulega zniekształceniu przez wodne opary, wichry i inne wpływy atmosferyczne.

Sztuka „zbierania śniegu” nie jest wymysłem nowszych czasów i wymaga niepospolitej cierpliwości i dużej zręczności. Zbieracz ustawia „pracownię” pod gołym

niebem w przewiewnej budce, w której temperatura nie może być cieplejsza od panującej na zewnątrz, w przeciwnym bowiem razie kryształki śnieżne stajałyby, zanim udałoby się „pochwycić” ich piękność; przytem nie można posługiwać się światłem elektrycznym tak, że praca w sezonie opadów śnieżnych, kończy się zwykle już wcześniej po południu. Kolekcjoner chwytając śnieg zapomocą płyty drewnianej, na którą płatki opadają i skoro kilka sztuk ich tam spoczęło, biegnie do pracowni, gdzie posługując się zaostrzoną drewnianą drzazgą, przenosi puch śnieżny na szklaną tabliczkę. Następuje badanie kryształków przez mikroskop i zaraz potem, w razie znalezienia odpowiednich okazów, dokonywane jest zdjęcie fotograficzne, przy użyciu aparatu zaopatrzonego w mikroskop, dający 3600-krotne powiększenie.

W jakim celu odbywa się cała ta manipulacja? Oto zbieraniu i utrwalaniu sposobem fotograficznym gotowych wzorów „spadających z nieba”, zawdzięczamy cały szereg najpiękniejszych „pomysłów” artystycznych. Pewien słynny architekt angielski przyznał się otwarcie, że wiele z jego „genjalnych idei” w dziedzinie ozdobnego budownictwa, zrodziło się dzięki współpracy z „zbieraczami” śniegu! Niemniej jubilerzy, wytwórcy koronek, tkacze dywanów, fabrykanci tapet itd. w wielu wypadkach posługują się albumami „białych” kolekcjonerów. Praca tych ostatnich nie zawsze uwieczniona bywa pomysłnym rezultatem. Zdarza się, że w ciągu całego dnia nie udaje się złowić ani jednego płatka śnieżnego, odpowiadającego wymaganiom zbieracza. „Dobry” sezon daje około pół tysiąca nowych wzorów, zaś „zły” zaledwie kilkadziesiąt. Kr.

Odjazd — przyjazd

Romantyka dworców kolejowych?... Romantyka? Czyżby istotnie wyraz ten i jego sens miały jeszcze walor jakiś w dzisiejszym szare, zmechanizowanym, podartym na strzępy zajęć kłopotów życiu? „Chyba nie, napewno nie” — odpowie większość. A jednak...

Oto hala dworcowa. Już od progu chwytają i ujmują w swe ramiona atmosfera oczekiwania, napięcia, niepokojów, radości, podniecenia. Wydziela ją, tworzy ją tłum, pasażerowie biegnący do kas, śpieszący z walizkami, przeciskający się do wyjść na perony.

Rzeczy i ludzie tworzą strój. Romantyka rzeczy: walizy, kufasy, nesesery, wyklejone różnobarwnymi etykietami hotelowymi, widoki ze wszystkich stron świata na nich, rozległa gama nazw znanych i mniej znanych, a każda z nich podsuwa wyobraźni widok miast, miejscowości, dokądby się pragnęło zawędrować na śmiały skrzydłach chęci... Paryż, Nizza, Cannes, Rzym, Neapol, Barcelona, Madryt... leżą u kresu stalowej wstęgi szyn.

Zajeżdża zwolna, majestatycznie długi pociąg: lśniące wagony, a na nich tablice z nazwami stacji; poprzez szerokie tafle okiem widać przedziały, na półkach rzeczy. Życie w hotelu na kółkach organizuje się, każdy wnosi tu coś z siebie i urządza się po swojemu na tych kilka, kilkanaście lub kilkadziesiąt godzin.

W podróży rzeczy nabierają znaczenia „swoistego”, stają się czemś, zaczynają żyć swoim życiem, nabierają charakteru, indywidualizują się... mają swoje oblicze, podobne lub niepodobne do swego właściciela. Walizki, drobiazgi podróżne, książki, pisma mają swoją wymowę, swój język w przedziale wagonu.

Romantyka rzeczy, rzeczy miłych i niemiłych, sympatycznych i odrażających, e-

stetycznych i nieestetycznych, pociągających i odpychających, swoich i obcych.

Ludzie? Pożegnanie, przywitanie, oczekiwanie — wszystkie tonacje i odmiany uczuć grają dźwiękami i kolorami w oczach i ustach tych, co jadą i tych, co żegnają; tych, co wracają i tych, którzy witają. Ci żegnają ze smutkiem, tamci z radością, jedni grają jak wobec widzów, drudzy — kładą maskę na twarz. A gdy na dany znak pociąg rusza, gdy wagony zaczynają się oddalać, a z okien ich powiewają chustki, dobiegają stłumione echa ostatnich pożegnań, gdy peron, na którym przed chwilą rojno było i gwarno, staje się pustym, milczącym, wówczas w powietrzu zawisa melancholia tego, co już odeszło, co było, a nie jest, co wzięła w siebie przestrzeń i czego już może nie odda.

Romantyka kolei, podróży, jazdy na skrzydłach czasu po torze przestrzeni — była i jest. Jest bowiem wszędzie tam, gdzie bije strumień życia, gdzie przetaczają się masy ludzkie, gdzie urojone lub prawdziwe uczucia, dążenia, potrzeby pociągają za sznurki pajaca losu, któremu na imię człowiek.

M. K.

Córka Hamsuna żadna sławy filmowej

Cała Skandynawia zajęta jest wielką sensacją, jaką stanowi zatarg w rodzinie Knuta Hamsuna.

22-letnia jego córka Elynor, która słynie jako piękność norweska, przed kilku dniami wbrew woli ojca wyjechała do Berlina i zawiadomiła go, że zamierza poświęcić się karierze filmowej. Hamsun zawiadomił swoją córkę, że o ile matychmiast nie zerwie kontraktu i nie porzuci kariery filmowej, to nie ma pociągu wracać do domu rodzicielskiego.

Córka mimo to trwa w swoim posta-

Prof. Zygmunt Lisicki wykona w koncercie ku uczczeniu 75-lecia urodzin Ignacego Paderewskiego z towarzyszeniem orkiestry wspaniałą „Fantazję polską”. Koncert odbędzie się w sobotę, dnia 28 grudnia br. w Teatrze Wielkim.

Słynna śpiewaczka murzyńska Catarina Jarboro wystąpi jedyny raz w niedzielę, dnia 29 grudnia br. wieczorem o godz. 8 w roli tytułowej opery Verdiego „Aida”.

nowieniu i zamierza wyjechać do Hollywood, spodziewając się, że będzie tam przyjęta z wielkimi honorami jako córka Hamsuna.

Cudowna stal

Z Medjolanu donosi prasa o nadzwyczajnym wynalazku tamtejszego metalurga Jana Redaelli. Pracując od szeregu już lat nad utrzymaniem stali, która mogła być użytą do budowy kas, zabezpieczonych przeciw włamaniu, inżynier Redaelli wynalazł gatunek stali, który nie tylko nie rdzewieje, ale może się oprzeć najsilniejszemu aparatowi do topienia. Próby wykazały, że gdy najlepsza dotychczas stal mogła wytrzymać tylko 17 sekund pod płomieniem aparatów gazowych, to nowa ta stal po 40 minutach jeszcze nie wykazała żadnych zmian. W zakładzie doświadczalnym firmy Ansaldo w Genui poddano płytę tej stali, grubości sześć i pół cala, działaniu płomienia gazowego z rury 25 stop dłużej, zużywając 8000 stóp kubicznych gazu, a mimo to po siedmiu dniach stal ta nie wykazała żadnych zmian. Wynalazek ten może mieć olbrzymie znaczenie przy budowie okrętów wojennych.

S. F.

Motoryzacja świata

Jak wygląda produkcja światowa aut w roku bieżącym? Według danych statystycznych, zebranych przez Board of Trade, produkcja aut na całym świecie wyniosła w I półroczu r. b. 2 983 000 wozów wobec cyfry 2 247 000 wozów, wyprodukowanych w I półroczu r. 1934. Wzrost produkcji w porównaniu z rokiem ubiegłym wynosi zatem 28,7 proc., co jest pośrednio stwierdzeniem faktu zwiększonego również popytu na auta. Główną rolę w tem zjawisku grają przedewszystkiem Stany Zjednoczone, gdzie zaznaczył się większy pokup aut, oraz na drugim miejscu Niemcy, gdzie zarówno produkcja jak i zbyt aut tańszych marek wzrosły w znacznym stopniu.

Dziś koncert symfoniczny

poświęcony Ign. Paderewskiemu

Przypominamy o dzisiejszym koncercie symfonicznym w Teatrze Wielkim, który odbędzie się z okazji 75-lecia urodzin Mistra. W koncercie biorą udział wybitne sily miejscowe pp.: Dr. Stani Zawadzka, Zygmunt Lisicki (fortepian), Antoni Gołbowski, Aleksander Karpacki, oraz Orkiestra Symfoniczna stoł. m. Poznania. Dyryguje dyr. dr. Zygmunt Latoszewski.

Z teki „Powiedzonek”

Nam strzelać zakazano,

Szkoda przecież prochu.

Ktoby tam zresztą strzelał

Do tych wciśpijskich Włochów.

Lepiej się tu połóżmy

Pod tą palmą, w cieniu

I „Polską Ilustrację”

Czytajmy w skupieniu...

Program uroczystego wieczoru składa się wyłącznie z utworów Ignacego Paderewskiego.

RADJO

CLAUDE DEBUSSY-SONATA

W POLSKIM RADJO
PONIEDZIAŁEK 30.XII. O GODZ. 17.20

Konkurs z okazji zgłoszenia abonenta nr. 500.000

W niedługim już czasie będziemy mieli pięćsettyśiącego abonenta. Polskie Radio ogłasza z tej okazji wielki konkurs z cennymi nagrodami. Do udziału w konkursie zaprasza Polskie Radio wszystkich nowych abonentów, zarejestrowanych po dniu 27 grudnia r. b. Uczestnicy konkursu winni odpowiedzieć na pytanie: — Kiedy (którego dnia) zostanie zarejestrowany 500 000 abonent P. R. Nagrody zostaną przyznane za najtrafniejsze określenie tej daty.

Konkurs, którego bliższe szczegóły i warunki zostaną ogłoszone przed mikrofonem P. R., rozpoczyna się 28 b. m.

Odpowiedzi konkursowe, z czytelnym imieniem, nazwiskiem i adresem, nazwą urzędu pocztowego wzgl. agencji pocztowej, w której uczestnik konkursu jest zarejestrowany, wraz z numerem upoważnienia i datą zarejestrowania — nadsyłać należy pod adresem: Polskie Radio, Warszawa, Mazowiecka 5. Na kopercie należy umieścić dopisek: „Konkurs z okazji zgłoszenia abonenta nr. 500 000”.

Niezależnie od wyników konkursu abonent nr. 500 000 otrzyma cenny upominek. Również otrzymają upominki abonenci: od nr. 499 996 do 499 999 i od nr. 500 001 do nr. 500 004.

STRASZNY DWÓR-ST. MONIUSZKI

TRANSMISJA

Z OPERY WARSZAWSKIEJ
W NIEDZIELĘ 29.XII. O GODZ. 20.10

„Rose - Marie” na scenie Teatru Wielkiego w Poznaniu. Główni wykonawcy operetki od lewej: Zofia Grabowska, Horski, Majchrzakówna, Sendeci, Musielewska, Peter, Szerszyński, Cirin. (Fot. Puciński)

DZIAŁ GOSPODARCZY

Przed ograniczeniem etatyzmu?

Powszechnie wiadomo, że ustroj gospodarczy, w jakim żyje Polska, jest nijakiego rodzaju („ni pies ni wydra”), ni socjalizm, ni kapitalizm. Możliwość swobodnego rozporządzania majątkiem istnieje wprawdzie formalnie, ale w praktyce uwarunkowana jest tyłoma najróżniejszymi zastrzeżeniami ustawowymi, że o „swobodzie” mówić mogą tylko ludzie zapatrzeni w art. 5 konstytucji, który brzmi: „Tworczyść jednostki jest dzwignią życia zbiorowego. Państwo zapewnia obywatelom możliwość rozwoju ich wartości osobistych.”

Bardzo to pięknie pomyślane i powiedzione, ale niestety, rzeczywistość odbiega od wzniosłych haseł konstytucji. Rzeczywistość bowiem jest tego rodzaju, iż dziwić się nie można tęsknocie przedsiębiorców, wdychających za ustrojem zdecydowanym, w którymby wiadano, że obowiązuje bezwzględnie praworządność, ochrona sumiennej i uczciwej pracy, poszanowanie swobody jednostki.

W ustroju, stojącym pod znakiem przerostu etatyzmu, oczywiście, niema o tem mowy. To też etatyzm przejął się społeczeństwu docna. Spostrzegł to rząd, który — pragnąc zyskać sobie życiowości społeczeństwa — zdecydował się na powołanie... komisji, mającej na celu zbadanie gospodarki przedsiębiorstw państwowych oraz ocenianie zagadnienia interwencjonizmu państwowego w Polsce.

Na krótko przed Świątami, odbyło się w ministerstwie przemysłu i handlu posiedzenie, któremu przewodniczył p. gen. Górecki. Zapowiedział on, po dłuższej, nieco akademickiej rozprawie, że dalsze obrady odbędą się w dniu 10 stycznia 1936 r., poczem utworzy się wspomniana komisja. Mają w niej zasiadać przede wszystkim przedstawiciele kół gospodarczych.

Bardzo to wszystko piękne i ładne, ale:

1) Nie czas na dysputy akademickie! Tyle się już naopowiadało ogólników na temat etatyzmu zarówno w „obozie inicjatywy prywatnej” jak i w „obozie przeciwnym, że czas najwyższy przystąpić do szczegółowego zbadania zagadnienia etatyzmu, i to najlepiej pod kątem widzenia celowości ich istnienia jako przedsiębiorstw publicznych, jak i pod kątem rentowności ich gospodarki (w najszerszym tego słowa znaczeniu).

2) Trzeba do tej pracy zaprząć ludzi doskonale obeznanych z przedmiotem badań i niezależnych! Na ten ostatni szczegół zwracając szczególną uwagę, wiadomo bowiem, że wielu przedstawicieli życia gospodarczego jest zależnych od rządu, więc łatwo zaiste może, że swoboda ruchów takich właśnie panów, gdyby ich wciągnięto do komisji, byłaby poważnie... ograniczona.

3) Komisja musi mieć jak najszersze prawa rewizyjne, poto aby rzeczywiście mogła sięgnąć do dna opracowywanego zagadnienia.

4) Wnioski omawianej komisji po-

winny brać pod uwagę zarówno interes państwa jak i społeczeństwa.

5) Wnioski komisji powinny doczekać się rychłego i pełnego urzeczywistnienia! Wiemy bowiem wszyscy, że rząd i biurokracja to niezupełnie to samo. Ileż to razy członkowie rządu

oświadczyli jak najuroczyściej, że rząd przystępuje do ograniczania etatyzmu, a biurokracja coraz bardziej go rozszerzała i pogłębiała! Z tem powinno się skończyć wreszcie. Niechaj rząd pokaże swoją przysłowiowo „silną rękę” — biurokracji!

Jeśli powyższe 5 warunków zostaną dopełnione, to prace komisji mogą okazać się owocnymi. A czy tak będzie — to zobaczymy.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Zapobieżenie podwójnemu opodatkowaniu w stosunkach między Polską a Niemcami.** Z uwagi na zasadę wzajemności, stosowaną przez Niemcy — min. skarbu okólnikiem z dn. 6. 12. 1935 r. L. D. V. 26742/135 poleciło stosować aż do odwołania przepisy art. 4 ustawy o państwowym podatku dochodowym do osób fizycznych, które na obszarze państwa niemieckiego osiągały dochody ze źródeł, w tym artykuły wymienionych, z wyjątkiem dochodów z tantjem, otrzymanych przed dniem 1. 1. 1936 r. i do tych osób, które na obszarze Polski zamieszkują lub przebywają dłużej niż rok. Zarządzenie to ma zastosowanie po raz pierwszy do wymiarów podatku dochodowego na rok podatkowy 1936. Wymiary zatem, które dokonane zostały niezgodnie z tem zarządzeniem, winny ulec rewizji na wniosek zainteresowanych płatników. (K)

(p) **Zeznania o obrocie przedsiębiorstw, handlujących artykułami monopolowymi.** Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 1. 4. 1935 r. 2k 122/35 wyjaśnił, że pobieranie przy sprzedaży artykułów monopolowych skalowego podatku od obrotu przez wymierzanie go od całkowitej sumy prowizji, udzielanej przy sprzedaży tych artykułów, zwalnia przedsiębiorstwo od podatku od obrotu temi artykułami i składanie w tym wypadku zeznań o obrocie jest tem samym zbędne. (K)

(p) **Zaliczka na podatek obrotowy.** N. T. A. wyrokiem z dnia 28. 2. 1935 r. I. rej. 437/34 ustalił tezę, że wezwanie o uiszczenie zaliczki na podatek obrotowy nie podlega zakazaniu w toku instancyj. (K)

(p) **Dodatek komunalny do państwowego podatku dochodowego w Poznaniu.** Magistrat st. m. Poznania postanowił pobrać za rok podatkowy 1936 dodatek komunalny do państwowego podatku dochodowego na rzecz gminy m. Poznania według art. 23 ustawy o państw. pod. dochodowym w wysokości 4% dochodu przy dochodzie ponad 1500 zł do 24 000 zł, 4,5% przy dochodzie od 24 000 zł do 88 000 zł i 5% przy dochodzie ponad 88 000 zł; według skali art. 43 wspomnianej ustawy 3% dochodu, poczynając od 25 stopnia tejże skali.

Z KRAJU

(k) **Mocna tendencja dla dolara i funta.** Na wczorajszych giełdach walutowych tendencja dla dewiz anglosaskich była w dalszym ciągu mocna. Zjawisko to tłumaczy się wyłącznie ponownym wystąpieniem trudności wewnętrzno - politycznych we Francji, które decydują o ucieczce od franka i ucieczce kapitałów zagranicę. Już w dniu 23 bm. dolar przekroczył w Paryżu górny punkt złota, w dniu wczorajszym zaś posunął się jeszcze wyżej. Do chwili wyjaśnienia problemów wewnętrzno - politycznych we Francji liczyć się należy z odpływem złota do Stanów Zjednoczonych i dalszym trwaniem kryzysu franka, obecnie już trzeciego z kolei. Zwyżka walut anglosaskich tym razem występuje przede wszystkim w Paryżu, nie rozciągając się w tym stopniu na inne giełdy. Jednocześnie zwyżka franka szwajcarskiego sprzyja raczej obniżeniu walut obcych na giełdzie w Zurychu. Poza frankiem szwajcarskim z walut złotych wykazuje również zwyżkę Amsterdam, nie licząc Belgii, która zwyżkuje w związku z ucieczką kapitałów z Francji. Paryż osłabł w Warszawie.

(k) **Bilans Banku Polskiego za drugą dekadę grudnia.** W ciągu drugiej dekady grudnia zapas złota w Banku Polskim wzrósł o 0,1 milj. zł do 443,0 milj. zł oraz stan pieniędzy zagranicznych i dewiz o 1,0 milj. zł do 22,3 milj. zł. Suma wykorzystanych kredytów spadła o 8,5 milj. zł do 825,5 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu wzrósł o 16,6 milj. zł do 46,9 milj. zł. Pozycje „inne aktywa” i „inne pasywa” wzrosły, pierwsza — o 3,5 milj. zł do 215,0 milj. zł, druga — o 11,2 milj. zł do 362,9 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania zwiększyły się o 26,6 milj. zł do 209,1 milj. zł. Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian spadł o 24,8 milj. zł do 966,7 milj. zł. Pokrycie złotem wynosi 41,18 proc., przekraczając normę statutową o przeszło 11 punktów.

(k) **Obieg polskich monet srebrnych i bilonu** wynosił w dniu 20 grudnia (w milj. zł / w nawiasie obieg w dniu 10 grudnia) ogółem 379,1 (395,6), w tem monety srebrne

298,0 (311,4), bilon niklowy i bronzowy 81,1 (84,2).

(k) **Polsko-niemiecki protokół o przejściach granicznych i drogach celnych.** W Dzienniku Ustaw R. P. nr. 94 z dnia 24 bm. ogłoszony został pod poz. 590 protokół polsko - niemiecki z dnia 30 sierpnia 1935 r. o przejściach granicznych i drogach celnych.

(k) **Nieznaczna zmiana terminów losowań pożyczki inwestycyjnej.** Ogłoszone zostało obwieszczenie min. skarbu, według którego losowanie 3 proc. premijowej pożyczki inwestycyjnej, które miały się odbyć w dniu 1-go stycznia i 1-go kwietnia 1936 r., zostają odpowiednio przesunięte na daty 5 stycznia i 5 kwietnia 1936 r.

(k) **Podania o zwolnienie maszyn i aparaty.** Począwszy od dnia 1 b. m. do wszelkich podań składanych do władz centralnych o zwolnienie maszyn i aparaty powinny być dołączane zaświadczenia Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w Warszawie, ul. Marszałkowska 140, stwierdzające, iż dane maszyny czy aparaty nie są w kraju wyrabiane. Ubiegający się o wspomniane zaświadczenie powinni przedstawić Polskiemu Związkowi Metalowców rysunek względnie fotografię maszyny (aparatu), wskazać dokładną wagę netto i przedstawić rachunek (może być „pro forma”).

Eksport nierogacizny do Niemiec. W wykonaniu umowy gospodarczej polsko-niemieckiej, rozpoczęto przedewszystkiem wywóz artykułów żywnościowych, głównie świń, na które w Niemczech przed Świątami był olbrzymi popyt. Z kół eksporterów nierogacizny dochodzą jednak głosy, że transakcje te niebardzo się udają, albowiem w Niemczech uzyskano ceny które w efekcie były znacznie niższe od cen, uzyskiwanych w kraju, nie mówiąc już o uciążliwościach, związanych obecnie z wywozem do Niemiec.

(k) **Przemysł wódczany domaga się obniżenia świadczeń akcyzowych.** Centralny Związek fabrykantów wódek i likierów z siedzibą w Warszawie, mający w swym gronie wytwórnie wódczane na Pomorzu, Śląsku, w Małopolsce oraz w Królestwie, wystąpił do min. skarbu z żądaniem obniżenia ceny świadczeń akcyzowych do połowy t. j. do kwoty 1250 zł, uzasadniając swe żądanie obniżeniem się przeciętnych obrotów fabryk wódek poniżej połowy, wobec czego wysokie ceny świadczeń akcyzowych są szczególnie dotkliwe dla średniego i drobnego przemysłu. Na wypadek nieuwzględnienia żądania wysuwa Centralny Związek alternatywną propozycję poczynienia ulg płatniczych przy nabywaniu świadczeń akcyzowych na r. 1936. (I)

(k) **Związek Izby Przemysłowo - Handlowych w sprawie ceny cukru.** Związek izb przemysłowo - handlowych wystąpił do min. skarbu oraz przemysłu i handlu wskazując na podstawie szczegółowej kalkulacji, że cena detaliczna cukru, ustalona w wysokości 1 zł, nie może być uznana za wystarczającą z punktu widzenia interesów kupieckich i mogłaby być przyjęta tylko o tyle, o ileby uznać, że kupiec powinien być bezpłatnym dystrybutorem cukru. Według kalkulacji Związku izb, nawet przy najbardziej sprzyjających okolicznościach (zakup bezpośredni w składnicy Banku Cukrownictwa z pominięciem hurtownika), różnica między własną ceną zakupu cukru przez detalistę, a oficjalnie ustaloną ceną sprzedaży wynosi zaledwie 1,6 proc., co w żadnym razie nie może wystarczyć na pokrycie rzeczywistych kosztów, związanych ze sprzedażą, nie mówiąc już o normalnym zysku, rozumianym jako słuszne wynagrodzenie za pracę i przedsiębiorczość kupca. Z tych względów Związek izb zwrócił uwagę obu ministerstw na konieczność rewizji ustalonej ceny sprzedaży cukru w detalu tak, by odpowiadała ona racjonalnie przeprowadzonej kalkulacji.

(k) **Depresja w Łodzi.** Pierwsza połowa grudnia na rynku włókienniczym Łodzi kształtowała się pod znakiem dużego zastoju. Objął on niemal wszystkie bez wyjątku branże i to zarówno w samej Łodzi, jak i na prowincji. Kupiectwo prowincjonalne notowało całkowity prawie zanik obrotów, co tłumaczy się wstrzymaniem się odbiorców od zakupów w oczekiwaniu, iż w najbliższym czasie nastąpi rzekomo nakazana przez rząd wydatną zniżka cen włókienniczych.

(k) **Poważne ograniczenie dotacji na rzecz zachodniopolskiego samorządu wojewódzkiego.** Dekretem Prezydenta Rzplitej z dnia 3. XII. 1935 r. zmniejszono dotację skarbu państwa dla prowincjonalnych związków samorządowych: dla poznańskiego — ze zł 1 300 000 na 600 000 zł i dla pomorskiego — ze zł 750 000 na zł 425 000.

PRZED UŻYCIEM
PO UŻYCIU

PRZECIWI
PIERZCHNIĘCIU
ZACZERWIENIENIU
i ODMROŻENIOM

RAK

KREM PRAŁATÓW
„PERFECTION”

ng 19 593

Z ZAGRANICY

(z) **Poważne wysiłki złoia z Włoch do Francji.** „Petit Parisien” dowiaduje się z Modane, że w ostatnich dniach pociąg pośpieszny z Rzymu do Paryża przewiózł ładunek 18 tonn złota, przeznaczony przez Bank Włoch dla Banku Francji. Zaznaczyć należy, że przy obecnej cenie złota, placowanej przez Bank Włoch — 15,50 lirów za 1 gram — ładunek ten ma wartość 279 milj. lirów.

(z) **Dalsze osuszanie Zuidersee.** Rząd holenderski postanowił w najkrótszym czasie rozpocząć dalsze prace nad osuszaniem „Zuidersee, zwanej teraz IJsselmeer. Program pracy obejmuje północno-wschodnią część obszaru wodnego, z którego powstać ma 47 600 ha ziemi uprawnej. Koszt robót ma wynieść 2,3 milj. flor., t. zn. 1 ha nowego polderu będzie kosztował 2 600 flor. Praca obliczona jest na lat 15.

(z) **Oslabienie talara abisyńskiego.** Agencja Havasa donosi z Addis - Abeby: Talar abisyński, który w ostatnich czasach notowany był 5,90 fr., w dniu 20 bm. spadł do poziomu 4,80 fr. Baisse waluty abisyńskiej tłumaczy się następującymi powodami: zaniepokojeniu, spowodowanemu bombardowaniem Dessie, alarmowi lotniczemu stolicy w ub. tygodniu, zniżce cen kawy etjopskiej na rynkach, osłabieniu tempa wywozu skór, a przede wszystkim poważnemu spadkowi cen srebra na rynku londyńskim. Zaznaczyć należy, że wartość rynkowa srebra, zawartego w talarze, wynosi 5,40 fr., a więc obecny jego kurs jest niższy od ceny zawartego w jednostce monetarnej kruszcu. Agencja Havasa twierdzi poza tem, że niepowodzenie planu paryskiego, stwarzające groźbę bardziej krwawej wojny, również wpływa na osłabienie waluty etjopskiej. Możliwa jest reakcja kursu w odwrotnym kierunku, jednak na najbliższy okres czasu przewiduje się podobno dalszą słabość waluty. „

Tissot

zegarek
antymagnetyczny
wytworny, precyzyjny

ng 17 867

Z WYDAWNICTW

(w) **„Statystyka samorządu terytorjalnego”** — Preliminarze budżetowe 1935/36. (Statystyka Polski, serja C — zeszyt 30). Nakładem Głównego Urzędu Statystycznego. Warszawa 1935. Na treść zeszytu składają się: 1) dane dotyczące preliminarznych wydatków i dochodów gmin wiejskich, miast niewydziałonych, miast wydzielonych, powiatowych i wojewódzkich związków samorządowych, 2) dane dotyczące preliminarznych wydatków i dochodów szpitali i zakładów opiekuńczych związków samorządowych, 3) dane dotyczące preliminarznych wydatków i dochodów przedsiębiorstw związków samorządowych. Całość zeszytu stanowi źródłowy materiał informacyjny o zamierzeniach w finansowej gospodarce związków samorządowych.

Krótkie informacje gospodarcze

— W ciągu pierwszych 11 miesięcy b. r. wywieziono z Polski 5157,1 tys. kg masła wobec 4333,9 tys. kg w tym samym czasie r. ub.

— Z końcem r. b. ostatnie 4 banki emisyjne w Niemczech (Bayerische Notenbank, Sächsisches Bank, Württembergische Notenbank i Badische Bank) tracą w myśl ustawy z dnia 18 grudnia 1933 r. prawo emitowania banknotów. Prawo to przysługiwać będzie odda na całym obszarze Niemiec jedynie Bankowi Rzeszy.

— Deficyt Towarzystwa Kolei Rzeszy w ciągu pierwszych 10 miesięcy r. b. wynosił około 124 milj. marek, czyli tyle samo, ile całoroczny deficyt w r. ub.

— Zawarty ostatnio układ handlowy hiszpańsko-francuski spotkał się z przychylnym przyjęciem ze strony obu krajów. Spłata zaległości hiszpańskich wobec Francji nastąpi w ciągu 2 miesięcy.

— Wywóz Stanów Zjednoczonych do Włoch i wschodnio-afrykańskich posiadłości włoskich wzrósł i stale wzrasta, mimo nacisku rządu amerykańskiego w kierunku zmniejszenia wywozu do Włoch.

— Zbiory zbóż w Argentynie w r. b. przedstawiały się następująco: pszenica 3,920 tys. tonn, żyto 140 tys. t., jęczmień 480 tys. t., owies 500 tys. t. i siemię lniane 1,280 tys. t. W stosunku do r. 1934 nastąpił w zbiorach zbóż olbrzymi spadek.

— Centralny Bank Chiński przemianowany został na Centralny Bank Rezerwowy, w związku z ceni przestał prowadzić zwykłe operacje bankowe.

RUCH MŁODYCH

Pieśń narodowego wyzwolenia od morza aż po Zbrucz

POZNAŃSKIE

Bielsko k/Gebic. Odkryto się tu zebranie Str. Narodowego połączone z kursem kandydatów. Referat wygłosił p. Kazim. Łaganowski z Gebic. Zebranie zakończono Hymnem Młodych. (lg)

Gąsawa. Odkryto się tu zebranie S. N. Referaty wygłosili p. Smorowski ze Żnina i p. Łaniecki z Ryszewka. Obecnych było przeszło 100 osób.

Gostyń. Wspaniałe zebranie Str. Narodowego odbyło się w Bodzewie przy udziale około 100 członków. Referat o sytuacji gospodarczej i politycznej Polski wygłosił p. Stanisł. Grzempowski z Piasków. Po zebraniu duża ilość sympatyków S. N. wpisywała się na członków.

W Domachowie odbyło się organizacyjne zebranie S. N., na którym przemawiał p. Żurek. (gp)

Grabów. Zebranie S. N. odbyło się przy licznych udziałach członków. (gg)

Kwiczewo. Na zebraniu Str. Narodowego referat polityczny wygłosił p. Bryłowski z Mogilna. Niedawno powstała tujejsza placówka liczy już ponad 100 członków. (lg)

Oborniki. Na zebraniu Str. Narodowego przemawiał dr. Piotrowski z Poznania. Obrady zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych i okrzykami na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, przyszłych rządów narodowych i armii narodowej. (Ko)

Ostrów. W Masanowie powstała placówka sekcji żeńskiej S. N. W Ludwikowie odbyło się zebranie organizacyjne S. N., na którym przemawiał delegat zarządu pow. Do nowego koła S. N. wstąpili licznie uczestnicy zebrania. (rp)

Orchowo (pow. Mogilno). Zebranie placówki Młodych S. N. odbyło się przy udziale przeszło 40 członków. Przemówienie wygłosił p. Kazimierz Łaganowski z Gebic. W dyskusji opowiedziano się za przeprowadzeniem bezwzględnego bojkotu handlu żydowskiego. Zebranie zakończono Hymnem Młodych. (lg)

Pakość. Zebranie S. N. koła Pakości wraz z sekcją żeńską odbyło się przy licznych udziałach członków. P. Kubiński wygłosił referat na temat kwestii żydowskiej, a p. Balcerzak przedstawił ideę ruchu narodowego. (p)

Rogoźno. Na zebraniu Str. Narodowego przemawiał dr. Piotrowski z Poznania. Na zakończenie zaśpiewano „Hymn Młodych”. (rm)

Sączkowo. Odkryto się tu zebranie S. N., na którym przemawiali pp. Szymański i mgr. Gronowski ze Śmigła. Placówka liczy 50 członków, kierownikiem jest p. Ratajski. (n)

Walka o unarodowienie Polski

Wprowadzamy w „Ruchu Młodych” narazie skromną rubrykę, w której będziemy podawali i wskazywali miejsca oraz placówki gospodarcze, które są do założenia lub do objęcia przez polski element narodowy. Prosimy naszych Czytelników, reflektujących na wskazane placówki gospodarcze i inne, by natychmiast zgłaszali się, gdyż wszelką opieszałość z naszej strony wykorzystuje przedsięwzięcie element żydowski. Przede wszystkim, że informacje podawane przez nas są ściśle i realne.

A więc w Wilnie można założyć:

— Skład instrumentów muzycznych, patefonów, przyborów itp. Żydowskich sklepów 6, polski jeden.

— Skład rowerów, maszyn do szycia, części do nich. Żydowskich kilka, polskich brak.

— Poszukiwany Polak narodowiec, posiadający około 12.000 zł celem założenia w Wilnie rentownego przedsiębiorstwa indywiduálního.

— Na odpowiedź załączyć znaczek, adres: Stronnictwo Narodowe, Wilno, Mostowa 1, dla A. Sz.

— Lekarz (w miarę możliwości ginekolog) natychmiast potrzebny do miasta w pow. łomżyńskim. Dochód miesięczny 1.000—1.500 zł zapewniony. Bliższe informacje w redakcji „Kurjera”.

Zdjęcie na tle pomnika Kościuszki w Mosinie, przedstawia członków Stronnictwa Narodowego, którzy zostali w niedzielę dnia 22 bm. udekorowani „Miecznikami”. Fot. J. Błażyński, Mosina.

ŁÓDZKIE

— **KOŁO. Z ławy oskarżonych na wolność.** Dnia 25. 11. przed sądem okręgowym w Kaliszu toczył się proces przeciwko działaczom Stronnictwa Narodowego: Mieczysławowi Rutkowskiemu, Wład. Wiśniewskiemu, Józefowi Mielcarowi, Zygm. Szynclerowi, Edw. Krzepielusze, St. Fryderychowi i Janowi Chykiemu. Wszyscy oskarżeni byli o wywołanie znanych zająć w Kole w czasie zjazdu powiatowego S. N. w dniu 25 sierpnia br. Oskarżonych bronił bezinteresownie adwokat: Konrad Zborowski z Warszawy, Władysław Rutkowski z Łodzi i Kazimierz Kowalski z m. Łodzi.

W wyniku rozprawy, która obfitowała w b. ciekawe momenty, wszyscy oskarżeni zostali uniewinnieni.

POMORZE

— **GDYNIA. Budujemy narodową straż nad Bałtykiem.** W niedzielę, dnia 1. 12. odbyło się w Gdyni zebranie Stronnictwa Narodowego. Zebraniu przewodniczył kol. red. Piszcz, który też powitał przybyłego na zebranie prezesa zarządu wojewódzkiego ks. Chudzińskiego i red. Matłosza.

Prezes okręgowy wygłosił dłuższy referat, który zebrani przyjęli oklaskami. — Aktualne sprawy polityczne omówił red. Matłosz.

Po dyskusji przystąpiono do omówienia spraw organizacyjnych. Zebrani podkreślili, że w Gdyni S. N. ma do spełnienia zadania specjalne, które wymagają stałej i wytrwałej pracy. Wobec licznych zgłoszeń, o przyjęcie do organizacji postanowiono, że członkami koła S. N. w Gdyni będą mogli zostać tylko tacy ludzie, którzy są dobrze znani dtychczasowym członkom. Koło Stronnictwa Narodowego w Gdyni rozpoczyna obecnie okres intensywnej pracy.

— **LUBAWA. Pod znakiem pożytecznego czynu.** W Lubawie odbyło się zebranie Stronnictwa Narodowego z przemówieniami kol. kol.: Mazura i Stan. Szulca. Zebraniu przewodniczył prezes Szulc. Red. Mazur w dłuższym przemówieniu zebrał obecne położenie Polski i przedstawił zebranym rolę, jaką odegrać musi naród w państwie, by stworzyć Wielką Polskę. Przemówienie red. Mazura spotkało się z gorącym przyjęciem.

Kol. Stanisław Szulc zreferował sprawę żydowską. Stwierdził on na wstępie, że dzisiaj każdy rozumny Polak traktuje sprawę żydowską jako kwestię pierwszorzędnej znaczenia dla przyszłości Polski. Bez pozytywnego rozwiązania sprawy żydowskiej nie można pomyśleć o stworzeniu warunków pod pełny rozwój tejżyny narodu polskiego. Sprawa żydowska przestała już dzisiaj tkwić w sferze teorii. Szerokie rzesze narodowe chłopów, robotników, rzemieślników, kupców i inteligentów, w zrozumieniu niebezpieczeństwa żydowskiego, stają do obrony i powiększania polskiego stanu posiadania. Z frontu tej pracy dochodzą coraz to nowe radosne fakty. Budzi się w śpieni polska adwokatura. Znamienne były w tym zakresie obrady adwokatów krakowskich, jak również adwokatów z okręgu apelacyjnego lwowskiego. Po miastach organizują się polskie kupiectwo, powstają polskie spółdzielnie, polskie hurtownie. Pod tym względem na pierwszy plan zaszczytnie wysuwa się b. Kongresówka. Wystarczy dać przykłady takich miast, jak Płock, Pabjanice, Łódź. Do pracy nad powiększeniem polskiego stanu posiadania stanąć musi każdy Polak i każdy Polak, w tym zakresie może wiele uczynić. Trzeba przede wszystkim popierać tylko

Polaków, kupować tylko w sklepach polskich, u Polaków zaopatrywać swoje potrzeby. Głębokie i zasadnicze wywody p. St. Szulca przyjęto huraganowymi oklaskami.

MAŁOPOLSKA

— **BIELSKO.** Odkryto się ostatnio w Białej poświęcenie lokalu koła Stronnictwa Narodowego z udziałem przeszło 400 osób.

Rano do godz. 9.30 przyjmowano zaproszone na uroczystość okoliczne placówki Str. Narod. oraz przybyłych delegatów władz Str. Narod. z Warszawy i Krakowa, poczem nastąpiła zbiórka wszystkich uczestników uroczystości i wymarsz grupami na nabożeństwo do kościoła parafii w Białej.

Po nabożeństwie odbyła się uroczysta akademja w Domu Katolickim. Przemówienia wygłosili delegaci z Warszawy i Krakowa.

— **ZBARAŻ.** 2 listopada odbyło się zebranie koła S. N. w Walachowie. Referat p. t. „Oboz Narodowy a kwestia żydowska” wygłosił kol. Jan Rojek, pow. refer. organ. Na zakończenie wzniesiono okrzyki na cześć Obozu Narodowego i Romana Dmowskiego.

— Dnia 2 listopada br. odbyło się zebranie koła S. N. w Zarudziu. Przemawiał kol. Jan Rojek n. t. „Nowe drogi”.

— Dnia 2-go listopada br. odbyło się zebranie koła S. N. w Kretowcach. Przemawiał kol. Tadeusz Sobolek n. t. „Sprawy ruskie”.

— Dnia 3-go listopada br. odbyło się w Maksymówce pod przewodnictwem prezesa pow. kol. Franciszka Sobolaka zjazd kier. kół S. N. i mężów pow. zbarażskiego. Dzisiejszą sytuację i sprawy organizacyjne omówił kol. Jan Rojek, pow. ref. organizacyjny.

— Dnia 3-go listopada br. odbyło się zebranie koła S. N. w Maksymówce. Przemawiał kol. Jan Rojek.

ŚLĄSK

— **MICHAŁOWICE.** W dniu 1. 12. odbyła się tu uroczysta akademja z okazji dekoracji 17 nowych członków tutejszej placówki. Przemówienie wygłosił kol. kierownik powiatowy Ingłot z Katowic. Następnie o obowiązkach członków mówił jeszcze kol. Grzebiński z Katowic. Przyrzeczenie od członków odebrał i dekorował kol. kierownik powiatowy. Obecnych na sali było około 150 członków i delegatów okolicznych placówek. Zebranie na zakończenie akademji odśpiewali hymn Młodych i wzniesli okrzyk na cześć Polski Narodowej i R. Dmowskiego.

— **MYŚLÓWICE.** Dnia 1. 12. odbyło się tu zebranie koła Stronnictwa Narodowego przy udziale 45 członków. Przemówienie na temat: „Do czego dążymy” wygłosił kol. Wurst z Katowic. Po przemówieniu wywiązała się ożywiona dyskusja. Wywody mówcy na poziomie i rzeczowe. Następnie kol. kierownik Makowski omówił jeszcze szereg spraw organizacyjnych i mawiał szczególnie do niezapłacenia stołów wigilijnych towarami nabywanymi u Żydów. Zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych oraz okrzykiem na cześć Wielkiej Polski Narodowej i jej wodza duchowego Romana Dmowskiego.

— **KATOWICE. (Załęże).** Dnia 3. 12. br. odbyło się tu zebranie kandydackie koła S. N. przy licznych udziałach członków i kandydatów. Referat na temat: „Czy system polityczny ulegnie zmianie” wygłosił kol. Tomaszewski z Katowic I. Na zakończenie zebrania odśpiewano hymn Młodych.

W dniu 5. 12. br. odbyło się tu zebranie koła Stronnictwa Narodowego przy udziale około 200 członków. W zebraniu udział

wzięli również członkowie zarządu wojewódzkiego. Przemawiali kol. kol. Awicz z Katowic i Hajducki z Chorzowa. Referat pierwszy omówił działalność masonerii, drugi zaś scharakteryzował wrogów narodu. Po przemówieniach wywiązała się bardzo żywa dyskusja. Zebranie zakończono w podniosłym nastroju odśpiewaniem hymnu Młodych oraz okrzykiem na cześć Wielkiej Narodowej Polski i jej wodza duchowego Romana Dmowskiego.

— **PSZÓW.** 1. 12. br. odbyło się również zebranie koła w Pszowie. Stawiło się 35 członków placówki. Z referatem przybył kol. Stanina Leon, który omówił położenie Polski po wyborach.

— **RYBNIK. Ciągły rozwój ruchu narodowego.** Ruch narodowy w powiecie rybnickim rozwija się nader pomyślnie. Powstaje tu coraz więcej placówek S. N. a ofiarność ich członków w pracy dla dobra narodu jest naprawdę naśladowania godna. Myśl narodowa zdobywa wciąż nowe tereny i ciągle też rosą szeregi jej gorliwych wyznawców. Lecz nie tylko wiara w ideę aktywizuje drżące społeczeństwo śląskie. Zwolennicy idei narodowej przedewszystkiem zrozumieli, że zwycięstwo zasad narodowych jest wobec dzisiejszej rzeczywistości polskiej wprost koniecznością. W drżącym do niedawna powiecie rybnickim dziś już działa kilkanaście kół. Coraz częściej odbywają się więc zebrania członków i kandydatów, a każde z tych zebrań jest jakby gorącą manifestacją uczuć narodowych.

— Niedawno np., bo 25 listopada br. odbyło się zebranie Stronnictwa Narodowego w Rybniku, na które przybyli delegaci wszystkich kół, działających na terenie powiatu. Obecnych było około 250 członków. Zebranie to uświetniło przybycie zarządu wojewódzkiego. Po zagajeniu zebrania przez kol. kierownika Kwapiszewskiego oraz odśpiewaniu Pieśni Bojowej wygłoszono dwa referaty. Przemawiali kol. kol. Awicz i Sojka, omawiając dzisiejsze położenie polityczne. Wywody mówców spotkały się z burzliwym oklaskami. Nad referatami wywiązała się bardzo ożywiona dyskusja. Zebranie zakończono w podniosłym nastroju odśpiewaniem hymnu Młodych i gromkimi okrzykami na cześć Polski Narodowej i jej wodza duchowego Romana Dmowskiego.

WARSZAWSKIE

— **SKIERNIEWICE.** Zwolniono z więzienia łowickiego 3 narodowców z powiatu skierniewickiego kol. kol.: Frontczaka Jana z kolonii Starorawskiej, Jakubika Henryka ze Starej Rawy i Gawlikowskiego z Franciszkowej.

— W dniu 21. 10. odbyło się zebranie Stronnictwa Narodowego w Jezowie z udziałem prezesa zarządu powiatowego Str. Narod. kol. Sulikowskiego.

— W dniu 27. 10. odbyło się zebranie Stronnictwa Narodowego w Adamowie. Przemawiał kol. Paderewski.

— **WYSOKIE MAZOWIECKIE.** Z pośród aresztowanych 50 członków Stron. Narodowego i przetrzymywanych w więzieniu w Łomży od dnia 25. 8. br. zwolnieni zostali: Wasilewski Eugeniusz z Wysokiego Mazowieckiego, Szeptowski Stanisław z Dąbrowy Wilki, Moczydłowski Józef, Garbowski, Gołaszewski, Zaleski Teofil z Zalesia, soltys Wojciech Truskolaski z Suchow Truskolasy, Idzkowski, Raciborski z Lachów i inni. Reszta pozostaje w więzieniu już trzeci miesiąc. Są to rolnicy, przeważnie ojcowie licznych rodzin i starcy nawet 60-cio letni.

— Dnia 13. 10. wybrany został nowy zarząd powiatowy Stron. Narod. Prezesem został adw. Jursz, w-prezesem inż. Wojciech Woźniak, sekr. Alfons Surmaczewicz, skarbnik Edyta Moczulska, ref. organ. Czesław Chudziński, czł. zarządu Franciszek Włostowski i Jurszowa.

WILEŃSKIE

— **WILNO.** W pierwszych dniach grudnia odbył się w Wilnie kurs dla kierowników placówek. Kurs był licznie obsesany przez placówki wiejskie.

— Kolegów Wiśniewskiego, Siwickiego i Siemaszke, zatrzymanych na początku bieżącego miesiąca, przewieziono do więzienia na Łukiszkach, wdrażając przeciwko nim śledztwo. Resztę zatrzymanych po wylegitymowaniu zwolniono.

— W dniu 11 bm. ukazał się w sprzedaży Kalendarz Narodowy w cenie 1,— zł. Zawiera on szereg ciekawych artykułów, przepisy prawne, bogaty dział informacyjny itp. Kalendarz Narodowy winien znaleźć się w każdym polskim domu, na biurko każdego polskiego kupca i rzemieślnika. Zawiera bowiem adresy polskich firm na terenie Wilna, skutkiem czego ułatwia nawiązanie stosunków handlowych z Polakami.

Sezon kolarski w r. 1935

Tegoroczny sezon kolarski należał do bardzo ruchliwych. Ożywiona działalność wykazywały zarówno okręgowe związki jak i zrzeszone w nim kluby, z których 4 działały w Poznaniu, po jednym w Gnieźnie i w Inowrocławiu. Zarówno liczba zrzeszonych kolarzy jak i poziom organizacyjny sportu kolarskiego na naszym terenie nie jest jeszcze zadowalający, nie tylko w porównaniu z zagranicą, ale nawet innymi ośrodkami Polski. Wina tego stanu leży niezawodnie w braku odpowiednich ludzi do pracy, co daje się zresztą odczuwać prawie we wszystkich dziedzinach sportowych. Na przeszkodzie silniejszemu rozwojowi kolarstwa poznańskiego stoi również brak środków finansowych pochodzących czy to ze strony przemysłu rowerowego, który zawychybył wybitnie popiera tę dziedzinę sportu, czy też pochodzących z wpływów z imprez. Odczuwa się brak toru kolarskiego, który daje organizacjom kolarskim główne dochody. Imprezy szosowe bowiem nie dają dochodu i są z reguły deficytowe.

Kwestia budowy toru kolarskiego jest uzależniona od finansów miasta, które jest powołane do wznoszenia takich budowli. Środków potrzebnych niema, więc tymczasem tor kolarski jest tylko projektowany i miejmy nadzieję będzie następną inwestycją miasta po krytej pływalni. Miejsce pod budowę toru kolarskiego jest już wyznaczone, przy skrzyżowaniu Drogi Dębińskiej z projektowanym przedłużeniem ulicy św. Jerzego przy ul. Kolarskiej. Jak długo kolarze na realizację tego projektu po-

czekają, niewiadomo.

Z braku toru organizuje się w Poznaniu wyścigi na bieżni Areny na Łazarzu. Pierwsze takie wyścigi zorganizowane przez najstarsze w Poznaniu „Pozn. Tow. Cyklistów i Mot.”, cieszyły się dużym powodzeniem wobec czego później urządzono mistrzostwa m. Poznania na bieżni, które zdobył Kluj (HCP).

Po otwarciu sezonu w kwietniu, pierwszą imprezą szosową były mistrzostwa klubowe. Mistrzem „HCP” został Skowroński, „P. T. C. M.” Januszewski. Odbite miesiąc później mistrzostwo województwa zdobył Ritter z Bydgoszczy. Następnie odbyły się dwa wyścigi 100 kilometrowe zorganizowane przez kluby, przyczem pierwszy urządzony został przez PTCM z okazji 10-lecia istnienia towarzystwa, a drugi przez HCP z okazji 5-lecia istnienia. Jedynym dwuetapowym wyścigiem był bieg dookoła województwa poznańskiego, który wygrał kolarz warszawski Starzyński.

Przez Poznań przechodziły wreszcie dwa wyścigi etapowe: „Centry” organizowany przez WTC na trasie Warszawa—Poznań—Warszawa oraz Warszawa—Berlin, rozgrywany w konkurencji międzynarodowej. W obu wyścigach start i meta etapu znajdowały się w Poznaniu.

Z pośród zawodników na czoło wybił się nowy nabytek „HCP” Galeja, reemigrant z Francji. Jako jedyny kolarz został on zaliczony do drużyny narodowej. Dotychczasowy mistrz poznański Lange, po powrocie z wojska nie wrócił do swej dawnej formy.

PRZY REUMATYZMIE, ARTRETYZMIE, SKLEROZIE — SOK CZOSNKU F. F.

APTEKA MAZOWIECKA, WARSZAWA, MAZOWIECKA 10. ng 18948

Apteka o opBałym Orlem K. Skarżyński, Poznań, Sary ynetRk 41.

Ciężka atletyka

Zarząd WOZA projektuje w styczniu i w lutym 1936 r. dwa międzynarodowe spotkania w Warszawie, a mianowicie: Warszawa — Ryga i Warszawa — Berlin. Spotkania dojdą prawdopodobnie do skutku.

Hokej na lodzie

„LTC.” Praha, który w czwartek pokonał w Berlinie zespół polski w stosunku 9:3, w przeddzień rozegrał spotkanie w Paryżu, z drużyną Français Volants, przegrywając w stosunku 3:4. Dwie pierwsze trefy miały wyniki remisowe 1:1, 1:1. — Decydująca o zwycięstwie bramka padła dopiero w trzeciej tercji (2:1). (Pat.)

Lekka atletyka

Angielski związek lekkoatletyczny zaangażował na trenera dla swoich olimpijczyków znanego fińskiego lekkoatletę Nikkolę. (Pat.)

Łyżwiarstwo

W Pucku dokonano niwelacji terenu nad zatoką. Na terenie tym powstanie wielki tor łyżwiarski, który stanowić będzie zaczątek projektowanego w Pucku wielkiego ośrodka sportów zimowych i żeglarskiego zimowego na zatoce. (Pat.)

Narciarstwo

We wtorek, 31 bm. odbędzie się w Zakopanem bieg rozstawni 4x10 klm. o mistrzostwo Polski i o puchar kapitana sportowego P. Z. N., Stanisława Fächer. Organizację biegu przeprowadza IV podhalański okręg P. Z. N., Puchar Stanisława Fächer zdobyła w latach 1933 i 34 sekcja narciarska „Wisły” w Zakopanem. W razie trzeciego zwycięstwa tego klubu w roku bieżącym puchar przejdzie na jego własność. (Pat.)

Pięściarstwo

Warta w Warszawie. W nadchodzącą niedzielę w gmachu cyrku o godz. 12 odbędzie się towarzyski mecz bokserski Polonia — Warta. Drużyny wystąpią w następujących składach: Polonia: Krysiak, Weiman, Małeki, Łukasiewicz, Janczak, Fabisiak, Posmyk i Sowiński. Warta: Koziołek, Sobiak, Rogalski, Kajnar, Sipiński, Kruszyna, Szymura oraz Pilat lub Karpiński.

Reprezentacja pięściarska Warszawy walczącej będzie 2 lutego na trzech frontach, a mianowicie:

W Warszawie z reprezentacją Gdańska o puchar prezydenta senatu gdańskiego, dotąd dwukrotnie zdobyty przez Warszawiaków. Tego samego dnia bokserzy Warszawy rozegrają w Lublinie i Krakowie spotkania z reprezentacjami tych miast.

Międzymiastowe spotkanie Warszawa — Bruksela odbędzie się definitywnie 8 marca w stolicy.

Piłkarska

Po ostatnich rozgrywkach piłkarskich o mistrzostwo pierwszej ligi angielskiej, na czele tabeli znajduje się Sunderland — 30 pkt., 2) Derby County 25 pkt., 3) Huddersfield 25 pkt., 4) Arsenal 24 pkt., 5) Birmingham 23 pkt., 6) Liverpool 22 pkt.

Reprezentacja piłkarska Moskwy walcząca 1 stycznia w Paryżu przeciwko miejscowemu „Racing Club”. Międzynarodowy związek piłki nożnej nie zaopiniował jednak przeciwko temu spotkaniu, wskutek czego mecz dojdzie do skutku. (Pat.)

Tenis

Szwajcarski Związek Tenisowy zdecydował się wziąć udział w turnieju o puchar Davisa w r. 1936. (Pat.)

ZYCIE SOKOLE

Zjazd prezesów i naczelników

Zjazd prezesów i naczelników gniazd, należących do okręgu kościańskiego odbył się w tutejszej sokolnicy przy udziale przedstawicieli 19 gniazd, na ogólną liczbę 24, oraz członków zarządu okręgowego. Przewodnictwo dzielnicy wielkopolskiej reprezentowali dh. prezes Wolski i dch. wiceprezeska Rozmiarkowa z Poznania. W zastępstwie chorego prezesa okr. dha Stróżyka przewodniczył obradom dh. wiceprezes Kali-

szewski. Po załatwieniu wstępnych formalności zjazd wysłuchał całego szeregu komunikatów zarządu, nad którymi wywiązała się bardzo ożywiona i rzeczowa dyskusja.

Na zakończenie jej wygłosił dh. prezes dzielnicy dłuższe i gorące przemówienie, w którym podkreślał najważniejsze momenty sokolej pracy organizacyjnej, zwracając zaważając uwagę na zauważone braki i niedomagania, oraz uwypuklając ideowe, wychowawcze podstawy tej pracy, wzywał do sumiennego i obowiązkowego

jej spełniania w myśl wniosków tradycji służby sokolej dla narodu i państwa. W serdecznych słowach zwróciła się również do zebranych dchna wiceprezeska dzielnicy, omawiając w szczególności sprawy, dotyczące organizacji sokolej.

Szczególną uwagę poświęcono także sprawie abonowania „Pobudki”, która to sprawa dużo pozostawia jeszcze do życzenia, a która bezwzględnie wprowadzona być winna na lepsze tory. W myśl wydanego wszystkim okręgom przez przewodnictwo dzielnicy polecenia, wybrano w tym celu specjalnego referenta propagandowego w osobie dha Czesława Gałęckiego z Kościana, który w myśl poleceń dzielnicy sekcji propagandowej współpracować będzie z referentami gniazdowymi nad jak najszerzym rozpowszechnieniem „Pobudki” na terenie okręgu.

W dalszym ciągu zebrania omawiano sprawę tegorocznego zlotu okręgowego, który odbył się w Krzywiniu. Przedsta-

Z okazji 15-tej rocznicy swego istnienia KORPORACJA STUDENTÓW U. P. -POSNANIA- zg 510 urządza w niedzielę, dnia 5-tego stycznia 1936 roku WIELKI BAL W SALI „BAZARU”

„Pobudka Sokola”

Powstała ostatnio przy Przewodnictwie dzielnicy Wielkopolskiej sekcja propagandy „Pobudki Sokolej”, której celem jest jak najszerzej pojeła propaganda organu Przewodnictwa Dzielnicy Wlkp., propaganda nie tylko wśród sokolów, ale i wśród sympatyków Sokolstwa. Na czele sekcji jako jej przewodnicząca stoi wiceprezeska Dzielnicy dchna Halina Rozmiarkowa, zastęp. przewodn. jest dh. dr. Bochenek. Do sekcji wchodzi jeszcze dh. sekr. Fellner W., dh. Roskosz St. i dchna Pawlicka, z urzędu wchodzi do sekcji dchny admin. Wolska i redaktorka Remiszewska. Sekcja będzie miała swoje ekspozytury w okręgach i gniazdach w postaci referentów okręgowych i gniazdowych „Pobudki Sokolej”. Pierwszym krokiem, po zorganizowaniu się sekcji, będzie wielki konkurs propagandowy „Pobudki Sokolej” z licznymi nagrodami, który ogłoszony będzie w ostatnich dniach grudnia.

WĄGRÓWIEC

Odbił się zjazd prezesów i naczelników gniazd okr. węgrowskiego. Obrady zajął prez. okr. dchna dr. Kulińska witając przedstawicieli przewodnictwa dzielnicy dha Roskosza, oraz delegatki i delegatów gniazd. Obecnych na zebraniu było 30 osób. Nie przybyło i nie usprawiedliwiło się gniazdo Damastówek.

Po załatwieniu spraw formalnych szereg ważnych zagadnień omówiła dch. prezeska Kulińska, przedstawiając całokształt spraw organizacyjnych dobrze rozwijającego się pod jej sterem okręgu. Następnie skarbnik okr. omówił sprawy finansowe, podając, że okręg nie posiada żadnych zaległości. Sekretarz przedstawił sprawy administracyjne, a Naczelnik zobrazował pracę techniczną, na którą złożyły się — zawody okręgowe, tygodniowy kurs sprzętowych w Wapnie, oraz omówił ogólne sprawy techniczne; naczelnicka zdała sprawę z pracy druchen w tej dziedzinie.

W końcu referowali prezesi i naczelnicy gniazd. Ze sprawozdań wynika, że większość gniazd, mimo różnych trudności, pracuje intensywnie, a życie sokole w okręgu nabiera coraz większego rozmachu.

Po rzeczowej dyskusji przemówił delegat przewodnictwa dzielnicy dh. Roskosz Tomasz podkreślając doniosłe znaczenie pracy organizacyjnej na niwie sokolej dla narodu i państwa. tr.

Sokół, artysta-malarz, jubilat

Znany jest ze swych obrazów artysta-malarz prof. Wincenty Wodzinowski. Na ogół nieznany jest jednak fakt, że artysta ten jest również starym, zasłużonym działaczem sokolim. Oto w ub. niedzielę „Sokół” w Krakowie — Podgórzu obchodził 25-lecie prezury prof. Wodzinowskiego. Uroczystość rozpoczęła się mszą św. w kościele parafialnym, poczem w sokolnicę przemawiali ks. dr. Niemczyński, prezes dzieln. dr. Rowiński i dh. Zmuda. Jubilatowi wręczono złoty sygnet jako „symbol dożgonnych zaślubin z gniazdem”.

Gniazdo w Budzynie

Walne zebranie odbyło się, po załatwieniu spraw formalnych i referacie dha Dastycha o znaczeniu gimnastyki, w dniu 15 bm. pod przewodnictwem dha Skrzypczaka. Ze sprawozdań wynika, że gniazdo pracowało dzielnie: odbyło 14 zebrań zarządu i 12 plenarnych, urządzono 4 wycieczki. Nowych członków przyjęto 25 druchen i 17 druhów. Ćwiczenia urządzono w 44 dniach po 2 godziny dla druhów, dla druchen niestety tylko 12. Wykładów owiatowych odbyło się 8. Kasa wykazuje poważne saldo na nowy rok. Po udzieleniu ustępującemu zarządowi absolutorium wybrano na r. 1936 zarząd w składzie następującym: Kaźmierczak — prezes, Geisler — wiceprezes, Stepczyńska — sekretarka, Hedeszyński — zast. sekr., Roman Cybul — skarbnik, Dowczyński — naczelnik, Mrowczyńska naczelnicka, Mroziński — zast. naczelnika, Franciszek Cybulski, gospodarz. Ref. oświat. Edmund Dastych. Komisja Rewizyjna: dh. Galon, Leon Dastych i Skrzypczak. Chorąży dh. Repczyński. Delegatem dh. Edmund Dastych.

Następnie uchwalono, by do P. Cz. K. w Chodzieży przystąpić z miesięczną składką, za co oddział ten odwiedzać ma gniazdo z odpowiednimi odczytami. We wolnych głosach apelowano do druchen, by jak najwięcej korzystały z kursu haftu i gotowania. (k)

Czytajcie i abonujcie „Ilustrację Polską”

Konkurs Gwiazdkowy

Ogłaszamy rozwiązanie konkursu z dnia 15. bm.

1) Aparatem od Foto Gregera uraduliesz każdego.

2) Jakiego kremu używasz do pielęgnacji skóry

Odpowiedzi najwięcej podawano następująco:

Używam kremu Pea.

Skład komisji był nast.: Mgr. Roman Gaj, Antoni Ruks (Kurjer Poznański), Julian Jagielski, właśc. Agencji Reklam.

I-sza nagroda zł 50,— przypadła: p. Marji Bartkowiakównie, Poznań, ul. Marcelesińska 3.

Pozatem otrzymują nagrody nast. osoby: Z. Bielerzewska, Bog. Wróblewska, Zofia Syldestowa, Jadw. Pecherska, Zdzisł. Grałak, Marja Mielcarek, Felicja Tomaszewska, Gertr. Kosselówna, Jadwiga Tokarska, Marja Wawrzyniakowa, Gracjan Dobrolinski, Józ. Rapirowa, Janusz Kazubowski, Wanda Godlewska, Marja Stankiewiczowa, B. Gajewska, Aniela Gomerska, Zuz. Derda, Urszula Ligocka, Stan. Nowicka, Marj. Nadstawek, Józ. Adamski, Wacław Tyblewski, Józ. Pijak, Witold Jaworowicz, Hel. Budzyńska, Jadw. Kalina, Kaz. Niezielińska, Michał Wieczorek, Leon Szymański, Roma Wasikowa, Marja Sibińska, Bog. Krzywińska, Klara Gostkowska, Tad. Stankiewicz, Leon Gałęzewski, Lucja Zgainska, Hel. Silska, Lucyna Formańska, Zofia Piątkowska, Irena Deering, Sab. Bajerłówna, Zofia Wielka, Stan. Leciejewska, Wit. Guzek, Magdalena Lewandowska, Ign. Rzepczyk, Kryst. Trafasówna, Zyg. Jungst, Boh. Łojewski, Jad. Brzezińska, Leon Mocydłarz, Lucjan Zaremba, Tad. Kapczyński, M. Piekarczykówna, Stef. Szafranska, St. Miskiewicz, Kat. Konieczna — wszyscy z Poznania. — I. Beneschówna, Trzebiaw k. Sędziewa, W. Różycka, L. Gorzejowska z Wągrowca, I. Mądra, I. Wopińska z Rawicza, H. Lubierska, Nowy Tomyśl, L. Frankowski Zabikowo, H. Czarlińska, Wit. Smyczyński z Bydgoszczy, E. Drogowska Zakrzewo, U. Szałówna Zduny, L. Prądyńska Inowrocław, B. Głuszcakówna Słabomierz, Sch. Krukowska, Z. Bielecka z Gdyni, Marja Opiełńska, K. Radomski, I. Lisiówna z Ostrowa, St. Rzepecki, Chojno, H. Sekowska, Sporny, M. Szfraga z Koźmina, H. Fengler Mosina, E. Stachowiak Góra p. Jarocin, I. Niemcówna Zbaraż Małop., M. Winiecki Pietrzyków, Z. Dziel Gniezno, I. Nowakówna Znin, St. Śliwiński, J. Ziolk Sieraków, H. Paszakówna Nowe Miasto, M. Kaczmarek, K. Sytkówna z Kościana, J. Ziolkowska Keynia, Cz. Molenda Hel, I. Wiatrowik Krotoszyń, B. Mankowska Mitosław, A. Mańczak Szamotuły, W. Piotrowska Będlewo, Zb. Jachowiak Leszno, T. Müller Stęszew, Z. Kadler Nowa Niwka, Eg. Jarnajczyk Września, A. Deja Swadzim, B. Kaźmierczak Janowiec, Wł. Szafranski Mur. Goślina, M. Wojewódzka Pakość, J. Stasińska Grodzisk, L. Karwik Taczanów, F. Pawlicki Śrem, A. Borowski, J. Wunesh, Leszno, J. Kokocińska Kepno, Z. Skowroński Krobica, F. Stachowiak Zbaszyn, F. Rucińska Strzelno, F. Kończak Gostyń, P. Bielawska Oborniki.

Nagrody można odebrać w naszym biurze codz. tylko od godz. 13—15 i 18—19. Zamiejscowym wysłamy pocztą.

Agencja Reklam — Biuro Ogłoszeń Julian Jagielski, Poznań, Ratajczaka 27. tg 511

Akademja sokola i szkoła

W związku z opisem akademii ku czci patrona Sokolstwa, Tadeusza Kościuszki, w Szamotułach i uwagami, dotyczącymi kierowniczki szkoły p. Antoniny Nowickiej, — zainteresowana donosi nam, że na wymienionej akademii było obecnych za jej zgodą i wiedzą — mnóstwo uczniów klasy siódmej i trzy nauczycielki.

Przyznaje natomiast p. Nowicka, że czterem uczniom nie pozwoliła na wystąpienie na scenie w akademii, — powołując się przytem na zarządzenie Kuratorium O. S. „w sprawie udziału w organizacjach pozaszkolnych”. O ile nam wiadomo, chodzi w tem rozporządzeniu faktycznie tylko o „udział w organizacjach”, to jest o to, że młodzieży szkolnej nie wolno należeć do organizacji pozaszkolnych jako członkowie. Natomiast nie zabrania rozporządzenie uprawiania ćwiczeń w „Sokole”.

Dalej przyznaje p. N., że udzieliła „trzem uczniom i jednej uczennicy nagany za niezastosowanie się do § 26 regulaminu, obowiązującego w naszej szkole”. Według tego regulaminu „uczniom i uczennicom wolno uczęszczać na przedstawienia, akademie, zabawy dziecięce i t. p., urządzone na terenie poza szkołą, wolno uczęszczać tylko za zgodą wychowawcy klasy i pod opieką dorosłych”. Rozporządzenie w zasadzie słuszne. Jeżeli

jednak „wychowawca klasy” stosowałby je do uroczystości ku czci Tadeusza Kościuszki, urządzonej do tego przez tak zasłużoną organizację, jak „Sokol”, świadczyłoby to ujemnie tylko — o tym wychowawcy. O tem p. Nowicka powinna pamiętać. Licząc się z opinią w mieście i w całej Wielkopolsce.

Nie na czem innem przecież polega „kontakt szkoły” z życiem, od którego próżno usiłował oderwać ją p. Jędrzejewicz za swego urzędowania. Jeżeli ten kontakt będzie istniał, nie będzie też „oburzenia”.

korespondencja

z czytelnikami

— A. 100. Każdy emeryt otrzyma jeszcze orzeczenie emerytalne, z którego wynikać będzie jego dokładnie obliczona emerytura w myśl nowych przepisów emerytalnych. Należy zatem odczekać tegoż orzeczenia. (K)

— Kaktus. Trudno i nam coś poradzić w takiej sytuacji. Może jeszcze jakieś ogłoszenie. Prosimy podać tekst, to

umieścimy. Poza tem w ostateczności chyba się zgłosić o pomoc do miejscowych instytucji dobroczynności.

— „Narodowiec”. Dokładnych informacji w tym kierunku udzieli Panu właściwa Powiatowa Komenda Uzupełnień, do której się zwrócić należy. (K)

— K. Kościuszka 100. O ile wspomniana hipoteka podlega ustawie moratoryjnej, to odsetki umówione, obniżone zostały z dniem 1. 4. 33 r. na 6 proc., a od 1. 12. 35 r. na 5 proc. w stosunku rocznym. Jeżeli Pan w czasie tym płać odsetki wyższe, może Pan nadpłaconą kwotę potrącić przy placeniu przyszłych odsetek. (K)

— P. L. Pan ma słuszną i obowiązującą Pana czynsz w kwocie 56,00 bl., od czego przysługuje 10 proc. obniżka. (K)

— W. U. Dobrowolna umowa co do wysokości czynszu jest nieważna i obowiązuje Pana komorne podstawowe z czerwca 1914 r. w wysokości 65 zł. Od tej kwoty przysługuje Panu 10-proc. obniżka. (K)

— K. K. P. Wierzytelność Pana podlega ustawie oddłużeniowej i z mocy samego prawa rozłożona została na 28 równych półrocznych rat, z których pierwsza płatna będzie dopiero 1. 10. 38 r. Odsetki obniżone zostały z dniem 1. 11. 34 na 3 proc. rocznie i płatne są w półrocznych ratach z dołu, co 1. 4. i 1. 10. k. r., poczynając od 1. 4. 35 r. Spłaty kapitału Pan zatem domagać się przed 1. 10. 38 r. nie może. (K)

— G. Bukowska 101. Przysługuje Panu obniżka komornego od kwoty 51,30 zł,

gdyż gospodarz do podwyższenia komornego nie był uprawniony. (K)

— K. B. 100. Może Pan z tych ulg korzystać, lecz winien Pan wnieść odpowiednie podanie do urzędu skarbowego. (K)

— A. K. — Poznań. Od długów hipotecznych, powstałych po 1. lipca 1932 r., obowiązują odsetki umówione. (K)

— P. Gizelski — Poznań. Miarodajnym dla Pana jest podstawowe komorne z czerwca 1914 r. Od ostatniego orzeczenia przysługuje Panu w dwóch miesiącach droga skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego w Warszawie i to przez adwokata. (K)

— F. Orlicki — Poznań. Należy wezwać gospodarza, by spowodował ustanie tego warkotu, inaczej przysługuje Panu prawo wypowiedzenia stosunku najmu w czasokresie ustawowym. (K)

— A. K. — Poznań. Należy płać do 1. 4. 33 r. odsetki umówione, zaś od 1. 4. 33 r. — 6 proc., a od 1. 12. 35 r. — 5 proc. w stosunku rocznym. (K)

— B. Bogda — Poznań. Bez przedłożenia nam kwitu abonamentowego informacji nie udzielamy. (K)

— „Anna”. O ile dom Pani podlega ustawie o ochronie lokatorów, obowiązuje lokatora nadal czynsz podstawowy z czerwca 1914 r. z 10 proc. obniżką. (K)

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 28 grudnia 1935 r. o godz. 8,25, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy, nigdy niezapomniany mąż, troskliwy i ukochany ojciec, dziadek, teść, brat, szwagier i wujek, ś. p.

Aleksander Paszkowski

emeryt. radca dyr. poczt i telegraf.

przeżywszy lat 63. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 31 grudnia 1935 r. o godz. 3 z domu żałoby w Sierakowie. Msza św. za duszę ś. p. drogiego Zmarłego odprawi się w Nowy Rok o godz. 8.

W nieutulonym smutku pograżeni
żona z dziećmi i rodziną.

dg 5348

Sieraków, Poznań, Katowice, Berlin, Ostrów.

Dnia 27 grudnia 1935 r. rozstał się z światem, ś. p.

Dr. Bohdan Lipiński

założyciel i b. prezes naszego towarzystwa

nasz szczerzy przyjaciel i doradca. Zachowamy Go w stałej pamięci.

Towarzystwo Miłośników Fotografii
w Poznaniu.

zg 12 496

W czwartek, dnia 26 grudnia 1935 r., zmarł, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz troskliwy ojciec i teść, ś. p.

Zygmunt Kamiński

em. urzędnik Tow. Ubezpieczeń „Victoria” w Berlinie.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 29 grudnia o godz. 14 z domu żałoby.

zg 12185

W ciężkim smutku pograżeni

Poznań, ul. Ostrobramska 20 żona, córki i zięć.

Dnia 26 grudnia 1935 r., o godz. 21 zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, najtroskliwszy ojciec, zięć, brat i wujek, ś. p.

Marjan Janowski

przeżywszy lat 43. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 30. bm. o godz. 15 z domu żałoby przy ul. Górna Wilda 189, Osada Kolejowa 11, na cmentarz parafialny. Msza św. za spokój duszy ś. p. odprawiona zostanie dnia następnego o godz. 9 w kościele O. O. Zmartwychwstańców, o czym donoszą

dg 5344

W ciężkim smutku pograżeni

żona z synkiem i rodziną.

Zakład pogrzebowy W. Duchewicz, Poznań, Górna Wilda 86.

Dnia 28 grudnia 1935 r. o godz. 4 rano zasnął w Panu, opatrzony Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, nasz ukochany i troskliwy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Teofil Stachowski

sodalis marianus — em. inspektor szkolny

przeżywszy lat 68. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 30. bm., o godzinie 14 z domu żałoby, Graniczna 5, na cmentarz na Górczynie, o czym donosi

zg 12 495

W ciężkim smutku pograżona
żona z dziećmi i rodziną.

Poznań, Pobiedziska, Bydgoszcz, Pniewy.

W czwartek, 26 grudnia 1935 r. o godz. 21,30, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach w 76 roku życia, moja najukochańsza żona, nasza najtroskliwsza matka, teściowa i babka, ś. p.

z Krauzów

Józefa Sokołowska

zg 12484

W ciężkim smutku pograżeni
mąż, dzieci i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się dnia 30 grudnia br. w Wytomyślu.

Wytomyśl, Nowy Tomyśl, Peczew, Poznań, Bydgoszcz, Rydzyna, Rogoźno.

W drugie święto Bożego Narodzenia o godz. 21, zaledwie w siedem miesięcy po śmierci swego męża, naszego drogiego ojca, zasnęła w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza ukochana i najtroskliwsza matka, synowa, siostra, bratowa, szwagierka i cicia, ś. p.

z Maciejewskich

Julja Worsztynowiczowa

w 54 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 29 grudnia br. w Ostrzeszowie o godz. 14 z domu żałoby, ul. Zamkowa.

zg 12 494

W ciężkim smutku pograżeni
dzieci i rodzina.

Ostrzeszów, Raszków, Pleszew, Ostrów, Poznań, Tarnowo-Podgórne, Bydgoszcz, dnia 26 grudnia 1935 r.

W piątek, 27 grudnia 1935 r. o godz. 12 w południe, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, teściowa, babcia i prababka, ś. p.

z Piętów

Marja Dzikowska

I. voto Kosicka

przeżywszy lat 79. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 30. bm. o godz. 14,30 z kaplicy przedpołudniowej Wąły Jana III, na cmentarz św. Wojciecha.

W ciężkim smutku pograżony
w imieniu rodziny
syn z żoną.

dg 5356

Poznań, ul. Dąbrowskiego 105.

Pneumatyki

najslawniejszych af. brykatów M. chelini-Stomil. India eth po dotąd niebywale niskich cenach potocz

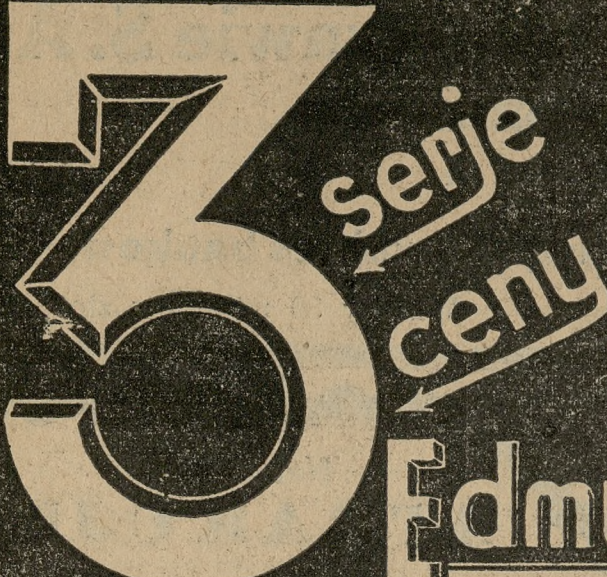
Brzeskiauto

S. A. Poznań,
ul. Dąbrowskiego nr. 29
zał. 1894. Tel. 63-65
nr 17-50

Meble kuchenne kuchnie reformowe

wprost wytwórni najkorzystniej
Poznań, Pleskowska 3. Koniecki,
ul. Łódzkiej przy Tanie Garbar-
kiej.

zd 79 100

PALTA UBRANIA FUTRA

materiały z metra

Działy miarowe u szczytu doskonałości

Edmund Rychter POZNAŃ

ul. Fr. Ratajczaka 2
ul. Wrocławska 15
ul. Wrocławska 14
OSTROW wlkp.

Tylko jasnowidz prof. Goltzani otworzy wrota do szczęścia tym,

ktoż szuka ratunku w życiu bez jutra!!! Przepowiednie jego w kierunku loterii — miłości — chorób — kradzieży, jakoteż horoskopy na przyszłość zwyciężą Twoje troski. Bądź więc budowniczym Twojego szczęścia i nadeślij datę urodzenia, z 1.60 znaczkami na koszty portycji (ewentualnie imię nadane Ci przy bierzmowaniu). Gratulacje jasnowidz nie opłacają JASNOWIDZ Prof. GOLTZANI, Kraków, skrytka pocztowa 474.

ng 19 783

Ogłoszenie

Następna LICYTACJĘ rozpoczynamy w poniedziałek, dnia 13 stycznia 1936 r. na sali przy ul. Masztalarskiej nr. 8a (dawniej Jarocka). Przedmioty licytować będziemy co dzień od godz. 10-tej do 14-tej. Licytacja obejmuje: NIEWYKUPIONE ZASTAWY złożone do 3 października 1935 włącznie (do nr. 144.145) i PROLONGATY do których zapłacono odsetki do 3 października 1935 włącznie tj. do nr. 288.206, od nr. 293.001 do nr. 296.156 i od nr. 395.594 do nr. 395.926. Prolongaty przyjmować będziemy tylko do środy, dnia 3 stycznia 1936 r.

Uwaga! Wszelkie zastawy i prolongaty wyżej wymienione niezapłacone tego samego dnia w którym zostały oddane do załatwienia, zostaną zlicytowane.

Lombard miejski w Poznaniu
ul. Nowa 10 (wejście z ul. Sierociej)
ng 19 779/80

Nie cud a rzeczywistość!

Słynny Jasnowidz Osowski z Warszawy

przewidział główną wygraną loterii premijowej za pomocą klucza wibracyjnego. Wyświetla najbardziej zawiśle sprawy miłosne, handlowe, spadkowe, ukryte skarby. Ostrzega przed pseudojasnowidzami, którzy szumnie się ogłaszają i wykorzystują Szan. Publiczność nie mając żadnego daru Bożego. Tylko przez krótki czas ofiaruje dla dobra ogółu, każdemu horoskop. Nadeślij datę urodzenia, imię matki oraz 1.50 złotego na koszty portycji. Seansów gratisowo nie przeprowadzam. Kraków, Tomasz 15 m. 2.
ng 19 781

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty na przykład: n 3695, z 21 025, d 1811
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11.00.

1. DOMY-PARCELE

Parcele
przy Obornickiej tanio sprzedam. Informacje Małeckiego 18, m. 9.
zdg 79 218

Dom
z 2 składami w Pobiedziskach — sprzedam. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 431

Administracje
domów przyjmie dzielną bankowicę, prawnik, właściciel nieruchomości korzystnie. Kaucja. — Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 79 867

Parcele
wymierzone. Grobla 28, m. 2.
zdg 79 881

Parcele
(Grunwaldzka) 20 minut tramwaju rozpoczeta budowa sprzedam. Cena 1500 zł. Zgłoszenia Staszica 20 — 12.
zdg 79 835

Dom
nowowbudowany z zabudowaniami nadającymi się na cele przemysłowe sprzedam. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 830

Wille
kupie, wpłaty 10 000. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 642

Sołacz
jednomieszka. 6 p. nowa z ogrodem wydzierżawie zaraz z prawem pierwokupu. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 733

Najtańsze parcele budowlane przy Osiedlu Warszawskim
bardzo korzystnie położone światła, wodociąg, Małcki. Droga Debińska 11. Telefon 11-90.
Pg 5781/2-28.9

Parcele
dom zwarta budowa przy Słowackiego sprzedam. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 80 387

Kamienice
czteropiętrowa dochód 16 000. — sprzedam bezpodatkowo sprzedam właścicieli. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 80 311.

Dom
nowy, piekarnia, morga ogrodu, przy Poznaniu, dochód 2 200. sprzedam 16 000, wpłata 10 000. Kossmann, Fredry 6. zdg 80 175

2. PIENIĄDZ

20 tysięcy złotych
hipotekę gwarancyjną i weksle handlowe poszukuje, pewność absolutna. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 79 874

Wspólnik
3 — 4 000 potrzebny. Mam własny magazyn bocznicą telefonem Poznaniu. — Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 79 765

Wspólnika
szoferka — współpracownik tysiącem lub samochodem szukam do dobra prosperującego interesu w województwie poznańskim. Zgłoszenia Ogrodowa 12 — 10. — zdg 80 217

Kapitalista

dobrego interesu potrzebnym. — Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 727

300,—

pożyczki na rok za gwarancją poszukuje. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 803

Wspólnika

czynnego do rozszerzenia przedsiębiorstwa 10 000 poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 80 025

Kto zarzykuje
5000
albo zarobi 75 000. N. odpowiedź znaczki listowe. Kopalnia Radziechowy o. Żywiec. zdg 80 030

15%
dam za pożyczkę 20 000.— na I hipotekę domu w Poznaniu, wartości 90 000 lub sprzedam ćwierć domu. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 80 397

15 000—25 000
pożyczki poszukuje na dom w Poznaniu, bez długu. Łaskawe zgłoszenia: Ofierski, Warszawa, ul. Bednarska 6. Pg 6 834-62-576

Posady za kaucją
w gotówce w charakterze woźnego, inkasenta i t. p. poszukuje. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 80 437

3. LETNISK I UZDROWISKA

Zwardoń
jedynie zimowisko zapewniające idealne, śnieżne warunki. Tani pobyt w „Fasjonaście „Szwajcarii”. Komfort, woda bieżąca, Dancing, radio, biblioteka, Szkoła narciarska. Kursom zniżki. Pg 6957-71.82

4. OŻENKI

Dla Nowożeńców
Poznański zdg 77 091
wyprawy pościelowe koldry, podpianny, bielizna osobista gotowe i na zamówienia, stolowina z metra, Firany, płótna, inletry najkorzystniej bo wprost z Fabryki bielizny J. Schubert, Dom płócien
Poznań, Stary Rynek 76. Czerwony dom naprzeciw odwachu. Pg 5809-41.53

Kawaler
urzędnik gospod., lat 32, stałej posady, przystojny poszukuje panny lub młodej wdówki, cel matrymonialny. Oferty z fotografią do Kurjera Poznańskiego
zdg 79 832

Dla
syna oficera rez. przystojny bez nalogów 27 lat szukam żony, pannyki muzykalnej zamożnej która dopomoże do uzyskania dobrego stanowiska. Pośrednictwo rodziców mile widziane. Dyskrekcja zapewniona. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 79 834

Dyskretnie
pod gwarancją każdego wyswata jedynie Biuro „Przyszłość” Poznań Strzałowa 3 telef. 24-03.
zdg 80 406

Kupiec

lat 26, posiada 3 tys. pozna panna gotówka celem usamodzielnienia się, cel matrymonialny. Łaskawe oferty do Kurjera Pozn.
zdg 79 945

Samotna

starsza posiadająca skład, większe mieszkanie, pozna inteligentnego pana do lat 65, cel matrymonialny. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 80 265

Kawaler

lat 27 przystojny inteligentny lecz biedny pozna panna szlachetnym sercu której zależy jedynie na szczelitym związku małżeńskim. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 80 393

Dyskretnie solidnie
ułatwia znajomości matrymonialne najstarsze Biuro „Wanda”. Rom. Szymański 4 — 5.
zdg 80 220

Kawaler

lat 33, samodzielny, pragnie poznać pannę do lat 28 w celu matrymonialnym. Zgłoszenia wraz z fotografią, która się zwraca. — Pośrednictwo krewnych mile widziane. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 80 103

4. OSOBISTE

„Jadwiga”
Podgórska 10 a. najkorzystniejsze kapelusze damskie
Pg 6 275

Zdg 75 664
List odebrać. zdg 79 798

Pania
szatynkę, brązowa teka, czarny płaszcz, zielony kapelusz, dworek, wtorek 10—11 wieczór, prosi adres do Kurjera Pozn. Obserwator. zdg 79 931

Książkowa bilansistka
reguluje prowadzi księgi abonamentu zestawia bilansy zeznania podatkowe. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 993

Nie potrzeba czekać
na wyprzedaż pończotkowe, gdyż firma Bolesław Górski, — Poznań, ul. Nowa 7 — sprzedaje już teraz po znacznie niższych cenach pończochy — swetry i bieliznę. ng 19 587/9

Szymanównę Ninę
z Poznania proszę podanie adresu: „Kinomanka”. Poste-restante Warszawa 30. zdg 80 237

7. SPRZEDAŻE

Rzeźnictwo
kompletne sprzedam zaraz tanio spowodu wyprowadzki. Poznań, Wielkie Garbary 6. zdg 79 560

Zakład fryzjerski
damsko-męski nowoczesny, 6 obsł. usług, dobrze zaprowadzony z 2 pokojowym mieszkaniem sprzedam. Prass, Chorzów II (Górny Śląsk) ulica Karola Miarki 4
zdg 80 401

Skład
kolonialno — delikatesowy tanio na sprzedaż. Adres Kurjer Pozn.
zdg 80 420

Rower

Pamiątkowa 23, m. 1. zdg 80 375

Spożywczy

sprzedam tanio. Wielkie Garbary 39. zdg 80 329

Dobrze

zaprowadzony skład pieczywa — obrót 80.— dzierzawa 65.— Oferty Kurjer Pozn.
zdg 80 287

Rzeźnictwo

nowocześnie urządzone, 4 pokojowe mieszkanie na sprzedaż. Rózycki, Sw. Marcin 54 zdg 80 345

Peruczki

karnawałowe, fryzjerskie, eleganckie urządzenie tanio. Poznańska 22. zdg 80 255

Centrala Wiecznych Piór Helion

właśc. St. Kozłowski Dąbrowskiego 4

obok P. K. O. Ceny niskie

Naprawy tanio

Przy zbiorowych zakupach specjalny rabat. zdg 4 686

Maszyna

do pisania „Adler” 250. Szkolna 12 — 4. zdg 80 353

Kolonjalke

parter, dobrze urządzone, wyborowym towarami, ładnym dwupokojowym mieszkaniem, dzierzawa miesięczna 80.—, nowej dzielnicy, z powodu objęcia posady zaraz 1 700.— sprzedam. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 80 337

Smoking

sprzedam, średnia figura. Waly Wazów 15, 1. zdg 79 980

Łózko

kanapa, Józefa 3—5. zdg 79 979

Sprzedaje

kupuje meble maszyny inne rzeczy. Dom Komisowy. Podgórska 2
Pg 6 224

Sprzedaż — Naprawa

wszelkich systemów piór wiecznych i ołówków automatycznych. Naprawa narychliw w firmie Józef Czosnowski, spec. skład papieru i montownia piór. Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dr 5 293

Sprzedam

skład kawy, przedstawicielstwo kawy, kawiarnie połączony kiosk słodczy, ekspres, kancja, telefon, dzierzawa tapia. Najruchliwszy narożnik, centrum Poznania 6 000 zł. Informacje Ratajczaka 11a — 94. zdg 79 966

Kolonjalno

delikatesowy, gotówkowy, magiel elektr., mieszkanie. Świercz, Żupańskiego 18. zdg 80 243

Skład

papierni i wyrobów tytoniowych, w najdogodniejszym punkcie miasta powiatowego spowodu wyjazdu na sprzedaż, ewentualnie bez towaru. Zgłoszenia do Kurjera Pozn.
zdg 80 178

Parasole

ogrodowe, słoneczne, deszczowe i wszelkie reparaacje wykonuje Wytwornia Parasoli Wielka 27/29. zdg 4 695

Wanny

cynkowe, używane do sprzedania. Pocztowa 16, m. 12. zdg 80 299

Na Sylwestra

Na Sylwestra kupuj wszystkie restauracje

najtańszej szklanki, kieliszki do groku, ponczu, szampana

Marjan Lesiński Wroniecka

Gdynia

Świętojańska 64, wypożyczamy porcelanę, szkło. zdg 5 352

Na Sylwestra

przyjęcia

Śluby

Kieliszki — Szklanki szlifowane — Porcelane — Alabaj. — Wyprawy — bardzo tanio kupuje się wprost w Hurtowni Porcelany (tylko w podwórzcu). zdg 80 319

Opony najlepszych marek

najkorzystniej firma Jabłoński Dąbrowskiego 18. Zadać ofert. dg 3635

Maszyny do pisania

nowe okazje z gwarancją

Kochanowicz S-ka

Plac Wolności 13 obok Komendy Policji. Pg 6 959-51.34

Kafle

szamotowe pierwszej jakości ociepla fabryka kafli Masadyński, ul. Nowomiejskiej 10a. zdg 79 512

Jadłodajnia

na własny rachunek do oddania. Restauracja, Grobla 27. zdg 79 635

Szafy

nowoczesne żaluzjowe Skóra S-ka Al. Marcinkowskiego 23. ng 19 022

Dykta

najlepsza, najtańsza. Skład fabryczny. Św. Wojciech 28. zdg 4 946/7

Lampy

elektryczne najnowsze modele wyrob własny naitaniej Nowak. Masztalarska 7. zdg 80 408

Maszyna

do pisania marki „Adler” w bardzo dobrym stanie, cena 250. Poznań, Szkolna 12 — 4. zdg 80 350

Motocykl

Sarolea 500 cm tanio sprzedam. Dąbrowskiego 97. zdg 80 295

Futro

meskie, wydra wirsyńska, piśmowce, Dąbrowskiego 41a, m. 9. zdg 80 342

Maszynę

stolarską sprzedam. Pocha 129. zdg 80 320

Cukiernica

srebrna (funtowa) kilka kryształów okazujmie. Józefa 9 — 2. zdg 80 818

Chevrolet

polcieżarowy, w dobrym stanie sprzedam. Adres Kurjer Pozn.
zdg 80 206

Chodnik

używany przeszedł 10 mtr. długi do sprzedania. Prusa 1, III. ptr. zdg 80 198

Okazyjnie do sprzedania

stojący nieruchomy motor „Diesel” marki Wolff Bukau (Niemcy) 12 konny z mechanicznym zapędem maszyną używaną jak nowy. Zgłoszenia p.d. Motor Diesel”. Kurjer Pozn.
zdg 80 769

Kostjumy narciarskie najwykwintniejsze

w nowym magazynie konfekcji damskiej

A. Dzikowski

Stary Rynek 49. Asygnowy „Kredyt”. Pg 7 255-52.17

Świeczniki

stylowe, stoliki wysuwane, pisarki marmurowe.

dwunastoosobowy
sznuce srebrny kryształ, trobacz: okazujmie „Lamus” Strzelecka 1. Pg 7 129-57.27

300

rozbranych samochodów zakup, sprzedaj używanych części samochodowych, podwozia miedzarskie Autosklad, Dąbrowskiego 89, tel. 46-74. zdg 4 128/9

Nawijacz

do wala i loków, cena 1.20 zł oraz żelazka, siatki ondulacyjne naitaniej Wenzlik, Aleje Marcinkowskiego 19. zdg 4494

Platformy

wybor. Różana 18 — 3. zdg 80 190

Kolonjalke

sprzedam 500 zł. Adres Kurjer Pozn.
zdg 80 242

Urządzenie

składu, nadające się do każdej branży sprzedaj Lokal Licytacji Stary Rynek 46/7. Pg 7 266-52.27

Skład

próżny przy głównej ruchliwej ulicy odstapie ewentl. przyległym mieszkaniem. Adres Kurjer Pozn.
zdg 79 845

200,— motocykl
dwutaktowy. Wilda, Langewicz 2.
zdg 80 211

Trójka
bateria nowa okazynie. Wielkie Garbary 43 — 6. zdg 80 433

Restauracja
centrum Poznania koncesja urzędniczymi na sprzedaż 2 500 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 80 428

Zakład
fryzjerski spowodu stosunków fa-
milijskich tanio do nabycia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 422

Kolonjalka
towarem, mieszkaniem. Wysoka 12. zdg 80 395

Plaszcze
ostatnie mo-
dele!
Ceny dostępne dla
wszystkich, bo
wprost z Fabryki
konfekcji damskiej
Wildowa - Syn
Wodna 1
Asygnaty kredyto-
we! ng 18 767

Skrzypce
wygrane 25 zł sprzedam. Św. Marcin 68 — 25. zdg 79 941

Jadalnia
orzechowa okazynie do nabycia
oraz przyjmuję sie wszelkie za-
mówienia. Kwiatowa 10, stolarnia.
zdg 79 958

Wyprzedaż pierników
po cenach niższych niż w fabryce
bryczny Sledziński, Wroniecka 17
zdg 79 952

Tapczany — fotele
leżanki gwarantowane jakości
najkorzystniej. Wrocławka 13.
zdg 80 021

Skład
papieru zaraz sprzedam. Oferty
Kurjer Poznański zdg 80 010

Pianino
Stroma 24, Gerlach. zdg 80 005

Skład paszy
dobrze prosperujący sprzedam —
spowodu rodzinnych. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 80 002

Skład
detałiczny, kawy, herbaty i en-
krów, wykwalifikowany przy
pryncypalnej ulicy Poznania, do
przejęcia na własny rachunek
przedsiębiorstwa hurtowego. Do
objęcia potrzeba 4—5 000 zł. Oferty
Kurjer Poznański zdg 80 001

Magiel
sprzedam lub wydzierżawię. —
Górna Wilda 45, m. 13.
zdg 79 983

Panom
z zmniejszo-
nymi docho-
dami
polecam tanio

Materiały męskie
bielskie
prima gatunki czesankowe, sze-
wiotowe, jednokolorowe, deseno-
we na ubrania marynarkowe,
sportowe, wizytowe, balowe, na
paltu, ulstry i spodnie.

Władysław Złotogórski
Poznań, Kramarska 19/20, I. pie-
tro.

Hurt i detal.
550 deseni na składzie.
Pg 7 209-51,90

Trocinny heblowny
maszynowe poszukuje stalego od-
biorec stolarza. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdg 79 985

Skład
żelaza dobrze zaprowadzony w
miejscie powiatowe spowodu
wyjazdu częściowo z towarem
sprzedam. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 79 963

Pianino
tanio. Plac Bernardyński 2 — 3.
zdg 80 049

Skład
cukierków i owoców sprzedam. —
Pocztowa 30. zdg 80 034

Samochody
zakup, sprzedaż, używanie części
podwozia mechaniczne, opony.
Automagazyn, Jakóba Wujka.
zdg 80 127

Większa
ilość słańska na podściółkę możli-
wa na pasze tanio do oddania.
Wielkie Garbary 35, m. 4.
zdg 80 097

Gospodarstwo
130 morgów przy mieście nieda-
leko Poznania, budynki maszynowe
nowe 6 pokojowe mieszkanie spowodu
rodzinnych tanio sprzedam.
Oferty Kurjer Poznański zdg 80 060

Przedsiębiorstwo
dobrze prosperujące dające dobre
zyski sprzedam zaraz. Oferty
Kurjer Poznański zdg 80 167

Futro
Piłsudskiego 4 — 12.
zdg 80 075

Kiosk
centrum sprzedam. Adres Kurjer
Poznański zdg 80 309.

Pianino
pierwszorzędne, zagraniczne Mar-
cina 15 — 5. zdg 80 277

Sprzedam
fotele simlerowskie. Wro-
niecka 24, m. 6. zdg 80 362

Pianino
nowe salonowe okazynie. Plac
Wolności 7 — 15, podwórko 2.
zdg 80 281

Piec
kapielowy gazowy sprzedam. —
Małackiego 9, warsztat.
zdg 80 260

Skład
cukierków, delikatesów, centrum.
dobrze zaprowadzony tanio sprze-
dam. Adres Kurjer Poznański
zdg 80 239

Gramofony
walizkowe nowe tanio. Kraszew-
skiego 1, m. 15. zdg 80 367

Materace
tapczany, leżanki garnitury klubo-
we, najtańsze wprost pracow-
nia Poznań Wielkie Garbary 18,
anrozniak Woźniak, sklep.
zdg 80 222/3

Skład
kolonialny, magiem na przed-
mieściu mieszkaniem meblami za-
raz na sprzedaż. Adres Kurjer
Poznański zdg 79 967/8

Meble kuchenne
najtaniej Łakowa 4a, stolarnia.
zdg 79 933/4

Franc. buldog
telefon 51-13. zdg 80 155

Skład
kolonialny, magiem, dwupokojo-
wym mieszkaniem sprzedam. —
Wskaże Kurjer Poznański
zdg 80 147

Sprzedam
warsztat obuwni wraz z mies-
zkaniem w centrum. Wskaże Kur-
jer Poznański zdg 80 284

Czyś sam
w domu, czy masz
gości dzień nie minie
bez radości, gdy masz
radio z P. T. T. —
świetne trwałe i tanie.

Poznańskie
Tow. Telefonów
Piekary 16/17. ng 18 137

Kartoteki i przybory
do kartotek. Skóra S-ka. Al. Mar-
cinkowskiego 23. ng 19 323

Automaty
„Record“
60 zł
sztuka i
bilki
do
amerykańskiego

Skład
bilardu Caesar Mann. Poznań.
Rzeczypospolitej 6. ng 18 794

Skład
spożywczy zaraz na sprzedaż po-
wodu wyjazdu, magiel komorne
50 zł. Kolejowa 46. zdg 79 713

Skład
papieru tytoni zabawek sprze-
dam. Adres Kurjer Poznański
zdg 79 712

Tanio
obligacje miasta Poznania. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 79 786

Pathe Baby
kino domowe sprzedam. Wielka
22 — 5. zdg 79 799

Filje
piekarsko-cukiernicza 1. 1. 36 ta-
nio sprzedam. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 79 806

Zakład
fryzjerski centrum nowoczesnie
urządzony, dobrze prosperujący.
powodu choroby zaraz do wynaj-
ęcia. Oferty Kurjer Poznański
zdg 5334

Pończochy
Skarpetki
piękne - dobre - tanie

Rękawiczki
duży wybór — solidny
towar

A. Szymański
św. Marcin 1, przy pla-
cu Światokrzyskim. — Specjalny
magazyn pończoch i rękawiczek
ng 14 364/5

Meble
najtaniej poleca
Baranowski
Poznań, Podgórska 13. Pg 6224/5

Futra
lisy, blamy, wydry oraz różne
skórki kupuje sie najtaniej w
znajomym ze swej tanioci Maga-
zynie futer

Stanisław Plotowski
Poznań, Szkolna 9. Własna pra-
cownia kuśnierska. dg 4753/6

1 silnik
prądu stałego: mocy 5 KM przy
1000 obrotach na min. dla na-
piecia 440 V włączanie rozrzu-
nika

1 silnik
prądu stałego: mocy 5 KM przy
1350 obrotach na min. dla na-
piecia 440 V włączanie rozrzu-
nika. Powyższe silniki używane
są w bezręzanym stanie są
korzystnie do nabycia. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 76 267/8

Samochód
osobowy „Chevrolet“ za 750,— zł
Białas, Stabłewskiego 1.
zdg 79 899

Wilki
ładny okaz czystej rasy pół rocz.
Zapytać Szeszula Fredy 2 skład
zdg 79 840

Stolarska
ławy sprzedam. Grobla 18 po-
dwórzu stolarska. zdg 79 851

Skład
pieczywa na inną branżę korzy-
stnie sprzedam. Masztalarska 5.
zdg 79 907

Piec
sprzedam. Krzyżowa 5 m. 1.
zdg 79 855

Regal
składowy. Skład Zamkowa 1—2.
zdg 79 809

Kolonjalkę
bez mieszkania 500,— zł. Adres
Kurjer Pozn. zdg 79 831

Jadalnia
pół roku używana z powodu wy-
jazdu. Matejki 5 m. 20.
zdg 79 758

Landau
oszkłone Szelag Wilczak, Walin-
ski. zdg 79 761

Praktyka
dentystyczna względnie urządze-
nie na sprzedaż. Zgłoszenia do
Kurjera Pozn. zdg 79 582

Rzeźnictwo
mieszkanie skład warsztat kom-
pletne urządzenie kuchnia ulica
5 000 zł sprzedam. Oferty Kurjer
Poznański zdg 79 731

Sztucer
z luneta bardzo tanio. Inform.
tel. 51-40. zdg 79 726

Skład rzeźnicki
nowoczesnie urządzone, z war-
sztatem i mieszkaniem, blisko
Starego Rynku na sprzedaż. —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 79 721

Skład
rzeźnicki z mieszkaniem i war-
sztatem w centrum Poznania ta-
nio sprzedam. Oferty Kurjer
Poznański zdg 79 720

11. KUPNA
Złoto
Srebro, Brylanty kupuje, sprze-
daje „Occasion“ Aleje Marcin-
kowskiego 23. zdg 67 373

Kupię
używane pianino. Oferty Kurjer
Poznański zdg 79 897

Poszukuje
kupna dobrze prosperującego in-
teresu z dobrą i pewną egzysten-
cją. Zgłoszenia proszę skierować
Kurjer Pozn. zdg 79 750

Wózek
sportke kupię. Oferty Kurjer
Poznański zdg 79 763

Instalacje
światła kompletna, dynamo, ta-
blice rozdzielcza do 10 lamp do
przyłączenia do motoru gazo-
wego kupię. Ryszard Vogt
Smigiel. zdg 79 900

Kupię
używane urządzenie rzeźnicke
składowe. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 719

Citroen Six
6 osobowy kupię, może zupełnie
zniszczone podanie ceny. Oferty
Kurjer Poznański zdg 79 942

Wannę
emaljowa używaną kupię. Oferty
Kurjer Poznański zdg 80 129

Garnki kamienne
pojemności 100 do 300 litrów kupię.
Wroniecka 17, m. 4.
zdg 79 951

Talerze
garnki inne używane przedmioty
kuchenne do restauracji kupię.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdg 80 069

Kupię
Pożyczki Narodowej 1 500 zł. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 80 093

Magiel
kupię. Skład spożywczy, Długa 3
zdg 80 086

Konia
młodego. Telefon 51-13.
zdg 80 156

Kupię
skład piwa i fabrykacji wody.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 80 146

Ciężarówkę
1½ — 2½ tonny najchętniej
Chevrolet kupię. Zgłoszenia z po-
daniem ceny do Kurjera Pozn.
zdg 80 369

Łyżwy
używane. Komis, Adama Jeskie-
go. zdg 80 386

Kupię
młyn wodny, parowy, wpłace
30 000. Oferty opisem Kossmann.
Poznań, Fredry 6. zdg 80 177

Perski dywanik
mały lub pomost kupię. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 80 289

Dywan
do 3x4 kupię. Oferty Kurjer
Poznański zdg 80 288

National
kasę kupię, cena. Kurjer Pozn.
zdg 80 344

Kasę
National. Koza 15 — 3.
zdg 80 356

Dom
z amortyzacją, gotówki 16 tysie-
cy. Oferty Kurjer Poznański
zdg 80 207

Kupię
forme z kragami 80—90 do ru-
czentowych. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 80 322

Motocykl
4-taktowy kupię. Oferty Kurjer
Poznański zdg 80 241

Los
mała część odkupię, podać numer
Zgłoszenia Oredownik zdg 80 238

12. DO WYNAJĘCIA
Sześciopokojowe
komfortowe centralne. Wielka 8.
gospodarz. dg 5 286

Mieszkanie
centrum, 4 pokoje, 3 piętro, wol-
ne od podatku zaraz. Stawna 13
zdg 79 452

Trzypokojowe
małe, komfort, zaraz. Grodziska
29. zdg 79 657

Cztery
pokoje, holl balkon, komf. bez
podatku, Solecz. Śląska 11.
zdg 79 579

Trzypokojowe
małe zaraz. Szelągowska 19.
zdg 79 233

3 pokoje
z holem komfortowe blisko ulicy
Matejki do wynajęcia. Oferty
Kurjer Poznański zdg 79 912

Dwupokojowe
zaraz. Plac Sportowy 1, Grze-
kowiak. zdg 79 859

Trzy
pokoje do wynajęcia Grunwaldz-
ka 72. Informacje niedziele od
11 — 1. zdg 79 844

Dwa
eleganckie pełnokomfortowe 3-
pokojowe mieszkanie nowym do-
mowi do wynajęcia. Aleja Het-
mańska 23 m. 3. zdg 79 860

Odnówione
trzypokojowe ewtl. ogrodem Ro-
goźnie Wlkp. wolne zaraz. Na
miejscu gimnazjum koedukacyj-
ne i seminarium. Maria Laskow-
ska, Rogoźno, Wielkopoznańska
292. zdg 79 836

Dwa
pokoje kuchnia zaraz. Grodziska
39 m. 4. zdg 79 818

Pokój
kuchnia, Szelag Wilczak, Walin-
ska. zdg 79 760

Pokój
kuchnia 360,— rocznie. Pasięka
10 Winogrody-Szelag. zdg 79 591

Trzypokojowe
do wynajęcia zaraz, dzierżawa
miesięczna. Józefa Chociszew-
skiego 21 m. 1 gospodarz.
zdg 79 603

Jednospokojowe
dobremu płatnikowi meblami. —
Wierzbicze 43 — 28.
zdg 79 700

Mieszkanie
umeblowane komfortowe 2-poko-
jowe, kuchnia, łazienka. Łazarz
osobie inteligentnej wzgl. mał-
żeństwu bezdzietnemu. Oferty
„Par“ pod 57.347. Pg 7 260-57.347

Trzypokojowe
komfort III Rynek Łazarzski. —
Łódzowa 1 właściciel. zdg 79 708

Pięciopokojowe
komfortowe, centralne I., Chel-
mońskiego 4. zdg 79 889

Pokój
kuchnia. Staroleka Wielka 38.
zdg 79 736

Pięciopokojowe
komfortowe centralne willa go-
spodarz Grodziska 6. zdg 79 774

Pokój
niekrepujący używaniem kuchni
centrum 25—30. Oferty Kurjer
Poznański zdg 79 777

Komfortowe
mieszkanie 5 pokojowe z centr.
ogrzewaniem we willi od zaraz
do wynajęcia ul. Spokojna 15a.
zdg 79 792

Trzypokojowe
wygodami stosownie dla dentysty
Aleja Hetmańska 14 Łazarz.
zdg 80 041

2 pokojowe
kuchnia I piętro zaraz do wynaj-
ęcia. Poznań, Górczyńska 7.
zdg 79 358/9

4 pokoje
kuchnia, łazienka, balkon zaraz
do gospodarza. Staszica 5, m. 7.
zdg 80 161

4-pokojowe
komfort, odnowione, piece, centr-
um Jeżyce, 2 minuty od tram-
waju tylko solidnemu pewnemu
lokatorem od 1. I. albo 1. 2. 36.
od gospodarza. Oferty Kurjer
Poznański zdg 80 283

Puszczkowo
trzypokojowe wygodami, ogródek
odpowiednie dla emeryta. Zgło-
szenia Poznań, św. Marcin 58,
gospodarz. zdg 80 261

Okazja
2 pokoje z kuchnią kompletnie ume-
blowane spowodu wyjazdu za-
raz do sprzedania, okolica Wilda,
czysz niedrogi. Cena 1 800,— zł
Oferty Kurjer Poznański
zdg 80 361

Trzypokojowe
Pięciopokojowe
centrum
„Jur“
Piekary 26. zdg 80 067

4 pokoje
zwroć renowacji częściowo z me-
blami sprzedam 750 zł. Wrocław-
ska 13 m. 8. zdg 80 063

Śródmieście
dwa — komfortowe — centralne
pojedynczo — razem. Masztalar-
ska 5 a — 8. zdg 80 073

6—7
pokoi komfortowych. III p., z
obszernymi przynależnościami.
św. Marcin 18, narożnik Rataj-
czaka od 1. 4. 36. Szczegóły go-
spodarz Perliński. zdg 80 171

3-pokojowe
kuchnie III piętro do wynajęcia
pół roku zżory W. Garbary 39.
zdg 80 301

Czteropokojowe
komfortowe, nowe. Pocha 58. III
piętro do wynajęcia. Woźniak.
zdg 80 346

Dwupokojowe
za miesięcznym Klemensa Janie-
kiego 14, naprzeciw Dąbrowskie-
go 117. zdg 80 814

Czteropokojowe
komfortowe, ogród. Chelmoń-
skiego 15. zdg 80 310

Czteropokojowe
komfortowe zaraz. Informacje
16-18. Tama Garbarska 6 — 4.
zdg 80 199

3 pokojowe
mieszkanie od zaraz korzystnie
do wynajęcia. ul. Warszawska
nr. 145. zdg 80 183

2
pokoje kuchnia wynajme. Pa-
miątkowa 7, Stróż. zdg 80 391

13. SZUKA MIESZK.
3
4 lub 5 pokojowe przy Pod-
górskiej lub w pobliżu od 1. 2. 36
wprost od gospodarza. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 79 918

Kto
da małżeństwu mieszkanie, do-
brzy płatnicy, stała posada. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 79 815

Urządnik
pokoiu kuchnia wzgl. dwa. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 904

Dwa
pokoje kuchnia wprost od gospo-
darza poszukuje urzędnik. Plac
zgory. Oferty Kurjer Poznański
zdg 79 725

2—3
parter lub I. zaraz od gospodarza
wyższy urzędnik emerytowany —
okolica spokojna. Oferty Kurjer
Poznański zdg 80 094

Poszukuje
stróżostwa za wolnem mieszka-
niem. Nawskroś uczciwy, dobre
polecenia. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 80 111

Mieszkania
mniejszego, zaplace rok zgory. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 321

2—3-pokojowe
łazienka szuka urzędnik. Oferty
warunkami Kurjer Poznański
zdg 80 438

Urządnik
na stałej posadzie, 3 pokoje no-
wocześniejsze w pobliżu śródmie-
ścia. Oferty Kurjer Poznański
dg 5358

14. ZAMIANA
MIESZKANIA
Pokój
kuchnie zamienie 2—3 pokoje.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 79 943

15. POKOJE UMEBL.
Elegancki
dwuosobowy. Zielona 7, m. 7.
zdg 79 699

1 — 2
osób. Matejki 2 m. 5. zdg 79 823

Pokój
nżywaniem telefonu kulturalnym domu. Matejki 6 m. 7. zdg 79 749

Jeden
dwa umeb. lub pust. Jackowskiego 36 — 7. zdg 79 753

Niekrępujący
Jeżycka 46a — 15. zdg 79 754

Pokój
Ogrodowa 19 m. 9. zdg 79 766

Pokój
Rom. Szymańskiego 9 — 6. zdg 79 767

Jedno-
dwuosobowy elektryczność, łazienka. Patrona Jackowskiego 21 wejście Piotra Wawrzyniaka 32 m. 4. zdg 79 769

Frontowy
Niegolewskich 2. I. lewo. zdg 79 531

Przyjezdny
dwuosobowy — centralne, także stałe. Dąbrowskiego 23 — 7. zdg 79 887

Mielżyńskiego
22. I. m. 7. Pokój elegancki — ciepły, utrzymaniem, bez. zdg 79 892

Nowomiejski
6a — 23 stanowisku. solidnym. zdg 79 890

Wspólny
panom. Długa 10 — 3. zdg 79 901

1 — 2 pokoje
duży, mały, łączne lub oddzielne, elektryczność, łazienka, w kulturalnym domu panom. Półwiejska 3, prawo, m. 13. zdg 79 886

Cieszkowskiego
6 — 6. zdg 79 730

Klatki
centralne, elektryczność. Różana 23 — 5. zdg 79 722

Konopnickiej
15 I. zdg 79 715

Elegancki
utrzymaniem bez. Waly Jana 11 m. 2. zdg 79 747

Centrum
kulturalnym, łazienka, niekrępujący. Zygmunt Augusta 1 — 9. zdg 79 773

Frontowy
słoneczny. Bukowska 31 — 11. zdg 79 778

Pokój
umeblowany Krasńskiego 14 m. 6. zdg 79 780

Pokój
kuchnia gazowa. Skryta 14 — 3. zdg 79 782

Rzeczpospolitej
4 — 13 frontowy słoneczny utrzymaniem, częściowym. zdg 79 784

Jedno-
dwuosobowy. Marii Magdaleny 1 m. 5. zdg 79 787

Pokoje
Focha 41 m. 18. zdg 79 800

Pokój
Śródka Rynek 13/14 m. 5. zdg 79 807

Frontowy
Marcina 5 — 11. zdg 79 944

Dwuosobowy
czysty. Szamarskiego 11 — 4. zdg 79 930

Komfortowy
jeden — dwuosobowy utrzymaniem — bez. Aleje Marcinkowskiego 1 — 9. zdg 80 279

Frontowy
utrzymaniem Kantaka 8/9 — 19. zdg 80 276

Jednoosobowy
dobrze umeblowany niekrępujący. Polna 3 — 7. zdg 80 275

Przyjezdny
pl. Kolegiacki 5 — 3. zdg 80 274

Pokój
wynajme umeblowany Matejki 57 m. 1. zdg 80 273

Pokój
panom. Strzelecka 3 — 10. zdg 80 143

300 zł
pożyczki odstąpię korzystnie pokój próżny, umeblowany. Wodna 15 — 5. zdg 80 152

Jedno- dwuosobowy
Poznańska 28/30 — 9. zdg 80 153

Dwuosobowy
Grunwaldzka 23 — 4. zdg 80 379

Młyńska
12. m. 6. parter zdg 80 355

Umeblowany
inteligentnej panience. Św. Marcina 52/53. m. 21. zdg 80 421

Pokój
do wynajęcia. Św. Czesława 16. m. 5. zdg 80 400

Pokój
utrzymaniem Waly Jana 12 — 13 zdg 80 399

Skarbowa
17 — 8 frontowy. zdg 80 398

Dwuosobowy
Wrocławska 3 — 4. zdg 80 204

Pokój
niekrępujący, czysty zaraz. Działynskich 10. m. 8. zdg 80 224

Wrocławska
38 — 34. zdg 80 200

Kaloryfery
frontowe dwa łączne, jeden osobny. Dom Rzemieślniczy, wejście podwórza m. 29. zdg 80 340

Pokój
umeblowany samotnym lub małżeństwu ewentualnie używalnością kuchni, plac Działowy 4. mieszkanie 7. zdg 80 330

Niekrępujący
frontowy, duży. Działynskich 9. mieszkanie 3. zdg 80 331

Kantaka
8/9. m. 4. duży komfortowy pokój. zdg 80 332

Ratajczaka
27 — 5. dwuosobowy, frontowy. zdg 80 174

Spokojna
25 — 5. zdg 80 195

Panu
na stanowisku. Jasna 12. m. 8. zdg 80 193

Działynskich
2 — 2. zdg 80 151

Dwuosobowy
całkowitem utrzymaniem taro. Pierackiego 9. m. 6. zdg 80 150

Pokój
Wierzbicice 16 — 6. zdg 80 149

2
panom. Szwajcarska 25 — 4. zdg 80 158

Jasna
9 — 8. zdg 80 157

Skarbowa
18 — 8. zdg 80 162

1—2
czysty, ciepły. Mostowa 5a. — m. 9. zdg 80 164

Bezdzielnym
Stroma 26 — 5. zdg 80 166

Frontowy
blisko dworca. Gasiorowskich 10. mieszkanie 10. zdg 80 169

15,—
elektryczność. Różana 4a — 21. zdg 80 059

Pokój
czysty 1 lub 2 panów. Fredry 3. m. 9. zdg 80 058

Inteligentnemu
starszemu urzędnikowi blisko dworca, poczt. elektryczność. Focha 19. m. 1. zdg 80 057

Frontowy
elektryczność. Rybaki 10 — 10. zdg 80 056

Panienkom
Żydowska 5 — 16. zdg 80 003

Piekary
7 — 9. zdg 80 087

Frontowy
klatki panu. Wroniecka 16 — 4. zdg 80 095

Lepsi
pokój 2 panom zaraz. Rybaki 8. m. 47. front. zdg 80 096

Wspólny
panience. Marcina 22 — 28. zdg 80 092

Dwuosobowy
utrzymaniem — bez. Wrocławska 8 — 1. zdg 80 098

Ładny
Szwajcarska 20 — 8. zdg 80 122

Panom
Plac Sapieżyński 5 — 7. zdg 80 124

Łukowa
18 — 10. zdg 80 033

Osobnem
wejściem ciepły, elektryczność. Szwajcarska 19 — 9. zdg 80 039

Pokój
plac Kolegiacki 13 — 4. zdg 80 038

Wierzbicice
55 — 3. zdg 80 036

Niekrępujący
Rybaki 20 a — 8. zdg 80 035

2
łączne meblowane Strzelecka 20 — 7. zdg 80 042

Frontowy
Stroma 6 m. 10. zdg 80 046

Skarbowa
7 m. 10. zdg 80 048

Mały
pokoik centralne Wroniecka 6/8 m. 12. zdg 80 051

Słoneczny
utrzymaniem — bez. Plac Bernardyński 1 — 5. zdg 80 054

Gabinet
sypialnia elektryczność używaniem kuchni lepszym spokojem domu czyste. Różana 4a — 21. zdg 80 053

Duży
ładny ciepły utrzymaniem. Kreta 23. m. 7. zdg 80 003

Skarbowa
1 — 5, elegancki wygodny, utrzymanie — bez, również dwuosobowy. zdg 80 008

Wspólny
2 panom. Chwaliszewo 36 — 4. zdg 80 011

Frontowy
mily, elektryczność, inteligentnym. Marcina 5 — 19. wejście Wysocka 12. zdg 80 019

Z klatki
front panom. Rybaki 4 — 12. zdg 80 020

Dwuosobowy
Wielkie Garbary 6 — 5. zdg 80 018

Frontowy
jedno — dwu intelig. małżeństwo Nowomiejski 10 b — 5. zdg 80 016

Focha
38. mieszkanie 7. zdg 80 023

Ratajczaka
11 a — 92. zdg 79 949

Pokój
tani Marcina 33. m. 9. zdg 79 955

Frontowy
niekrępujący, czysty. Marcina 33 m. 9. zdg 79 954

Pokój
Składowa 1. m. 21. zdg 79 953

Samotnym
Woźna 9. m. 6. zdg 79 956

Stary Rynek
58 — 5. zdg 79 957

Podgórna 10 a
mieszkanie 11 front. zdg 79 929

Klatki
Wierzbicice 41b — 4. zdg 79 925

Pokoiki
paniom 12 — używaniem kuchni. Szkolna 10a — 6, wejście Jaskółcza. zdg 79 924

Niekrępujący
Św. Józefa 6 — 9. zdg 80 000

Frontowy
klatki schodowej Kopernika 10a. m. 6. zdg 79 999

Słoneczny
czysty, kulturalnemu. Św. Marcina 57. m. 5 zdg 79 998

Dąbrowskiego
5a — 9. zdg 79 995

Pokój
Długa 9 — 3. zdg 79 988

1—2
osobowy wygodami tylko utrzymaniem Ogrodowa 18. m. 4. zdg 79 984

Klatki
niekrępujący. Wrocławska 14. m. 15. zdg 79 960

Pokój
Marcina 54 — 7. zdg 79 959

Niekrępujący
korzystnie. Stroma 1 — 6. zdg 80 160

Focha
49 — 7. zdg 80 313

Elegancki
Plac Sapieżyński 5 — 6. zdg 80 312

Grottgera
14 — 3. zdg 80 316

Kantaka
7—10 pokój i pokoik. zdg 80 343

Utrzymaniem
bez, ul. Asnyka 1—3. zdg 80 341

Panu
na stanowisku, utrzymaniem bez. Wielkie Garbary 44 — 7. zdg 80 296

Pokój
Mielżyńskiego 2. m. 6. zdg 80 294

Klatki
frontowy, bez pościeli 20. — Nowa 5. m. 5 Wejście Murza 1. zdg 80 293

Kanałowa
10. m. 1. zdg 80 300

Marcina
56 — 8. zdg 80 335

Centrum
elegancki, utrzymaniem — bez. Garniearska 3. m. 11. zdg 80 336

Frontowy
utrzymaniem, łazienka Skarbowa 7 mieszkanie 8. zdg 19 786

Niekrępujący
balkonowy dobrze umeblowany wygodami. Śniadeckich 30 — 6. zdg 80 286

Aleje
Marcinkowskiego 14. m. 7. zdg 80 257

Panom
utrzymaniem — bez. Piekary 18. m. 9. zdg 80 256

Pokoik
skromny. Matejki 68 — 1. zdg 80 251

Kochanowskiego
5 — 9. zdg 80 249

Frontowy
Dąbrowskiego 64 — 11. zdg 80 250

Dwuosobowy
Dąbrowskiego 36 — 7. zdg 80 248

2 frontowe
umeblowane, gabinet, sypialnia ewentualnie na biuro, telefon do dyspozycji, odnajme od 1 stycznia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 80 267

Plac Wolności
14 a. m. 10. z dobrem utrzymaniem ewntl. przyjezdny. zdg 80 266

Pokój
zaraz. Długa 7 — 7. zdg 80 263

Próżny
pokój. Plac Sapieżyński 8. m. 13. zdg 80 363

Dwuosobowy
frontowy. Zupańskiego 19 — 12. zdg 80 384

Frontowy
elektryczność Skarbowa 17 m. 5. zdg 80 069

Małżeństwu
Kanałowa 6 mieszkanie 16. zdg 80 064

Dwuosobowy
Śniadeckich 15 — 4. zdg 80 065

Ładny
jedno — dwuosobowy Zamkowa 4b — 5. zdg 80 077

Pokój
Aleje Marcink. 20. m. 25 a w podwórzu. zdg 80 072

Małżeństwu
paniom, duży, skromny, elektryczność, gaz. Grobla 6 — 31. zdg 80 308

Umeblowany
próżny lub biuro Podgórna 5 — 5. zdg 80 305

Józefa
6 — 10. zdg 80 304

Kwiatowa
7 m. 10. zdg 80 303

1—2
niekrępujący ogrzewanie, telefon Młyńska 3 — 11. zdg 80 229

Niekrępujący
Długa 6 — 1. zdg 80 225

Działynskich
9 — 5 frontowy. zdg 80 280

Urzednikowi
Przecznica 6 — 10. zdg 80 007

Ciepły
czysty. Józefa 3—5. zdg 79 978

Pokój
solidnemu panu. Ratajczaka 11a m. 88. zdg 79 977

Komfortowy
frontowy, ciepły. Cieszkowskiego 7—3. zdg 79 976

Pokój
Ogrodowa 19 — 6. zdg 79 972

Wspólny
panience. Pocztowa 13 — 6. zdg 79 971

Pokój
Wielkie Garbary 48 — 7. zdg 79 969

Szymańskiego
9—9 z utrzymaniem — bez. zdg 80 246

Pokoje
także przyjezdny. Młyńska 12a. mieszkanie 9. zdg 80 244

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Waly Jana III 9. m. 6. zdg 80 081

Pokój
Plac Nowomiejski 6 — 12. zdg 80 084

Pokój
Wodna 25 — 7. zdg 80 138

Komfortowe
duże, bardzo dobre utrzymanie, zaraz, telefon, łazienka. Stary Rynek 78 — 4, Pałac Działynskich. zdg 80 137

Umeblowany
i próżny dla samotnej. Strzelecka 14 — 3. zdg 80 135

Przy Zamku
elegancki, niekrępujący, elektryczność. Waly Jana III 11 — 4. zdg 80 120

1—2
osobowy. Wierzbicice 17 — 3. zdg 80 119

Podgórna
4. m. 10. zdg 80 112

Pokoik
Ratajczaka 11 a — 106. zdg 80 110

Pokój
dwuosobowy. Masztalarska 7. mieszkanie 2. zdg 80 180

Parter
elektryczność. Piekary 25 — 14. zdg 80 201

Frontowy
niekrępujący. Waly Jana 11 — 9. zdg 80 179

Niekrępujący
elektryczność Stroma 7 — 2. zdg 80 371

Śródmieście
dwuosobowy Garniearska 2 — 8. zdg 80 370

Pokój
— pokoik Waly Król. Jadwigi 2 — 3. zdg 80 413

Dwuosobowy
elegancki. Marcinkowskiego 16 — 9. zdg 80 411

Jednoosobowy
Skarbowa 15 — 9. zdg 80 407

Próżny
Waly Jagielly 2a—29. zdg 80 357

16. SZUKA POKOJU

Panna
pokoiku skromnego ewentualnie wspólnego. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 79 689

Poszukuję
ładnie umeblowanego pokoju, niekrępującego w okolicy ulicy Dąbrowskiego lub Fredry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 847

Niekrępującego
taniego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 829

Niekrępującego
z klatki najwyższej II blisko Starego Rynku pani 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 751

Pokoiku
taniego, cichego do nauki, klatki, najchłodniej centralne. Zgłoszenia ceną Kurjer Poznański zdg 79 724

Pokoju
śródmieściu panienka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 718

Pani
dwuletnim chłopczykiem słonecznego, współużywaniem kuchni 1 lutego. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 788

Pokoju
z współużywaniem kuchni zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 797

Pokoiku
poszukuje stróż nocny 10—12 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 991

Pani
poszukuje pokoju do 20 zł. okolic Parku Wilsona. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 950

Książkowa
na stanowisku poszukuje pokoiku niekrępującego 20.— śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 142

Milego
niekrępującego pianinem urzędnik. Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 80 388

Panienka
skromnego 15 zł śródmieście. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 079

Poszukuję pokoju
z całem utrzymaniem dla młodszego gimnazjalisty w pobliżu kościoła lazarskiego. Oferty Kurjer Poznański dg 5353

Pokoju
poszukuje śródmieściu, niższe piętro do 25 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 333

2 pokoje
próżne na biura w centrum potrzebne zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 383

Pokoju
śródmieście jedno- dwuosobowego 20 zł. Oferty cena stanem pokoju Kurjer Pozn. zdg 80 436

Próżnego
klatki, parter, piętrowy, rzemieślnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 378

17. LOKALE

Lokal handlowy
w którym od 100 lat mieściła się restauracja i fabryka wódek w mieście powiatowym do wydzierżawienia zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 656

Poszukuję
składu na filię rzemieślniczą. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 79 837

Warsztat
lub garaż do wynajęcia. Marsz. Focha 78. zdg 79 903

Składu
z mieszkaniem śródmieściu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 047

Dwa
duże jasne pokoje na biura wynajme. Nowa 1 m. 5. zdg 80 385

Skład
do wynajęcia od gospodarza w najlepszym położeniu W. Garbary 39. zdg 80 302

Ubikacje
warsztat, hurtownie wynajme gospodarz Półwiejska 2. zdg 80 230

Ubikacje
przemysłowe administracja, ul. Strzelecka 14. zdg 80 136

Lokal
frontowy, okno wystawowe komplementnie odnowiony, nadający się na biura, skład konsygnacyjny, lekki przemysł. Romana Szymańskiego 3. zdg 80 315

Szewski
warsztat (centrum) odstąpię za 100 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 159

Biuro
parterowe, centrum 25 zł miesieczne, pół roku zgóry odstąpię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 80 323

18. DZIERŻAWY

Pokój
z kuchnią prodom owocowo-warzywnym ca 1500 m² na ulicy Bolej wydzierżawie (dub sprzedam domek 2 mieszkaniowy z ogrodem). Informacja udzieli Sołbański, Langiewicz 4. zdg 79 687

Dzierżawa
około 4 mórg ziemi nadającej się pod ogrodnictwo do wydzierżawienia na Języcach. Informacji udzieli zarządca przym. Roeder, ul. Kanałowa 5 od godz. 15—17. zdg 79 793

Stajnia
szopa, podwórze. Kościelna 35. zdg 80 253

Stajnię
wynajmie. Strzelecka 13 (węgla). zdg 80 191

Skład węgla
dobrze zaprowadzony spowodu przeszkód rodzinnych sprzedam. Łazarski. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 828

21. LICYTACJE

Lokal licytacji
Stary Rynek 46/7 sprzedaje wszelkie urządzenia mieszkaniowe. Pg 6 962-52,31

23. ROZMAITE

Akuszerka
Strzelecka 2. przy świetokrzym, przyjmuje, udziela porady, pomocy. zdg 79 072

Akuszerka
Poznańska 42 udziela porady, pomocy zdg 78 575

Fotografje
portrety. Bracia Pecherscy. Aleje Marcinkowskiego 8. dg 2663

Maszyny do pisania „Continental”
triumpf techniki. Przedstawicielstwo

Przygodzki, Hampel i S-ka
Poznań. Sew. Mielżyńskiego 21, telefon 21-24. ng 17 941

Jeżeli
fotografie to Foto Express Św. Marcina 6. zdg 80 410

Przepisywania
maszyną Dom Złocen. Szkolna nr. 12. zdg 80 352

Przepisuje
maszyną. Marcina 33—7. zdg 80 354

Szyje
elegancko — gustownie. Kantaka 5 — 8. zdg 80 233

Wróżka
Kantaka 5 — 8. zdg 80 232

Zasiłki
emerytury, zwrot składek Ubezpieczeń Społecznych dopomoże wyjechać Warszawskie Biuro Powiernicze. Warszawa. Zgoda 6 Informacje listownie (z naciskiem 25 groszy). Pg 6 833-62,572

Inhalator
M. A. M. chroni od kataru i chrypki i ułatwia oddech. dg 4 544/5

Przyjdź!
znam Twoja przyszłość. Piłsudskiego 5 — 8. Wróżka. zdg 79 344

Maskowe
wieczorowe smoki! wypożyczam. Półwiejska 24/5. zdg 79 794

Suknie
balowe wieczorowe bajecznie tanio wykonuje. Półwiejska 26 a. m. 7. zdg 79 938

Maskowe
teatralne kostiumy wypożycza — Pawlikowska. Poznań. Woźna 15. zdg 79 982

Gorsety
Biustonosze
poleca **Pracownia Gorsetów „Wanda”**
Leontyna Sychowska. Ratajczaka 27 zdg 80 270

Przyjmę
prowadzenie księgowości (perfekty), prace biurowe, administracje domu za umeb. pokój. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 040.

Sprawy
rentowe, sądowe, oddłużeniowe, administracyjne załatwia Biuro Koncesjonowane. Szewska 21. zdg 80 091

Kto z litościwych
ludzi przyjdzie z pomocą bodej kroszowa biedocie graniczącej z rozpaczą. Łask, oferta nr. Kurjer Poznański pod zdg 80 082 3

Pracownia
sukien wieczorowych elegancko, najtaniej. Słowackiego 39 — 9. zdg 80 252

Słynna
chiromantka. Szewska 21. — 5. zdg 80 262

Koldry
wykonuje, przerabia. Smoczyńska. Kwiatowa 8. zdg 80 245

Wynagrodzenie
dam za wyszukanie lokalu na biłard nowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 085

Sławną chiromantka
grafolog - fizjonomistka z długoletnią doświadczonej praktyką na podstawie badań naukowych, zdumiewająco przepowiada losy loteryjne, przeszłość teraźniejszość i przyszłość. Liczne serdeczne podziękowania. Przyjmuje od 10—1 i od 3 do 8 wieczorem. Fr. Ratajczaka 15. m. 10. II. piętro. II wejście z pasaży Apollo, prawo do schodkach. zdg 80 374

24. NAUKA

English!
Kursy, lekcje, tłumaczenia: Dr. Arend, Bachelor of Arts of London University, lektor. U. P. Działynskich 6. Pg 6958 57,294

Wobec stale powtarzających się licznych zgłoszeń na pewne branże

OŚWIADCZAMY

zamiast listownej odpowiedzi,
że branże te są już zajęte.

oprócz innych także: Porcelana — Artykuły damskie — Bielizna — Szkło
Obuwie damskie, męskie, dziecięce — Lampy elektryczne — Fajans — Wódki,
wina likiery — Wyroby ceramiczne — Fryzjerie — Pończochy damskie —
Próbiernia — Przybory gazowe i elektryczne — Cukiernia, czekolady —
Kapelusze damskie — Odzież robocza — Krawaty — Nowości gospodarcze —
Maszyny do pisania — Fotograf — Welny — Dywany — Jedwabie — Konfekcja męska.

Przyjmujemy dalsze zgłoszenia

na pozostałe artykuły spożywcze w pasażu
tylko do 31 grudnia r. b.

Na pozostałe branże umieszczone na piętach m. i. blawaty — konfekcje —
artykuły męskie — kapelusze — biżuteria — robotki — drogerie —
Sprzęty kuchenne — wyroby żelazne — nożownicze it. p. przyjmujemy
zgłoszenia w dalszym ciągu.

ORGANIZACJA

Polskich Składow Zjednoczonych

Poznań, Stary Rynek 87 88, dom Bławatu Polskiego, II ptr.

Kursy Handlowe Preissa
Skarbowa 11 Nowy kurs
4 stycznia
zdg 72 981

Kursy
handlowe Sawickiego Plac Wolności 2. Nowy kurs 7 stycznia.
zdg 79 611

Kursy
stęgografii, pisanie maszyną, księgowości. Tyran-Zaworskiej, Strzelecka 33.
zdg 79 248

Syn
ukończył 17 lat, zdrowy, silny, ukończył 7 klas szkoły powszechnej, trzy stopnie kursu dokształcającego, pragnie wyuczyć się cukiernictwa, piekarnictwa lub krawiectwa. Łaskawe oferty uprasza Teodor Kuźniak, Podrzewie pow. Szamotuły.

Szkoła tańców
Szczurkówny
Pocztowa 23 parter. zdg 79 728

Księgowości
stęgografii udziela Kromczyńska Ogrodowa 16. II. zdg 79 962

Szkoła tańców
baletmistrza Szczurka
Młyńska 3. zdg 5349

Koncesjonowane
kursy kroju, szycia. Nowak. — Wrocławska 33. zdg 5343

Księgowości
wyuczam, całkowitą pewność bilansowa 6 tygodni przygotuje do egzaminów. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 441

Szkoła Tańców
Kledecka — Mikołajczak, św. Józefa 6. Komplet początkujących czwartego, godzina dwudziesta. zdg 80 349

25. MUZYKA

Jazzbandzista
z śpiewem potrzebny na stałe od 31. 12. Spieszne zgłoszenia Włodawek. Pierackiego 27 m. 8. Skrzypek. zdg 79 768

Duet
muzyczny od zaraz potrzebny. — Zgłoszenia „Empire”, Szewska 9. 6-8. zdg 79 992

Nuty
Rosemarie — Pieśń miłosna — Nie wier mi — albumy taneczne oraz wszelkie nowości przeżywa rutynowa pianistka. A. Cybulski, Marcin 9/10. zdg 19 773

Lekcji
gry na skrzypcach i mandolinie udzielam. Marszałka Focha 76. m. 3. zdg 79 910/1

Trio
muzyczne na Sylwestra potrzebne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 080

Pianista
(accord) potrzebny od zaraz. Zgłoszenia PAT. Grudziad Nr. 966. zdg 18 657

Skrzypek
z repertuarem potrzebny Kurjer Poznański. Gdynia. zdg 19 776

Lekcji skrzypiec
udziela gruntownie nauczyciel (Konservatorium) 3.50 zł miesięcznie Skalski Dąbrowskiego. 95/97 mieszk. 26. zdg 80 372

Pianino
za dzierżawę poszukuje. Górna Wilda 48 — 5. zdg 80 439

Trio
potrzebne Górna Wilda 48 — 5. zdg 80 440

Trio
dobrze zgrane potrzebne od 1. 1. 1936. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 80 327

Lekcje gry
fortepianowej
Halina Malinowska b. prof. Państwowego Konservatorium w Poznaniu i Konservatorium Wrocławskiego. Emilii Sezanieckiej 5 mieszk. 6. zdg 80 435

Duet
akordeonem, śpiewem potrzebny. Adres Kurjer Poznański zdg 80 418

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w te rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Chemik
z długoletnią praktyką w cukiernictwie poszukuje odpowiedniej posady lub przyjmie poważniejsze przedstawicielstwo. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdg 77 729

Zdolna buchalterka - bilansistka
wieloletnia samodzielność, znajomość różnych systemów, pierwszorzędne referencje poważnych firm, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Poznań, św. Marcin 70 pod zdg 76 628

Niemka
inteligentna wykształcenie wyższe, gra na fortepianie poszukuje posady do dzieci z małym wynagrodzeniem od stycznia lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 5320

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady od 1. 1. do Wielkopola w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 674

Dla syna 15 letniego
poszukuje praktyki w składzie kolonialnym lub żelaza. Miejscowość obojętna. Łask. oferty pod zdg 79 589 Kurjer Poznański

Panna
przystojna, inteligentna, obejmuje zarząd domu u samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 691

Asystent
farmacji z wieloletnią praktyką, katolik, samotny, poszukuje posady. Warunki do omówienia. — Oferty Kurjer Poznański zdg 79 717

Żelazniak
i starsza ekspedjentka do porcelany zaraz potrzebni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 875

Kasjerka
telefonistka, biurowa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 883

Cukiernik
kawaler, dobry fachowiec także obsługa gości poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 842

Kelner
200 kancji szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 852

Dziewczyna
gotowaniem praniem szuka posady 1. 1. 36. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 856

U samotnej
osoby szukam zajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 862

Dziewczyna
uczuwa, rzetelna z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 884

Posługaczka
poszukuje posługi do wszystkiego od 1. 1. 36. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 891

Służąca
z gotowaniem od 1. 1. poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 813

Stolarz
poszukuje posady, małe wynagrodzenie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 817

Szofer - ślusarz
żonaty, lat 29, z dłuższą praktyką ślusarską oraz szoferką szuka posady od zaraz lub później. Przeprowadzam samodzielnie wszelkie reperacje samochodu i inne. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 79 820

Dziewczyna
do wszystkiego uczuwa skromna pięć lat w miejscu szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 827

Robotnik
uczuciwy z kancją poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 746

Szukam posady
zestawiam bilansy najtaniej, pomoc w ksiązkach także godzinowo. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 825

Szofer
2 lata praktyki wojskowej, praktykę cywilną, 3 lata praktyki warsztatowej, szuka posady. — Proszę o łaskawe podanie ofert Kurjer Pozn. zdg 79 826

Wdowa
inteligentna poszukuje posady zarządczyni-gospodyni u samotnej osoby, miejscowość obojętna lub na przychodnie w Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 748

Kucharka
uczuciwa z dobrymi świadectwami szuka posady do wszystkiego z gotowaniem od 1. 1. 15. 1. 1936. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 756

Absolwentka
szkoły gospodarczej szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 757

Kasjerka
biuralistka uczuciwa młodsza szuka posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 759

Małopolanka
z dobrem gotowaniem szuka posady od 1 stycznia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 764

Cukiernik
siła pierwszorzędna, deserant, dekorator, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 906

Panna inteligentna
skromna szuka posady jako wyrecyzielka, wychowawczyni lub jakiegokolwiek innej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 737

Aptekarska
siła pomocnicza z kilkuletnią praktyką szuka posady w aptece, drogerji lub podobnej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 738

Dziewczyna
lat 19 uczuciwa czysta dobrej rodziny z dobrymi świadectwami szuka posady od 1. 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 729

Gospodyni
samodzielną uczuciwa do samotnej osoby poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 771

Uczuciwa posługaczka
prywatnie lepszej kawiarni lub restauracji przy kuchazar szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 772

Panienka
młodsza z gotowaniem szuka posady do mniejszego domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 781

Ogrodnik
kawaler lat 26, po wojsku, 10 lat praktyki w ogrodniactwach handlowych, pałacowych, obeznan wszystkich gałęziach specjalności, szybko warzywa inspektowe, kwaciarstwo doniczkowe, szuka posady zaraz lub później. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 79 790

Dziewczyna
kucharka z kwiadła warszawska długoletnie świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 802

Dobrego
domu samodzielną do samotnej osoby szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 804

Panienka
z praktyką do obsługi lub składu pieczywa szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 805

Posługaczka
młodsza z dobrymi poleceniami przyjmie posługę lub posadę od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 940

Włodarz
maszynista poszukuje posady od 1. 1. 1936 r. lub od 1. 4. 1936 r. z trzema lub czterema czeladnikami. Zgłoszenia proszę nadsyłać pod adresem Stanisław Gandecki, Szymankowo, poczta Uchorowo, pow. Oborniki. zdg 79 936

Magistra farmacji
poszukuje pierwszego roku praktyki czynniejszej aptece, pierwszy miesiąc bezpłatnie a 50 zł do półrocza, następnie miesiące 100 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 935

Służąca
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 208

Dziewczyna
bez spania szuka pracy, najchętniej u samotnych. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 187

Osoba
uczuciwa poszukuje posady, szycie, prasowanie, cerowanie lub posługi od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 194

Gospoia
samodzielną spowodu śmierci i likwidacji domu poszukuje posady u kiedza lub osób samotnych. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 172

Inteligentna
młodego usposobienia, uczuciwa, sumienna, poszukuje posady do wszystkiego w lepszym domu od 1 stycznia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 80 170

Sierota
Niemka, katolicka, inteligentna, przyjmie katechizację zaraz lub później u starszej inteligentnej osoby, ewentualnie do pomocy pani domu lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 328

Młodsza
uczuciwa szuka posady 1. 1. z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 201

Gospodyni
kucharka poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 334

Panienka
do dzieci lub do wszystkiego z małym wynagrodzeniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 404

Gospoia
poszukuje posady u samotnej osoby, chętnie Śląsk. Oferty proszę kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 80 173

Ekspedjentka
szuka posady do składu kolonialnego lub piekarni od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 203

Sierota
szuka posługi do wszystkiego. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 202

Krawcowa
króć, szuka posady po domach, dziennie 2-3, także wyjeździe. — Oferty Kurjer Poznański zdg 80 116

Pokojowa
uczuciwa, siedmioletnie świadectwo, sztywne prasowanie szuka posady od 1. 1. 15. 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 298

Kuśnierka
dobra szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 297

Dziewczyna
prowincoj do wszelkich prac domowych, także szycie, robotki — szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 108

Uczennica
do składu rzeźnicznego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 102

programy radiowe

POZNAN

Niedziela, 29 grudnia.
Poznań — 9.15 muzyka z płyt: 9.50 program: 10.00 nabożeństwo z Torunia, kazanie na temat: „Jeśli się nie staniecie jako dzieci...” wygł. ks. R. Mieliński z Poznania; 12.03 obrazek słuchowiskowy dla dzieci: stary Rok żegna się z Piotrusiem; 14.20 koncert żywych z płyt: 15.00 dialog wiejski; 15.10 muz. z płyt: 15.15 pogr. rolnicza „Porady weterynaryjne”; 18.00 program: 18.10 sport; 20.00 muz.; skrzypcowa z płyt.

Poniedziałek, 30 grudnia.
Poznań — 6.50 muz. z płyt: 7.50 program: 13.30 muz. lekka z płyt: 15.20 giełda; 16.15 muz. symfoniczna z płyt: 18.30 skrzynka ogólna; 18.45 program: 18.55 skrzynka rolnicza; 19.35 sport; 20.30 rec. skrzypcowy K. Kaulfussow; 23.05 muz. taneczna z płyt.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na niedziele:
6.00 Hamburg. Koncert portowy.
7.30 Praga. Koncert z Karłowych Varów.
8.30 Praga. Muzyka religijna. Kolonia. „Muzyka w niedzielę rano”.
9.30 Berlin. Muzyka organowa. Lipsk. Muzyka poranna. Hamburg. „Muzyka w niedzielę rano”.
10.15 M. Ostrawa. Muzyka lekka Wrocław. Koncert kwartetu Henziga.
11.20 Poste Parisien. Ork. argentyńska. 11.25 Praga. Kwintet Brahmsa. 11.30 Lipsk. Kantata sylwestrowa Bacha. 11.45 Wiedeń. Koncert orkiestrowy.
12.00 Berlin. Muzyka południowa. Hamburg. Muzyka w południe. Królewiec. Koncert podludniowy. 12.30 Koszyc. Koncert radiowy. 12.50 Wiedeń. Muzyka popularna.
13.00 Monachium. Muzyka lekka.
14.15 Berlin. Muzyka lekka. 14.30 Koenigsusterhausen. Utwory fortep. Chopina (na stillu). Królewiec. Muzyka ludowa. Praga. „Pieśń głowy” — opera Karłowica (Tr. z teatru).
15.40 Wiedeń. Muzyka kameralna. 15.50 Budapeszt. Muzyka lekka.
16.00 Kolonia. „Przyjemności muzyczne”. Bruksela franc. „Ptasznik z Tyrolu” — operetka Zeller. Lipsk. Wesola aud. muzyczna.
17.00 Rzym. Koncert symf. z Augusto. Bukareszt. Muzyka lekka. 17.30 Ryga. „Znane walczyki”.
17.45 Wiedeń. Koncert rozrywkowy. 17.50 Praga. „Orfeusz w piekle” — operetka Offenbacha (fragm.).
18.00 Radio Paris. Muzyka lekka. Hamburg. Muzyka taneczna. Leningrad. Koncert z Filharmonii Lipsk. „Zmierzch bogów” — opera Ryszarda Wagnera. 18.10 Bratysława. Wesoła aud. muzyczna kameralna. 18.30 Koenigsusterhausen. Ballady w wyk. solistów. 18.40 Królewiec. „Mistrzowie starożytności”.
19.15 Strasburg. Współczesna muzyka francuska. 19.20 Królewiec. Pieśń H. Wolfa. 19.30 — Sztokholm. Koncert solistów. 19.45 Wiedeń. Radiopotpourri wiedeński. 19.50 Budapeszt. Węgierski pieśń ludowa.
20.00 Berlin. Wesele Figara — opera Mozarta (Tr. z Opery Niemieckiej). Koenigsusterhausen. „Zamki na księżycu”. Królewiec. „Fatinitza” — operetka Suppaga. Monachium. „Schubert” — ulubieniec bogów — rapsodia radia. 20.25 Ryga. Koncert orkiestrowy. 20.30 Mediolan. Muzyka wieczorna. Rzym. „Ernani” — opera Verdiego. Tr. z La Scala. 20.50 Sztutgart. Koncert symf. po dyry. P. Scheinpfluga.
21.30 Paris P. T. T. „Zamka” — opera Herolda. Wieża Eiffla. Koncert symfoniczny. Budapeszt. Koncert orkiestr. 21.35 Praga. — Koncert kwartetu salonowego. 21.45 Bukareszt. Koncert radiowy. 22.00 Anglia (Nat. Progr.). Muzyka popularna. Sztokholm. Muzyka lekka. 22.20 Wiedeń. Recital śpiew. K. v. Pataky. 22.30 Koenigsusterhausen. „Noce muzyczne”. Hamburg. Muzyka taneczna. 22.35 Praga. Muzyka lekka. 23.00 Koenigsusterhausen. „Prosimy do tańca”. Budapeszt. Muzyka jazzowa. Anglia (Reg. Progr.). Koncert radiowy. 23.10 Bruksela franc. Muz. lekka. 23.15

Panienka
do dzieci, znająca szycie szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 101

Dobremi
świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 226

Poszukuje
jakiegokolwiek zajęcia, choćby za obiady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 068

Ekspedjentka
wykwalifikowana siła poszukuje posady kawiarni, restauracji. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 070.

Prasowaczka
pokojowa poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 79 932

Młoda
kucharka lub pokojowa, dobrze gotuje i prasuje, zna dobrą obsługę gości, z prowincji, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 923

Marszantka
poszukuje posady na prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 128

Kucharki gospodyni
dworskie polecam pośredniczką Puszcowa 16/17. zdg 79 997

Młody
człowiek poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 994

Panna
z lepszej rodziny poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 026

Służąca
uczuciwa, pracowita szuka posady od zaraz lub pierwszego. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 014

Uczciwa
pracowita szuka posługi od 1. 1. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 80 004

Panna
poszukuje posady lub posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 029

Panna
poszukuje szycia u krawca lub krawcowej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 028

Wykwalifikowana
szuka posady do dzieci polskim, niemieckim. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 125

Uczciwa
z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 099

Dziewczyna
samodzielną gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 061

Mistrz kowalski
maszynista, podkuwacz koni, szofer, mechanik szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 282

Początkująca
panienka pisze na maszynie, stenografia, poszukuje bezpłatnej praktyki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 422

Panienka
kochająca dzieci szuka posady z szyciem od 1 stycznia 36 r. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 631

Dziewczyna
z prowincji silna, zdrowa, lat 12, dobre świadectwa, szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 487

Dzielný
podróżujący znany w Poznaniu w Wojew. Poznańskim, Śląskim i Pomorzu, z branży kolonialnej — także szkoła handlowa przyjmie od 1. 1. 1936 posadę w hurtowniach kolonialnych, fabrykach lub magazynach. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 433

Leśnik - bażanternik
strzelec, młody lecz dobry gospodarz, wszelkie uprawy, rybołówstwo, dobry treser psów (specjalista hodowli bażantów, tępioniu drapieżników), zwalca kłusownictwo. Poważne referencje przyznaje. Jakakolwiek posadę możliwie zaraz skromnym wynagrodzeniem Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 267

Nauczyciel emeryt
w średnim wieku, zdrowy, energiczny poszukuje odpow. posady lub przedstawicielstwa, gwarancja do 30 tys. zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 483

Bankowa
kaucej złoże, obejmując posadę inkasenta, magazyniera lub podobną. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 79 471

Urzędnik
gosp. na stanowisku 8 lat praktyki, kawaler, lat 30, energiczny, uczuciwy, dobre referencje, zmienia posadę zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 957

Panienka
lat 22, z obywatelskiego domu szuka posady w lepszym domu, dworze, jako towarzyszyka lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 78 511

Kuchmistrz
pierwszorzędna praktyka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 368

Osoba
inteligentna przyjmie natychmiast posadę u samotnego pana lub jako wyrecyzielka pani domu. Zgłoszenia proszę kierować Kurjer Poznański zdg 79 187

Higienistka
pielęgniarka przyjmie zaraz posadę szpitalu, u lekarza względnie prywatnie. Zgłoszenia proszę kierować Kurjer Poznański zdg 79 188

Szofer-leśnik
14 lat praktyki, u

Historyczne pocztówki trójbawnePowstanie Wielkopolskie 1918/19 art. mala-
rza Prauzińskiego, komplet 12 sztuk zł 1,50.**Na kartonie**tenże cykl, formatu 21x16 cm. dla dekoracji
sekreteriatów i świetlic komplet zł 2,—
Odsprzedażom rabat.**Drukarnia Polska Sp. Akc. Poznań**
św. Marcin 70

z 12 446

Stenotypistkaz własną maszyną, znająca bi-
rowe zajęcia, szuka zajęcia na
stałe lub zastępczo. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 80 347**Dziewczyna**z praniem, gotowaniem od stycz-
nia szuka posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 80 130**Piekarz**cukiernik przyjmie posadę przy
piecu także na wyjazd. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdg 80 140**Do**wszystkiego szukam posady od 1.
1. Oferty Kurjer Poznański
zdg 80 269**TEATRY****TEATR POLSKI:** Sobota,
28. 12. „Piosenka o Na-
dinie”.Niedziela, 29. 12. o godzi-
nie 16: „Domino”.Niedziela, 29. 12. o godzi-
nie 20: „Piosenka o Na-
dinie”.**TEATR WIELKI (Opera):**Niedziela, 29. 12. o godzi-
nie 15: „Cavalleria Rusti-
cana” i „Pajace”. **Ceny**
popularne (od 50 gr. do
2,— zł).Niedziela, 29. 12. o godzi-
nie 20: „Aida”. Gościnny
występ słynnej śpiewacz-
ki murzyńskiej **Catariny**
Jarboro.Poniedziałek, 30. 12. Teatr
nieczynny.Wtorek, 31. 12. o godzinie
20: „Rose-Marie”.Wtorek, 31. 12. o godzinie
23,45: Noc sylwestrowa.**TEATR WIELKI — KON-****CERTY SYMFONICZNE:**Sobota, 28. 12. Koncert
symfoniczny ku uczcze-
niu I. J. Paderewskiego
z udziałem: Stani Za-
wadziej, Zygmunta Li-
skiego (fortepian), A.
Gołbiewskiego i A. Kar-
packiego. Dyrygent: Dr.
Zygmunt Latoszewski.**TEATR NOWY:** Sobota, 28.

12. Nasze małenstwo”.

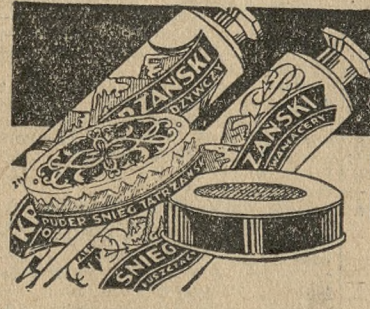
Niedziela, 29. 12. o godzi-
nie 12: „Szopka polska”.Niedziela, 29. 12. o godzi-
nie 16: „Powrót mamy”.Niedziela, 29. 12. o godzi-
nie 20: „Nasze małen-
stwo”.**KINA**

Poznań, sobota, 28. 12.

ALKAZAR: „Bezdomny”.
APOLLO: Dziś: „Regina”;
od niedzieli: „Księżnicz-
ka Czarasza”.**CORSO:** „Flip i Flap jako
wrogowie małenstwa”.**GONG:** „Casanova”.**GWIAZDA:** „Dwie Joasie”.**METROPOLIS:** Dziś: „Sza-
lony porucznik”; od nie-
dzieli: „Księżniczka Czar-
dasza”.**OSWIATOWE T. C. L. —**„Kleopatra” oraz „Noc
Wigilijna”.**RENAISSANCE:** „Wyspa
Skarbów”.**SŁOŃCE:** od 25. 12. „Nasze
słoneczko”.**SPINKS:** „4½ muszkiet-
erów”.**SWIT:** „Pat i Patachon ja-
ko bezdomni”.**TECZA-Lazarz:** „Kocham
wszystkie kobiety”.**TECZA-Wilda:** „Burza
o brzasku”.**WILSONA:** „Wiktor czy
Wiktorja”.**Chłopea**do posyłek. Rakowska, Poczta
1. skład. zdg 80 027**Służąca**czysta, do gotowania bez-
płatne małenstwo. Stary Ry-
nek 41 — 3. zdg 79 838**Lekarka - dentystka**Wielkopolska poszukiwana.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdg 79 581**Maszynistka**potrzebna. Adres Kurjer Pozn.
zdg 80 376**Służąca**czysta, uczciwa gotowaniem.
Szwajcarska 21 m. 19. zdg 79 616**Służąca**potrzebna. Polna 14 m. 8.
zdg 79 735**Ekspedjentka**rzeźnicza, dz. elna, potrzebna od
1. 1. 1936 z całem utrzymaniem.
Zgłoszenia z świadectwami do
Kurjera Pozn. zdg 5388**Uczennica**fryzjerska. Dąbrowskiego 62 m.
5. zdg 79 723**Uczeń**rzeźniczy syn uczciwych rodzi-
ców może się zgłosić. A. Bakos,
Poznań-Staroleka, św. Antonie-
go 8. zdg 79 810/11**Kucharka**restauracyjna z dobrą świadec-
twami potrzebna. Adres wskaże
Kurjer Poznański zdg 80 282**Panienska**młodsza do bufetu potrzebna.
Kawiarz, Dąbrowskiego 49.
zdg 80 247**Dziewczyna**do wszystkiego na prowincję po-
trzebna. Adres Kurjer Poznański
zdg 80 264**Biuralistka**pisząca biegle na maszynie po-
trzebna od zaraz. Zgłoszenia pl.
Świętokrzyski 2 m. 7 godz. 11—12
zdg 79 789**retuszerka**na stała posadę potrzebna. Foto-
express, św. Marcin 6. zdg 80 366**Do dziewczynki**młoda, zdrowa, cierpliwa fre-
blanka o skromnych wymaga-
niach dobrą kilkoletnią świadec-
twami. Śląska 19 od 12 do 14.
zdg 80 390**MEBLE****W. Nowakowski i Synowie**Fabryka i Magazyny: Górna Wilda 134
Wystawa: ul. Kantaka 1UWAGA: Solidne wykonanie z drzewa wysuszonego
w nowoczesnych suszarniach.**WIELKI WYBÓR****PIĘKNE WZORY****CENY OBNIŻONE****DOGODNE WARUNKI****Służąca**czysta, pranie 1 lub 15 Szama-
rzewskiego 26a m. 6. Zgłoszenia
po 6. zdg 79 714**Młodsza**początkująca do wszystkiego ze
wszyscy od 1. 1. 1936. Zgłoszenia
Składowa Mundurowa Patrona
Jackowskiego 22. zdg 79 612**2**do 3 razy tygodniowo posługa
praniem zaraz. Chelmońskiego
15 — 9. zdg 79 795**Dziewczyna**z gotowaniem do restauracji za-
raz. Zgłoszenia 4—5. Tunel pod
Płatką, Piekary 5. zdg 79 990**Dziewczyna**do wszystkiego ze świadectwami
potrzebna. Przecznicza 6 — 10.
zdg 80 006**Dziewczyna**samodzielną do gotowania
potrzebna. Grzeszkowiak, Wro-
clawska 10/11 skład. zdg 80 055**Fryzjerka**potrzebna zaraz Małe Garbary 1.
zdg 80 052**Starsza**służąca bezdzietna. Zgłoszenia
Pocha 67 skład kolonialny.
zdg 80 032**Administrację**domów przyjmie właściciel real-
ności. Oferty Kurjer Poznański
zdg 80 389**Energiczny**współpracownik do wykorzystania
koncesji z kapitałem 5 000 zł.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 307.**Dziewczyna**do wszystkiego zaraz. Św. Mar-
cin 31. Kawiarz zdg 80 108**Potrzebna**ekspedjentka do składu rzeźnic-
kiego. Adres Kurjer Poznański
zdg 79 981**Prasowaczka**z praniem na stałe potrzebna od
zaraz. Adres wskaże Kurjer Po-
znański zdg 80 118**Kucharka**znająca lepszą kuchnię, prace do-
mowe, potrzebna. Matejki 40/41.
mieszkanie 14. zdg 80 109Dobrze przeprowadzone przedsię-
wzięcie artykułów gospodarstwa
domowego i sprzętów kuch-
nych poszukuje**podróżującego**na Pomorze, Poznańskie i Górny
Śląsk, obeznanego w branży.
Zgłoszenia z podaniem dotych-
czasowej czynności i żądanej prowizji
do Kurjera Poznańskiego
dg 5 351**SNIEG TATRZAŃSKI**
KREM I PUDERnajskuteczniejszy środek do racjonalnej
pielęgnacji twarzy.**FALKIEWICZ-POZNAŃ**

FABRYKA PERFUM I KOSMETYKÓW ZAŁ. 1911 w PARYŻU

Pg 6492-45.109

Praktykantkai dziewczyna
do wszelkiej pracy potrzebna do
dworu. Oferty Kurjer Poznański
dg 5320**Kucharka**z wykwintnym gotowaniem pod
dyspozycją potrzebna od stycznia.
Zgłoszenia z świadectwami i po-
daniem warunków przyjmie
Chwałkowo, poczta Krobica.
zdg 79 558**Poszukuje**chemika do wyrobu dekstryn itp.
Tylko fachowcy z gotówką po-
żądani. Oferty do Kurjera Pozn.
zdg 79 879**Służąca**z dobrem samodzielnym gotowa-
niem zaraz potrzebna. Stary Ry-
nek 54 narożnik Jezuitki skład
obuwia. zdg 79 739**Potrzebna**dziewczyna do posług domowych
Małeckiego 31, m. 2. zdg 80 121**Stolarzy**na stałą pracę przyjmie. Zgłosze-
nia św. Marcin 31. kawiarz.
zdg 80 100**Potrzebna**wychowawczyni francuska lub
emigrantka. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 80 165**Robotnika**młodego gotówki 100.— Podgó-
rnia 5 — 5. zdg 80 272**Panienska**do posyłek, pomoc w biurze po-
Adres Kurjer Pozn. zdg 80 373.**Młodsza**przychodnia potrzebna Fotoex-
press św. Marcin 6. zdg 80 409**Dziewczyna**gotowaniem Pocha 72, m. 8.
zdg 80 317**Potrzebny**chłopak z rowerem zaraz. Frac-
kowiak, Dąbrowskiego 33.
dg 5 364**Erbedont**
ELIKSIR · PROSZEK · PASTA
DO ZĘBÓW

ng 19 067

Dobry służący szoferze świadectwami potrzebny od
marca lub kwietnia do dworu.
Zgłoszenia z odpisami świadectw
i warunków pod zdg 80 236 Ku-
rjer Poznański.**Kuchmistrz**kuchmistrzynie
siła pierwszorzędna, umiejąca
wystawić obfity zimny bufet po-
trzebny zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdg 80 326**Fryzjera**damskiego oraz
fryzjerki
tylko dobrych sił poszukuje.
Upraszam o podanie warunków.
B. Czajkowski, Toruń, Prosta 2.
zdg 80 325**Dzielny przedstawiciel**na prowincję na Wielkopolskę po-
trzebny od zaraz. Zgłoszenia z
referencjami „Czerania”. Fabryka
świec. Ostrów Wlkp. zdg 80 324**Panienska**do dzieci przychodnia od zaraz
potrzebna do pomocy. Zgłoszenia
Libelta 10. zdg 80 184**Ekspedjentka**branży rzeźniczej potrzebna za-
raz. Zgłoszenia niedziele, Strze-
lecka 26 — 1. zdg 80 218**Poszukuje**wszechstronnie wykształconą do-
brze prezentującą inteligentną
młodą pannę z zamiłowaniem do
współpracy redakcyjnej. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 80 382**Uczeń**rzeźniczy potrzebny. — Garstka.
Kreta 24 — 8. p 2 819**Pewna egzystencja**oraz możliwość stałego zarobkowa-
nia stworzy sobie bezrobotna in-
teligencja panie, panowie zajmuj-
ąc się lekką wykwińtą akwiza-
cją. Znajomość branży niepotrzeb-
na. Bezpłatne wykształcenie na-
stąpi. Zgłoszenia Kantaka 1 III
prawo 8,30—9. zdg 80 414**Chłopea**do posyłek z rowerem potrzebny.
Plac Sapieżyński 6, Jeczowski.
zdg 80 396**Służąca**z gotowaniem od zaraz poszukuje.
Restauracja, plac Działowy 11.
zdg 80 393**Freblanka**zdrowa, religijna, obowiązkowa,
dłuższą praktyką, dobrze poleco-
na do lat 30 potrzebna do 3 chłop-
ców. Adres wskaże Kurjer Pozn.
zdg 80 380**Pomocnik**gastronomiczny
potrzebny do lokalu nocnego —
Gwarancja 200 zł. Oferty Kurjer
Poznański zdg 80 419**28. ROZRYWKA**4½ muszkietierów
Prześliznięcie melodje
nieodparty
bezustanny śmiech
wytworny arcykomizm.**Kinoteatr „Sfinks”**

zdg 79 564

Nie wystarczysłyszeć, trzeba zobaczyć „Casa-
nowe” Kino „Gong”. zdg 80 013**BLUSKI (Pulowery) KAMIZELKI wełniane**najkorzystniej z firmy
Aleje Marcinkowskiego nr. 13. „PANI”**Humor zagraniczny**

Gdy posterunkowy jest lunatykiem.

(„Prager Presse”). S. F.

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop

Przedpłatana miesiąc styczeń 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu
w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do
domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem
miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych
krajach zł 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie,
strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają
prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.**Ogłoszenia**na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu
redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie
drugiej (lub trzeciej) 120 gr., przed wiadomościami potocznymi 200 gr.
wytki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach
do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11,10, w dni przedświa-
teczne do godz. 11,00, większe dłuższe według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów
w tem 5 nagłówki); słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między
zawartem a wykończoną ogłoszenia, powstałe wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

P. K. O. Poznań nr. 200 149